

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novembra
1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostili. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnji Evrope.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije)
Tlx 460894 PD I

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723

ČEDAD
Stretta De Rubis 20
Tel. (0432) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 800 lir - Leto XLIV. št. 22 (12.960)

Trst, sreda, 27. januarja 1988

Polževa razprava o finančnem zakonu se bo še bolj upočasnila Včeraj je vlada spet naletela na mino ob refinanciranju De Michelisovega zakona

*Več kot sto prostih strelcev osvojilo popravek KPI in neodvisne levice
proti »kulturnim ležiščem« - Zahteva po odpravi tajnega glasovanja*

DUŠAN KALC

RIM — Zgodba se ponavlja. Sinoči je vladna večina med nemirno plovbo po razburkanem morju finančnega zakona spet naletela na mino. Že dolgo je bilo v zraku, da se bodo pri tako imenovanem popravku Bassanini (ime nosi po prvem podpisniku), ki so ga predložili komunisti in neodvisna levica, spet udarila kopja. Levica je že dalj časa napovedovala, da ne bo ravnodušno pristala na »kulturna ležišča« oziroma na refinanciranje zakona De Michelis, po katerem naj bi dodelili zasebnim podjetjem nalogo, da katalogizirajo po informativnem sistemu kulturne dobrine. Nasprotovanje tem stroškom je še naraslo, potem ko so postavko dvignili na 830 milijard, medtem ko se je senatna skupščina izrekla za 540 milijard. Proti tem De Michelisovim »kulturnim ležiščem« so se v prejšnjih dneh izrekli tudi nekateri iz večinskega tabora in zato ne preseneča, da je marsikdo izkoristil tajno glasovanje, ki je te dni, kot znano, predmet razvejane razprave in silovitih polemik, da je De Michelisu vrgel polena pod noge.

V resnici je tokrat prostih strelcev kar mrgolelo. Menda jih je bilo okrog 120, a to bodo seveda v podrobnostih preverjali tajništva posameznih strank še enkrat krepko premagane vladne večine. Za popravek je namreč glasovalo 333 poslancev in le 197 se jih je izreklo proti. Nobenega dvoma ni, da gre doberšen del tistih, ki so v zavetju tajnega glasovanja podprli opozicijo, iskati v KD.

Vendar je treba takoj pripomniti, da je tokrat prišlo do tako vidnega razkola v večini bolj iz osebnih obračunavanj kot pa iz prepričanja v stališča levice. Sam De Michelis, ki

je po izidu glasovanja sicer vidno razburjen zapustil dvorano, je novinarjem izjavil, da zadeva nima posebne politične važnosti. Dodal pa je, da bo po vsem tem treba temeljito revidirati tajno glasovanje v parlamentu. Zelo polemično je pod vtisom pekočega osebnega poraza še pripomnil, »da je bil popravek odobren z glasovi trdne večine med KD in revolucionarji levice.«

V veliki veži Palače Montecitorio je bilo po tem pripetljaju slišati tudi z drugih strani marsikateri ironičen in piker komentar. Komunist D'Alema je hudomušno pribil, da je bila poslanska zbornica v soglasju s proračunsko komisijo; samo skupina prostih strelcev se pač s tem ni strinjala. Slišati pa je bilo tudi takšne komentarje, da predstavlja včerajšnji izid glasovanja zblíževanje med KPI in KD.

Kakorkoli že, zadeva bo nedvomno imela svoje posledice, medtem ko se bo že itak polževu premikanje razprave o popravkih k finančnemu zakonu še upočasnilo. Skupščina poslanske zbornice je namreč še vedno pri prvem členu in ima pred sabo še kakšnih tisoč popravkov. To pomeni, da se bo glasovanje o popravkih zavleklo krepko čez predvideni rok z vedno pretečo nevarnostjo prostih strelcev. Računali so, da bo do nedelje vse zaključeno, da bo skupščina lahko že glasovala o celotnem finančnem zakonu in proračunskem dokumentu. Tako pa bo po vsej verjetnosti potreben še dober teden dni, kar pomeni, da bodo finančni zakon odobrili okrog 5. februarja.

Včerajšnja preostala razprava je potekala mirno. Sprejeti so bili trije popravki s privoljenjem večine v korist znanstvenim pobudam, mladinske brezposelnosti in malih ter srednjih podjetij. Zadnja točka včerajšnjega dnevnega reda pa je povzročila, kot rečeno, nov potres.

Gianni De Michelis

SZDL podprla gospodarski načrt slovenske vlade

DEJAN VERČIČ

LJUBLJANA — Na včerajšnji jeji predsedstva slovenske Socialistične zveze, ki sta se je udeležila tudi predsednika slovenske vlade in sindikatov, so podprli gospodarski načrt republike vlade za tekoče leto. Ko je Jože Smole zaključeval štiriurno razpravo, pa ni mogel kaj, da ne bi vzkliknil: »Mi postajamo smešni!«

Zakaj se v Sloveniji in Jugoslaviji vedno znova dogovarjajo ene in iste stvari, dogodki pa hodijo svojo pot, kar je Smoleta spodbudilo k zgornjemu vzkliku, je včerajšnja razprava lepo pokazala. Uvodničar in devet razpravljalcev, ki so mu sledili, so lepo po vrsti pohvalili republiško vlado, ker je pripravila realen gospodarski načrt, prisegli na svojo vero v tržno gospodarstvo, potem pa vsak zase pristavljali piskrčke k velikemu loncu, iz katerega bi si naj delili denar. Edini problem je ta, da slednjega ni.

Jože Korinšek, ki je podal uvod, je povedal, da je bil fizični obseg industrijske proizvodnje lani v Sloveniji za 1,2 odstotka manjši od predlanskega. Planirali pa so, da bo 1,4 odstotka večji. Deveti po vrsti razpravljalcev, Jože Osterman, predsedujoči socialistični zvezi v Ljubljani, je opozoril, da je lani Slovenija prestopila dve magični meji: inflacija je prvič preseгла 100 odstotkov in Slovenija je prvič pridelala negativno gospodarsko rast. Jasno je povedal, da je to posledica jugoslovske »daj-dam« ekonomije.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

V Gorici začetek 3. Film video monitorja

GORICA — S televizijskim poklonom velikemu slovenskemu intelektualcu Bojanu Štihu in s filmom *Moj ata, socialistični kulak* se je v goriškem Kulturnem domu sinoči pričel 3. Film video monitor. Pregled slovenske filmske, televizijske in video proizvodnje v letu 1987 se bo nadaljeval do nedelje. V teh dneh si bomo v Gorici lahko ogledali sedem novih slovenskih celovečernih filmov in bogat izbor ustvarjanja za mali ekran.

Ob odprtju tega že tretjega festivala slovenskega filmvidea sta ob predsedniku Kinoateljstva prof. Darku Bratini, ki je pomen prireditve opredelil v dvojnem povezovanju zamejstva z matico in slovenskega z italijanskim prostorom, spregovorila Borut Šuklje, predstavnik republiške konference SZDL Slovenije, in predsednik goriške pokrajinske uprave prof. Silvio Cumpeta.

»Pomembno je, da se Film video monitor odvija v prostoru na meji dveh dežel,« je dejal Šuklje, »ki sta skozi zgodovino dokazovali, da ločnica med njima ni jasno opredeljena in da politične meje ne morejo zavirati kulturne ustvarjalnosti.« Dejal je, da moramo Slovenci graditi svojo kulturno moč znotraj evropske zavesti in da so take prireditve, kakršna se v teh dneh odvija v Gorici, konkreten poskus uresničevanja teh prizadevanj.

Cumpeta je poudaril vlogo, ki jo slovensko kulturno bogastvo lahko ima v našem prostoru. Slovenska kinematografija ni manjša od drugih, saj je gotovo zanimiva, akutna in opredeljena. Tako je pomembno, da je slovenska kultura kljubovala močnim zunanjim pritiskom in da deluje danes v Gorici skupina ljudi, ki rešuje kulturni ugled mesta na filmskem področju.

Večer se je pričel s pikro, globoko in nekonformistično izpovedjo Bojana Štihu in intervjuju, ki je del njegove dragocene kulturne zapuščine. Sledil je prvi od celovečernih filmov na sporedu, ki ga je uvedel avtor scenarija, pisatelj Tone Partljič.

M. M.

Poročilo pooblaščenega upravitelja Ghidella ob predstavitvi tipa Po uspešnem letu 1987 se Fiatu obeta še bolj rožnata bodočnost

Fiat tipo za konec tisočletja

Stari ritmo odhaja v zaslužen pokoj, nadomeščal pa ga bo tipo. Novi avto so včeraj predstavili na mega tiskovni konferenci evropskih razsežnosti, pri Fiatu pa so si z njim zastavili zelo ambiciozne cilje. Tipo je avto, s katerim bo turinski velikan dočkal tretje tisočletje. Točne cene za sedaj še niso povedali, v različnih inačicah pa bo veljal od 14 do 18 milijonov lir. Za sedaj je na voljo s tremi bencinskimi motorji (1100, 1400, 1600, vsi z uplinjačem) in z dvema dizeloma (1700 in 2000 turbo). Kljub skromnim zunanjim meram (avto je dolg namreč pičle 4 metre) je notranjost zelo prostorna, pa tudi prtljažnik ni majhen. Gre za relativno majhno kombilimuzino, na obliko katere se bomo morali še privaditi, saj nam je za sedaj nekoliko tuja. Kljub nekoliko škaltasti obliki je kolničnik zračnega upora (Cx 0,31) še kar ugoden, kar bo nedvomno prispevalo k manjši porabi.

Pozitiven Tanjugov komentar pred obiskom predsednika vlade Branka Mikulića v Italiji

BEOGRAD — Pred obiskom predsednika jugoslovske vlade Branka Mikulića v Rimu je Tanjug objavil komentar diplomatskega uradnika, v katerem je ocenil pomen bližnjega dogodka.

»Od zadnjega obiska predsednika jugoslovske vlade sta minili že dve desetletji, kar pa ni bilo obdobje stagnacije, temveč čas izjemno dinamičnega razvoja sodelovanja obeh sosednjih držav,« je zapisal Tanjugov uradnik. »Osimski sporazumi, ki so bili podpisani pred 13 leti, so temu sodelovanju dali močno spodbudo. Tokratni obisk Mikulića bo izpolnil tudi formalno praznino v medsebojnih odnosih in srečanje gotovo ne bo rutinsko, saj je na mizi vrsta zelo konkretnih vprašanj.

Italija je med sosedami najpomembnejši jugoslovski gospodarski partner in tretji nasploh, takoj za Sovjetsko zvezo in ZR Nemčijo. Vrednost blagovne menjave v povprečju znaša okoli dve milijardi dolarjev - toliko kot z vsemi ostalimi sosedami skupaj. Lani je bil dosežen absolutni rekord v višini 2,8 milijarde dolarjev. Poleg

tega je Italija edini pomembnejši partner na Zahodu, s katerim ima Jugoslavija uravnoteženo trgovinsko menjavo. Pričakujemo, da bo med obiskom v Italiji podpisan dokument o dolgoročnem gospodarskem sodelovanju, ki naj bi omogočil določene olajšave pri odplačevanju jugoslovskega dolgov in ustvaril večje možnosti za krepitev znanstvenega in tehničnega sodelovanja z Italijo in drugimi partnerji v Evropski gospodarski skupnosti.«

Poleg pohvalnih besed o kulturnem, turističnem in drugih oblikah sodelovanja pa je Tanjugov komentator omenil tudi nekatera odprta vprašanja, ki naj bi jih prešetala Mikulić in Gorja. Predvsem gre tu za položaj slovenske manjšine v Italiji oziroma globalno zaščito slovenske skupnosti, za probleme v zvezi z ribarjenjem v Jadranskem morju. Vendar, meni Tanjug, smo tu lahko optimisti, saj obe strani vlagata precejšnje napore, da bi sporna ali odprta vprašanja odpravili. (dd)

TURIN — Gianni Agnelli ga je pred kratkim neuradno označil za človeka, ki bo čez nekaj let prevzel, skupaj z mlajšim Agnellijem, Umbertom, vajeti turinskega velikana v svoje roke. Za sedaj odgovarja Vittorio Ghidella za najpomembnejši del Fiata, Fiat Auto, odpira pa se mu še bolj rožnata bodočnost. Včeraj je iz Turina s pomočjo satelitske povezave v neposrednem TV prenosu orisal zadnje uspehe Fiat Auto in predstavil novinarjem turinskega novorojenčka "tipo".

Leto 1987 je bilo za tisti del holdinga, za katerega odgovarja Ghidella, zelo uspešen. Ustvaril je 21.600 milijard prometa, od tega pa je bilo dobička za 2.160 milijard. Na evropskem tržišču se Fiat kosa z grupo Volkswagen za naslov največjega proizvajalca avtomobilov. Fiatov delež (s svojimi tremi znamkami Fiat, Lancia, Alfa Romeo) je lani od 12.250.000 avtov, kolikor so jih prodali v Evropi, bil 14,3 odst. Samo "una" so lani prodali 698.000 kosov. Uno se lahko tudi pohvali z ugotovitvijo, da je bil najbolj prodan avto v svojem segmentu v Evropi.

Pri vsem tem je Fiat namenil kar 500 milijard lir za raziskave, v nove naložbe pa so dali nad 2.000 milijard lastnih sredstev. Vse to v vidu nadaljnje okrepitve turinskega velikana, ki si hoče zagotoviti naslov največjega proizvajalca avtov v Evropi. Borba bo trda, saj je Volkswagen trd oreh, leta 1992 pa bodo padle vse pregrade, ki sedaj ščitijo Evropo pred naskokom Japoncev. Fiat se pripravlja že sedaj na spopad v prvi vrsti z robotizacijo svojih obratov, kar pa nikakor ne pomeni, da bo človek, delavec, izgubil iz tovarne. Imel bo pač drugo vlogo. V Cassinu, kjer izdelujejo tipo, je zaposlenih 5 tisoč ljudi. Do nesreč na delu pa prihaja žal samo zaradi človeške nemarnosti.

Skratka, Ghidella, kljub konkurenci Volkswagnovega golfa, vidi za svoj tipo rožnato bodočnost. Za sedaj je predvidena dnevna proizvodnja 1800 tipov, od katerih je polovica nemanjena v izvozu, ostalo pa italijanskemu tržišču. Do konca letošnjega leta bi moralo s tekočih trakov priti od 150 do 180 tisoč tipov.

V svojem govoru je predsednik »pozabil« na napake, ne pa na SDI in kontrase

Poročanje o lanskoletnem poslovanju ZDA labodji spev predsednika Ronalda Reagana

Predsednik Ronald Reagan (AP)

WASHINGTON — Ameriški predsednik Ronald Reagan je predsedništvu odigral svojo zadnjo pomembno vlogo. Zbranim delegatom predstavnika doma in senata je predstavil obračun poslovanja ameriške vlade v minulem letu. Kot izkušen igralec se je prerinil do govorniškega odra, medtem ko mu je ameriški politični svet ploskal. S pristnim igriškim trikom je iznenadil še svojo soprogo Nancy, ko se ji je javno zahvalil za trud in požrtvovalnost, s katero se »first lady« bori proti mamilom. Slušateljcem pa je »pokazal«, kako bremenilo je predsedništvovanje, saj je demonstrativno dvigoval po sedem kilogramov težke tipkopise, v katerih je bil zbran predmet njegovega govora, državni obračun.

Reaganov politični labodji spev je slonel na osnovni postavki, da si lahko dogodke razlagamo na nešteto nači-

nov. Tako je tudi mogoče smiselno opravičiti predsednikovo trditev, da so »ZDA močna, trdna in svobodna država, ki živi v miru«. Ameriški predsednik je nato v poročilu nonšalantno zamolčal nekaj ključnih trenutkov državnega političnega življenja v minulem letu, pozabil je omeniti afero Irangate, izgubo večine v senatu, sosledje padcev v Wall Streetu. O tem, da mu ni uspelo namestiti skrajno konservativnega sodnika na čelo najpomembnejše sodne ustanove ZDA, še črnil ni.

77-letni predsednik, ki mu zdravje povzroča vedno več skrbi, je svoj petdesetminutni govor namenil predvsem načrtom za bodočnost. Da bo vse steklo tako, kot si je predsednik zamislil, pa bi mu moral prestavniški dom priti radodarno na pomoč. Čimprej bi moral ratificirati sporazum o odpravi ev-

roraket, nato pa zadostiti prošnji, ki je Reaganu najbolj pri srcu: nameniti 36 milijonov dolarjev kontrasmom v Nikaragvi. Ameriško gospodarstvo naj bi skupno še bolj podprli in utrdili, rešiti bi morali velika družbena vprašanja, kot so revščina in šolstvo, ohraniti močno obrambo (beri SDI) in utrditi družinske vrednote.

Reaganov labodji spev pa ni bil deležen le navdušenega ploskanja. Demokrat Robert Byrd je Amerikanom osvežil spomin na Reaganove uspehe z navedbo podatka, da se je v času njegove administracije ameriški dolg kar podvojil. Republikanci so seveda potegnili s svojim predsednikom, izjavo senatorja Alana Simpsona, da je »predsednik izredno dosleden, saj je ponovil stvari, ki jih je izjavil 1980. leta«, pa lahko beremo tudi drugače. Vsem le ne bo zvenela kot pohvalna.

Spet nasilje v Cisjordaniji

JERUZALEM — V Izraelu napetost narašča in upada. Po sorazmerno mirnem dnevu se je včeraj stanje na Zahodnem bregu ponovno zaostriilo z novimi spopadi med palestinskimi demonstranti in izraelskimi vojniki. Palestinci so lučali kamenje, vojaki pa so segli po solzilicah. Le-te so kmalu zamenjali s plastičnimi naboji, nato pa so odprli ogenj na demonstrante in ranili mladega fanta.

Dnevnik Haarec je včeraj pisal, kako naj bi se izraelski vojniki izživljali tudi nad najmlajšimi, nad ženskami, starci in nosečnicami. Dva predstavnika gibanja za civilne pravice sta izročila izraelskemu parlamentu preglednico, v kateri med drugim naštevajo, koliko Palestincev s polomljenimi kostmi se je moralo zateči v bolnišnice.

Očitno ima politika obrambnega ministra Rabina tudi povsem drugačne valence od tiste, ki jo sam odmerja izvajanju represije s pendreki in palicami. »Relativni mir smo dosegli s politiko pretepa,« je včeraj izustil minister.

Pred ponovnim (odločilnim) srečanjem med Spadolinijem in Jottijevo

Politična diskusija bo uvedla razpravo o reformah institucij

RIM — Sezona institucionalnih reform (naziv »institucionalno zasedanje« namreč mnogi odklanjajo) se bo začela s splošno politično razpravo, ki bo odprla pot komisijam in skupščinama obeh vej parlamenta. S tem postopkom soglašajo domala vse politične sile. Tudi socialisti, ki so se temu še edini upirali, so namreč včeraj pristali na ta predlog; o tem sta se pri »delovnem obedu« dogovorila načelnika obeh skupin, Zangheri in De Michelis. Na tem srečanju je bil govor tudi o številnih drugih aspektih, predvsem o vprašanju ukinitve tajnega glasovanja v parlamentu, o katerem je bilo v zadnjih dneh precej nejasnosti, pa tudi do številnih zapletljajev pri glasovanjih o finančnem zakonu.

Stališča so sedaj, kot kaže, pojasnjena. De Michelis je pristal na predhodno razpravo, ki jo je v svojo odločnostjo zahtevala predsednica poslanske zbornice Nilde Iotti. O tem vprašanju se je Jottijeva včeraj pogovarjala s predsednikom republike, kateremu je obrazložila svoje stališče o postopku za razpravo in odobritev institucionalnih reform. Jutri se bosta sestali konferenci predsednikov parlamentarnih skupin obeh vej parlamenta, da odločata o rokih te razprave, obenem pa tudi, da pooblastita Jottijevo in Spadolinija, da se ponovno sestane in sklepata o tem, katera

vprašanja bo najprej obravnavala vsaka od obeh vej parlamenta.

Medtem pa ne mine dan, ko bi o tem vprašanju ne govorili najvidnejši italijanski politični predstavniki. Včeraj je demokristjanski tajnik De Mita govoril o tem na univerzi v Sieni in je dejal da obstajata pravzaprav samo dve bistveni vprašanji: vprašanje stabilnosti vlad, ki se v Italiji rojevajo iz koalicij in živijo v negotovosti (to vprašanje je seveda povezano tudi z volilno reformo) in pa vprašanje dveh vej parlamenta. Po njegovem mnenju je dvakratna razprava o vseh zakonih nepotrebna.

Pač pa so bili zelo polemični z demokristjani in s socialisti republikanci, ki so na včerajšnji seji strankinega vodstva poudarili odločno nasprotovanje predlogu o institucionalnih referendumih, ki ga je sprožil Craxi in ga je podprl De Mita. Po mnenju republikanske stranke sestavljajo prednostno lestvico institucionalnih reform štiri vprašanja: odnosi med parlamentom in vlado, odnosi med strankami in javno upravo (oziroma, pravi La Malfa, zmanjšati je treba »lotizacije«), avtonomija in neodvisnost sodstva ter vprašanje krajevnih avtonomij in končno pravica do stavke.

G. R.

SVP tokrat tvega politični razkol

BOCEN — Problem enojezičnega ali dvojezičnega sodnega postopka je povzročil razkol v Južnotirolski ljudski stranki (SVP). Po ostri notranji razpravi je izvršni odbor vodilne stranke nemško govoreče skupnosti odobril posebno resolucijo, ki prvič po tolikih letih postavlja v dvom načelo o enojezičnem postopku, ki ga je SVP od vedno dosledno zagovarjala. Največja južnotirolska stranka bo sicer tudi vnaprej zagovarjala nujnost enojezičnega procesa (ali v nemščini ali v italijanščini), je pa pripravljena diskutirati uvedbo nekaterih bolj prožnih norm pri izbiri odvetnikov in pri rabi jezika med sodno preiskavo. Kompromis je izsilil predsednik stranke Magnago, proti temu sklepu pa je glasovala politična skupina, ki se sklicuje na stališča pokrajinskega odbornika za kulturo Benedikterja.

SVP, ki je od vedno strogo monolitna politična sila, se je torej razbila ob očividnem in zapletenem vprašanju dvojezičnosti na sodišču. Prvič po tolikih letih je strankin izvršni odbor sklepal s tajnim glasovanjem. Prevladal je Silvius Magnago, ki pa ima prvič pred sabo kolikor toliko močno in borbeno notranjo opozicijo. Vodi jo Alois Benedikter, zagovornik stroge politike zaprtosti in ločevanja po narodnosti, ki se v znak protesta ni udeležil današnjega srečanja z ministrom za deželo Gunnello.

Na srečanju je delegacija SVP, ki jo je vodil Magnago, obrazložila ministru novo strankino stališče o rabi jezika na sodiščih. Obenem je pozvala Gunnello, da predoči ministrskemu predsedniku nekatera stališča SVP o solski politiki in o pristojnostih Deželnega upravnega sodišča, ki ima svoj sedež v Trentu, polnopravno podružnico pa v Bocu.

● SZDL podprla

NADALJEVANJE S 1. STRANI

Sledil mu je Viktor Žakelj, ki se je vprašal, komu gospodarski načrti v Jugoslaviji koristijo: podjetjem ali republiškim in zvezni vladi. Odgovoril je, da zadnjim. Gospodarski načrti se v zadnjih letih uresničujejo od 30- do 50-odstotno, država sprejema ukrepe povsem mimo lastnih načrtov, republiška vlada sicer določa cilje gospodarjenja, vsi instrumenti pa so v rokah zvezne vlade. Javnost se ukvarja predvsem z delitveno stranjo gospodarjenja s še neustvarjenim proizvodom. Podjetja in strokovnjaki pa so vse bolj apatični.

Čemu se truditi: če boš dobro gospodaril, ti bodo toliko več pobrali, če boš slabo gospodaril, ti bodo tako ali tako za zeleno mizo dali vse, kar potrebuješ. Problem je v tem, da ves gospodarski sistem temelji na subvencijah, ki se delijo kar poprek. Ampak, kot je rekel Viktor Žakelj: »Denarja ni in ga ne bo - vedno manj ga bo.« Zato sta današnji zahtevi: pragmatičnost in utilitarizem.

Naslednji se je oglašil predsednik slovenske vlade Dušan Šinigoj. Motilo ga je, da že nekaj mesecev trajajoča razprava o gospodarskem načrtu poteka povsem mimo ključnih vprašanj. Po njegovih besedah je šele Viktor Žakelj prvi začel govoriti o bistvu. Slovenija ima dva temeljna problema: da toliko zahtevane preнове gospodarstva enostavno ni in da ni nujno potrebnih premikov v pomenu med gospodarskimi panogami.

V Sloveniji se morata po prepričanju predsednika republiške vlade spremeniti odnosa do dveh zadev: do kapitala in do potrošnje. Zaenkrat vsi govorijo le o porabi. Vlada ocenjuje, da Slovenija lahko letos doseže pozitivno gospodarsko rast. Potrebne pa so spremembe: potrebno je racionalizirati ves aparat samoupravnega dogovarjanja, ki je predrag in včasih povsem neučinkovit, rešiti problem tehnoloških visokov delovne sile, premagati ideološki strah pred tujim kapitalom in bogatenjem posameznikov in plačati ceno za varovanje okolja. Za konec pa je Dušan Šinigoj rekel nekaj, kar se lahko jemlje za moto sedanje republiške vlade: »Vsak proračun je zmeraj prevelik.«

Na včerajšnji javni tribuni o jugoslovanskem gospodarskem načrtu

Mladina v Cankarjevem domu ožigosala jugoslovansko gospodarstvo in sistem

LJUBLJANA — Včeraj popoldan tja pozno v večer je v Cankarjevem domu potekala javna tribuna o letošnjem gospodarskem načrtu zvezne vlade. Organizirala sta jo ljubljanska mladinska organizacija in Radio študent. Dvorana je bila premajhna za vse, ki so hoteli prisostvovati, zato je skupina ljudi vse dogajanje spremljala po internih televiziji v avli Doma.

Uvodne besede so imeli mladi ljubljanski direktor Igor Omerza, ki je na tribuni služil tudi kot moderator, profesor na ljubljanski ekonomski fakulteti France Černe, Neven Mates z Zagrebškega ekonomskega inštituta, Rado Bohinc s Slovenske gospodarske zbornice, profesor na beogradskega ekonomskega fakulteti Ljubomir Madžar in Vladimir Gligorov iz revije Ekonomika politika. Med občinstvom pa je bilo mogoče opaziti tudi visoke politične funkcionarje slovenske vlade, Socialistične zveze in partije in večjo skupino eminentnih slovenskih izobražencev.

Omerza je povedal, da sedanja kriza v Jugoslaviji temelji na političnih in ideoloških spopadih, ki so bili v začetku sedemdesetih let in ki so iz političnega življenja odstranili najbolj napredne politike. Glavni problem je danes ideologija, zato krize ni mogoče rešiti samo z ukrepi ekonomske politike.

Centralna kategorija, ki onemogoča tržnost gospodarstva, je družbena lastnina.

Černe je pritegnil mnenju, da je jugoslovanska kriza splošna, predvsem ideološko-politična, državno uređitvena. Zato po njegovem mnenju niso ekonomisti poklicani in ne sposobni, da jo rešujejo. Mates je dokazoval, da gospodarski načrt zvezne vlade ni jasev prav nikjer.

Bohinc je za centralni jugoslovanski problem postavil spopad, ki bi se naj bil med zagovorniki državnoadministrativnega in zagovorniki tržnega gospodarstva.

Madžar je ugotavljal, da je jugoslovanski gospodarski sistem zgrešen: anatomsko, fiziološko in histološko, kot je rekel.

Gligorov je razlagal, zakaj je gospodarski načrt zvezne vlade nepomemben in zakaj ga je mogoče uresničiti le po čistem naključju. Po njem je najpomembnejši problem to, da bodo Jugoslavlani že drugič sprejeli enako ustavo, kot je tista iz 1974. leta, ki je kriva za sedanje stanje.

Sledila je razprava med res različnimi mnenji, ki so pa vsa ostro napadala sedanje gospodarstvo in politično stanje v državi. Razlikovala pa so se v odgovoru na vprašanja, zakaj je vse tako, kot je, in

kam bi bilo potrebno iti. Prevladovali pa so tisti, ki so zatrjevali in dokazovali nesposobnost in nepoštenost sedanje oblasti. Omerza je rekel, da v Jugoslaviji že dvajset let vsi prisegajo na tržno gospodarstvo, se primerjajo z Zahodno Evropo in Japonsko. Vendar, je rekel, če hočejo to, naj bodo konsekvntni in zahtevajo še ustrezen politični sistem.

France Bučar se je oglašil zato, ker se je naveličal poslušati razpravo, ki je bila po njegovem mnenju le stokanje. Zanj obstaja le en problem, ki se imenuje politični sistem. Tak, kakršen je, je nujno centralističen in zato neučinkovit.

Burnih aplavzov so bile deležne še razprave Janca Jerovška, Miša Jezernika in Jožeta Vilfana. Vsi so videli edino možnost za izhod Jugoslavije iz krize v spremembi političnega sistema.

Za konec pa še misel, ki jo je eksplicitno formuliral Omerza, za njim pa so jo ponovili še drugi: ne gre za restavracijo kapitalizma v Jugoslaviji, kajti vsi obstoječi socializmi so le degenerirani kapitalizmi in ponekod celo fevdalizmi - gre za vitalizacijo kapitalizma, ki je tu in ki je vedno bil tu. Socializem bi naj bil le karikirani kapitalizem ali, kot je rekel Vilfan: »Mi smo proti zgodovini.«

DEJAN VERČIČ

Zveza socialistične mladine osvojila vojvodinski predlog

Letos ne bo štafete mladosti

BEOGRAD — Konferenca Zveze socialistične mladine Jugoslavije se je odločila, da ukine štafeto mladosti, ker se je večina delegatov izjasnila za predlog praznovanja dneva mladosti, kot ga je predlagalo mladinsko vodstvo Vojvodine.

Delegati pa niti v razpravi niti med glasovanjem niso bili enotni. Celotno v tretjem krogu glasovanja je vojvodinski predlog dobil 83 glasov, en delegat se je vzdržal, šest pa jih je bilo proti. Trikrat so glasovali, ker so odločitve konference veljavne le, če zanje glasuje vsaj 77 delegatov. Predlog, ki ga je dala delovna skupina Zveznega odbora za praznovanje dneva mladosti, je v prvem krogu dobil le 27 glasov in je »izpadel iz nadaljnje tekme«.

Odločitev o ukinitvi štafete mladosti je konferenca sprejela po razpravah, ki so bile v marsičem podobne tistim, ki jih je že bilo slišati v javnih razpravah v republiških in pokrajinskih organizacijah in včeraj na predsedstvu konferenke ZSMJ, ko so razpravljali o predlogih za obeležitev praznika mladih.

»Štafeto je treba ukiniti, dokler še nekaj pomeni in ne napraviti to tedaj, ko bo že vsem jasno,

da je izgubila svoj smisel,« je dejal Miodrag Vladihovič.

Po splošni oceni je po Titovi smrti takšen način praznovanja dneva mladosti izgubil pomen, je dejal Branislav Vrkljač.

Boris Legner je podal stališče mladih v JLA, ki so se v javni razpravi izrekli za ohranitev štafete mladosti. Z njim se je strinjal tudi Mijaz Skenderagić, Milan Lozović pa je opozoril, da bo ukinitve štafete obglavila tudi sam dan mladosti.

Borce Georgievski in Igor Lavš nista bila tega mnenja. Izrekla sta se za ukinitve štafete in postavila pod vprašaj tudi sklepno prireditev na Stadionu JLA v Beogradu. Konferenca je kljub temu sklenila, naj vprašanje sklepne svečanosti razreši Zvezni odbor dneva mladosti.

Delegati so zavrnili predlog Andreja Popovića, po katerem bi priredili prenašanje štafete le vsaka štiri leta, ohranili pa bi srečanja ustvarjalnosti mladih, festival dela in podobne prireditve.

Potem ko je konferenca sprejela nov osnutek za praznovanje dneva mladosti, bodo takoj stekle priprave za letošnje praznovanje, saj časa ni veliko. (dd)

V Zagrebu prijavi kolporterje Mladine

ZAGREB — Proti trem kolporterjem, ki so prodajali ljubljansko revijo Mladina na Trgu republike v Zagrebu, so 20. januarja letos vložili kazenske prijave. To so sporočili včeraj na redni tiskovni konferenci v mestnem sekretariatu za notranje zadeve Zagreba. Gre za Primoža Petkovška (25), mizarja brez zaposlitve iz Ljubljane, za Dušana Koška (22), študenta iz Ljubljane, in za Dorijana Usodija (22), indonezijskega državljan, ki študira v Ljubljani.

Po zakonu o kršitvah javnega reda in miru so prodajalce Mladine kaznovali z denarno kaznijo po 50.000 dinarjev, niso pa jim prepovedali nadaljnega prodajanja časopisa, niti jim niso odvzeli neprodanih primerkov. Kolporterji so v Zagreb prinesli 1400 izvodov Mladine, pred kaznovanjem pa so jih prodali 400. Trojica je razobesila plakat z napisanim stavkom »La fine della Jugoslavia«, ker pomeni konec Jugoslavije. Brez dvoma so s takšno »reklamo« blatili domovinska in socialistična čustva državljanov, je pojasnil sodnik Mario Meštrovič. (dd)

Deželni svet odobril zakonski osnutek o decentralizaciji

TRST — Deželni svet Furlanije-Juljske krajine je včeraj po dolgi razpravi, ki se je začela pred dvema tednoma, odobril zakonski osnutek o decentralizaciji, to je določila o prenosu pristojnosti na krajevne ustanove. Zakonski osnutek so podprle svetovalske skupine KD, PSI, PSDI, PRI in Slovenske skupnosti; komunisti, Proletarska demokracija, Lista za Trst, Mešana skupina-II Melone so glasovali proti, Furlansko gibanje pa se je vzdržalo.

Med včerajšnjo razpravo, ki se je zaključila v poznih popoldanskih urah, sta bili v ospredju predvsem dve vprašanji: prvo je zadevalo pristojnosti gorskih skupnosti, drugo pa se je nanašalo na člen 14 bis (predstavil ga je deželni odbor kot kompromis komunističnemu amandmaju): le-ta predvideva, da mora deželna uprava prirejati pobude, ki zadevajo razne kulturne tematike v okviru slovenske narodnostne skupnosti, pri čemer pa osrednja vlada ohranja pristojnosti, ki zadevajo zakonsko zaščito slovenske manjšine v Furlaniji-Juljski krajini. Amandma je bil sprejet z večino glasov — proti so glasovali le misovci, Lista za Trst, Giuricinova skupina in republikanska stranka, ki je sicer sestavni del deželne koalicije.

Razprava o vseh teh vprašanjih je bila zelo obširna (in ne samo v deželnem svetu), po splošnem mnenju pa zakonski osnutek predstavlja enega najvažnejših ukrepov, ki jih je sprejel deželni svet F-JK v tej iztekajoči se mandatni dobi.

Predstave bodo od 15. do 23. marca

Včeraj predstavili letošnje 4. srečanje gledališč A-J

NOVA GORICA — Včeraj je bila v Centru Iskra Delta v Novi Gorici novinarska konferenca, na kateri so organizatorji seznanili predstavnike javnih občin o celotni shemi letošnjega srečanja gledališč Alpe-Jadran. Letošnje srečanje bo četrt po vrsti, udeležila pa se ga bodo poklicna gledališča iz osmih dežel delovne skupnosti Alpe Jadran. Trajalo bo od 15. do 23. marca, predstave pa bodo potekale v obeh sosednjih obsejnih mestih - Gorici in Novi Gorici.

Predsednik novogoriške občinske komisije za sodelovanje z zamejstvom na področju družbenih dejavnosti Stojan Fakin je v imenu novogoriške občine izenačil letošnje srečanje gledališč kot nov korak k povezovanju kulture dežel, ki jih je zgodovina postavila drugo ob drugo v prostoru, ki jih obeležujejo Alpe in bližina Jadranskega morja. Velik napredek je po njegovem zlasti v tem, da ta festival postaja vse bolj stičišče različnih kultur in da so se vanj ob obeh mestih in občinah vpregle tudi pokrajina in dežela FJK na eni strani ter republika Slovenija na drugi. »To ni pomembno samo zaradi denarja, ki ga takšna manifestacija zagotovo potrebuje, ampak predvsem tudi zaradi skupnih strokovnih in tehničnih pomoči, ki jih bo z naše strani zagotavljalo Primorsko dramsko gledališče iz Nove Gorice, z italijanske pa Teatro stabile iz Trsta,« je med drugim dejal Fakin. Odbornik goriskega občinskega sveta Franco Obizzi pa ga je dopolnil s tem, da če so Goričani prejšnja tri leta iskali raznorazne rešitve, upajo da so jih s tem, ko so organizacijo poverili profesionalnemu organizatorju lahko mirne duše stopili ob bok brezibni organizaciji, ki jo takšen festival zahteva - če zaradi drugega ne vsaj zaradi ugleda pri sodelujočih in pri občinstvu - s tem da so k sodelovanju pritegnili prav Teatro stabile in deželo Furlanijo-Juljsko krajino.

Programski vodja srečanja gledališč Alpe-Jadran Emil Aberšek je obrazložil program festivala. Kot rečeno bo na njem gostovalo 8 dežel delovne skupnosti s po eno predstavo, le Slo-

venija in dežela FJK bosta prisotni z dvema predstavama. Poleg teh bodo zaradi popolnejše gledališke informacije sodelovala tudi gledališča iz Neaplja, Beograda, Prage in Londona. »Če smo lani imeli za geslo festivala: "Odprimo si vrata, spoznavajmo se med seboj", lahko za letošnji festival rečemo, da bo to pogovor med gledališkimi hotenji pri odprtih vratih,« je zajel pod skupni imenovalec hotenja letošnjega srečanja Emil Aberšek. Dejal je tudi, da program še ni dokončno oblikovan, ker manjkajo še naslovi italijanskih predstav. Zagotovo je le, da bodo iz Italije nastopila gledališča iz Trsta (Teatro Stabile in SSG), Benetk in Milana.

Letos bodo vpeljali tudi novost: strokovno žirijo, ki bo podelila tri nagrade — eno za najboljšo predstavo v celoti, dve pa za posamezne elemente predstav. Svojo nagrado bo najboljši stvaritvi podelilo tudi občinstvo.

Poleg predstav bodo v dneh festivala tekla tudi druge dejavnosti. Organizatorji želijo s kulturno in turistično ponudbo zapolniti podobo obeh dežel - gostiteljic. Tako bo na primer v Novi Gorici razstava slik beneškega slikarja Paola Zalle, tekla bo prireditev najboljših violinistov v deželah Alpe-Jadran, predstavili bodo zgodovinske in turistične zanimivosti Posočja, Brd, Vipavske doline, Krasa in Furlanije in še in še. V soorganizacijo se vključujejo tudi gospodarska podjetja, kot so novogoriški Hit, Lipa Ajdovščina, Primex, Kobilarna Lipica, ATC Bovec in druga.

Do začetka 4. srečanja gledališč Alpe-Jadran je navidezno še nekaj časa, a čas hitro teče. Organizatorji na eni in na drugi strani si že sedaj močno prizadevajo, da bi bilo do časa vse nared, saj gre vendarle za veliko prireditev, ki je že pognala svoje korenine v tem prostoru in ki kaže svoj razvoj tudi v prihodnje. Prav tako upajo, da bodo že na naslednji konferenci za tisk - ta bo v Gorici 5. marca - lahko povedali dokončni program, ki ga tokrat iz že omenjenih vzrokov niso mogli sporočiti.

VOJKO CUDER

MANJŠINSKI MOZAIK

Razgledi po manjšinski teoriji in praksi

Piše: Pavel Stranj

Narodno vprašanje po merilih iz leta 1968

Z januarjem so se v italijanskem tisku začela obujanja spominov na leto 1968. Med manj znanimi problemi italijanske politične kulture, katerih se je to gibanje dotaknilo, je bilo tudi narodnostno vprašanje. Razprava o tem sicer ni prodrla posebno visoko v prioriteto lestvico tedanjih problemov, a vendar je obstajala in učinkovala vsaj v manjšinskih okoljih, zlasti v južnotirolskem in židovskem.

Židovska skupnost je, poleg močne angažiranosti nekaterih mladih v gibanju, doživela tudi precejšnjo diferenciacijo svojih stališč do izraelske države in do palestinskega gibanja. Na Južnem Tirolskem pa je leto '68 verjetno najgloblje zaoralo v italijansko etnično problematiko, v iskanju poti iz spora med državo in manjšino, ki bi ne bil terorizem.

Še kar značilni vzorec te razprave je bil članek v reviji »Il comunista« glasilu filokitajske »Italijanske zveze komunistov marksistov-leninistov«, ki je začelo izhajati ravno leta 1968. V drugi številki je na 20. straneh T. Zimmermann objavil članek: »Politična gibanja narodnih manjšin«.

Po tedanjih merilih je avtor trdil, da bi za razumevanje manjšinskega položaja na splošno bilo treba upoštevati najprej tri dejstva: 1. da zблиževanje med SZ in ZDA ruši dotodanjno razporeditev sil znotraj Evrope (delavski razred in SZ na eni strani ter meščanske sile posameznih držav in ZDA na drugi), 2. da je najbolj napredna svetovna sila kitajski antiimperializem ter končno, 3. da so tradicionalne komunistične stranke v Evropi postale bolj konservativne in to, da je potisnilo delavski razred v večjo podrejenost meščanstvu.

Nacionalistične težnje, ki se pojavljajo v vzhodni Evropi, pa naj bi bile izraz krize, ki je zajela odnose med SZ in ljudskimi demokracijami.

To so torej bila osnovna izhodišča, ideološka osnova, iz katere je izhajalo še, da angažiranje marksistov-leninistov v nacionalni problematiki ni v

nasprotju z njihovim osnovnim ciljem (krepitev vloge Kitajske med delavskim razredom). Poleg tega so manjšinska gibanja lahko zavezniki delavskemu razredu in položaj manjšin je lahko dober dokaz za zatiralni značaj vsakega meščanstva in za veljavnost Leninovih načel o državi.

Po tem širokopoteznem uvodu se je avtor spustil podrobneje v sam problem in ga začel obdelovati v vedno bolj stvarnih in ožjih dimenzijah; od splošno evropskih razmer, preko italijanskih do južnotirolskih, ker je sam bil verjetno Južnotirolec.

V analizi vzrokov za sedanje stanje manjšin (upoštevati je treba stanje leta 1968, ko so se orožja posluževali Baski, Bretonci in J. Tirolci), navaja avtor na prvem mestu dogovore velenil ob koncu zadnje vojne, ko so premalo upoštevale pravico narodnosti do samoodločbe, na račun interesov narodov antifašističnega bloka. Poleg tega je takrat delovala, meni avtor, nekaka »alergija« do vprašanja manjšinske zaščite zaradi Hitlerjeve zlorabe vprašanja sudetskih Nemcev.

Negativni odnos obeh blokov, meščanskega in sovjetskega, do manjšin razlaga avtor z dvema enostavnima tezama. V socialističnem taboru je bila usodna Stalinova oddaljitve od Leninovih tez, zlasti preko stališč iz dobe 1936-39, ko je razvil tezo, da v SZ ni več antagonističnih razredov in zato torej tudi ne protislovij med ruskim narodom na eni strani in ostalimi na drugi. Zato, če se pojavi kakoli trenje, ga je treba enostavno »upravno« zatreči.

Meščanski model pa naj bi bil zapopaden v načelu: »važen je profit, zato vsaka narodnost skrbi zase, proti ostalim«. V takih pogojih je nujno, da morajo manj razvite narodnosti še bolj zaostajati in da se manjšine znajdejo v prvi vrsti med obsojenci na izkoriščanje.

Glede italijanske polpretekle zgodovine avtor zelo poudarja pomen razprave o nacionalnem vprašanju, ki se je razvil med antifašističnimi silami v emigraciji. Zlasti KPI, po IV. kongresu leta 1931 in gibanje Giustizia e libertà sta šli najdalje na tej poti. Toda po vojni se je ta važen element kritike fašističnega nacionalizma izgubil in podlegel ameriški, odnosno sovjetski politiki. Nedosednost je posebej očital KPI češ, da se je svoje ideološke obveze do nemške manjšine znebila s tem, da ji je očitala nacistično usmerjenost; obveze do slovenske manjšine pa naj bi se znebila ob priliki jugoslovanske izključitve iz Kominforma.

Zaključki, ki jih je tedanje »filokitajsko« glasilu potegnila ob koncu te analize so bili: 1. osnovna naloga marksistov-leninistov je boj proti velenilam, ki zatirata ves ostali svet, 2. ker je ta država izraz meščanskega nasilja, se človek ne sme zgražati pred nasiljem manjšin, če je del neke politične strategije, 3. večinski in manjšinski demokrati morajo nastopati enotno, čeprav z različnimi nalogami. Demokrati večinskega naroda, ki so v privilegiranim položaju, morajo priznati manjšini pravico do samoodločbe, 4. bistven cilj je enotnost celotnega delavskega razreda, kajti čeprav sta meščanstvi večine in manjšine sprti, sta soglasni v zatiranju ostalih razredov, ne glede na njih narodnost, 5. boj malih, zatiranih narodov v Evropi je za razvoj tega sveta pomembnejši od bolj razvitih uporov izven Evrope.

Petnajst dni na kavču in ob radijski postaji

KOPER — Zamisel o velikem radioamaterskem tekmovanju s koprsko občino pobrateni mest je med člani koprškega radioamaterskega kluba »Jadran« vzniknila 1985. leta. Že takrat so začeli s pripravami in v slednje vključili radioamaterske klube iz Valjeva, Nikšiča, Jajca, Zadra, Prilepa ter iz Ferrare, občin oziroma mest, ki so pobratena s Kopro oziroma koprsko občino.

»Tekmovanje smo sprva pripravljali v okviru naših meja, toda nismo smeli izpustiti kolegov iz Ferrare, med pripravami pa je bilo iz dneva v dan bolj jasno, da je tudi po Evropi velik interes za naše tekmovanje. Že vnaprej je bila zaslušana množičnost, ki se je - danes to lahko mirno trdimo - potrdila v praksi,« pravi predsednik kluba Maks Turščak iz Kopa. Začelo se je torej 1. januarja, ko so koprski radioamaterji v eter poslali prvi splošni poziv: »CQ, kliče YU 3 CST.« In potem se je sprožil plaz. V tekmovanje se je vključilo na stotine posameznikov, radioamaterjev, ki so nenehno dežurali v klubskih prostorih ali pa se v tekmovanje vključevali od doma, kjer

imajo tudi radijske postaje. Ivica iz Putincev v Vojvodini (oznaka YU 7 ADW) je bil med najbolj vnetimi, najboljše pripravljenci. Vojvodinski upokojenec si je namreč v klubskih prostorih namestil kavč, žena mu je 15 dni prinašala hrano in pijačo, Ivica pa je zbiral točke. Organizatorji tekmovanja so prepričani, da je bil najuspešnejši tekmovalc, dokončnega poročila od njega še niso dobili, pričakujejo pa ga do 31. januarja, ko bo potekel rok za oddajo poročil. Ocenjujejo, da bo Ivica zbral kakih 20 tisoč točk, skoraj še enkrat toliko kot jih je zbral najbolj vnet med koprskimi radioamaterji Miran Lazarevič, ki je vzpostavil 1900 zvez in zbral vsega 10.700 točk. Seveda je Koprčan še v službi, Ivica pa upokojenec. Oba, kot še mnogi drugi pa bosta dobila diplomu »YU 88«, diplomu, ki bo imela posebno vrednost, neglede na to, da je bilo zanj njo treba zbrati »samo« 500 točk. Po oceni koprskih organizatorjev je bilo tekmovanje, ki so ga organizirali, najbolj množično v Jugoslaviji od leta 1945 naprej.

DUŠAN GRČA

Vrsta prireditev na Sežanskem ob slovenskem kulturnem prazniku

SEŽANA — Prireditve, posvečene praznovanju slovenskega kulturnega praznika, potekajo v sežanski občini kar cel mesec. Zveza kulturnih organizacij Sežana organizira v mesecu kulture številne likovne, gledališke, literarne in glasbene prireditve. Mesec kulture bo trajal od 5. februarja do 17. marca.

Začel se bo v petek, 5. februarja, ko bodo v sežanski Mali galeriji odprli razstavo likovnih del slikarja Milovana Valiča iz Nove Gorice. Ob tej priložnosti bodo kot vedno pripravili tudi kulturni program. Razstava bo odprta do 8. marca, ko bodo ob dnevu žena na ogled slikarska platna slikarke Stane Jenko iz Izole.

Ljubitelji gledališke umetnosti pa bodo v tem času obiskali Trst, kjer si bodo v SSG ogledali Cankarjevega Kralja na Batajnovi ter gledališko predstavo Johna Websterja Vojvodina Malfijska. Ljubitelji glasbenih stvaritev pa si bodo v ljubljanski Operi ogledali Mozartovo Figarovo svatbo. V Komnu bo gostoval gledališki igralec Sergej Ferrari iz Nove Gorice z monodramo Pepe Žabar - glavni vra-

tar, Andrej Jelačin pa bo s svojo komedijo Agencija za ločitev gostoval v Senožečah in Divači. Domače gledališke amaterske skupine bodo svoja dela uprizarjale v Kobjeglavi, Komnu, Križu, Sežani ter drugih krajih sežanske občine. Poleg tega bodo prišli v goste tudi mladi lutkarji iz Podgrada in gledališka skupina iz Pivke, ki bo zaigrala predstavo Očka, oh, ubogi očka.

Zanimiv bo tudi video večer mlajše slovenske poezije. V letošnjem letu poteka 100 let, odkar se je rodil pomemben sohnik in pisatelj Jože Pahor, po katerem se sežansko kulturno-umetniško društvo tudi imenuje. Rodil se je v Sežani 20. februarja 1888 leta. Osrednja slovesnost bo proslava, ki bo posvečena prav temu pomembnemu jubileju. Ob tem pa načrtujejo še številne druge prireditve, ki bodo obeleževale njegovo ime.

Mesec kulture pa se bo zaključil na predvečer rojstva pesnika Srečka Kosovega, ko bodo na slovesnosti 17. marca podelili priznanja in nagrade Kulturne skupnosti občine Sežana.

OLGA KNEZ STOJKOVIČ

DANIELLE STEEL

134.

Njena družina

Prevedla
Irena Trenc-Freilih

Faye se je od časa do časa oglasila pri njih. Ward se je vrnil k njej domov in nekako sta poskušala spet zlepiti razbito življenje. Kadar sta bila sama, je o tem govorila z Lionelom, nikoli pa ni tega omenila pred Anne. Vprašala ga je, ali je uspel prepričati Anne, naj se takoj po rojstvu odpove otroku. Do poroda sta bila še dva meseca in revica je bila videti ogromna. Neudobno ji je bilo v hudi vročini, stanovanje pa ni bilo zračno hlajeno, čeprav je John vsem kupil ventilatorje. Odločno je vztrajal, da bo odslej plačeval polovico najemnine, ker ima službo, Lionel pa je v šoli. Faye je ganilo, da toliko gara in tako lepo skrbi za vse. Nekega dne je nežno pogledala svojega sina.

»Srečen si, kajne, Li?« Zanj je bilo to sila pomembno. Li ji je toliko pomenil, rada pa je imela tudi Johna, zdaj še toliko bolj, ker je pomagal najti Anne.

»Da, mama, sem.« Čudovito je odrasel, pa čeprav ni bil ravno to, kar bi si zanj želela z Wardom. Navsezadnje to morda niti ni bilo tako pomembno. Včasih si je zastavljala veliko vprašanj o tem, še vedno pa se ni mogla pogovoriti z Wardom.

»To me veseli. Kako pa je z Anne? Se bo odpovedala otroku?« Zdravnik je našel zakonski par, ki se je resno zanimal zanj. Njej je bilo šestintrideset let, njemu pa dvainštrideset in oba sta bila sterilna; v agenciji za posvojitev so jima dejali, da sta prestara za tak podvig. Ona je bila židovske, on pa katoliške vere in ob vseh teh težavah ni bilo zanj drugega upanja, da prideta do otroka, kot na ta način. Ni ju motilo niti to, da bi otrok utegnil biti prizadet zaradi mamil. Bila sta obupana in sta zatrjevala, da ga ali jo bosta ljubila, kakršenkoli že bo. Septembra je Faye pripravila Anne do tega, da se je vsaj srečala z njima in jima dala priložnost. Bila sta zelo živčna in zelo ljubezniva in skoraj moledovala sta otroka, naj jima prepusti svojega dojenčka. Obljubila sta, da ga bo lahko prišla pogledat, čeprav sta tako zdravnik kot odvetnik to odsvetovala, ker so takšni obiski povzročili že nekaj strašnih prizorov in so nekoč privedli celo do ugrabitve, že potem ko so bile že vse listine podpisane. Rekla sta, da je boljše, če je ločitev dokončna, četudi sta zakonca pripravljena na karkoli. Žena je imela bleščeče črne lase in prekrasne rjave oči, lepo postavila in bistre možgane. Bila je odvetnica, doma iz New Yorka, njen mož, okulist, pa je imel podobne poteze kot Anne. Če bi bil otrok podoben Anne in ne komu iz komune, je pomislila Faye, bi bil lahko podoben enemu izmed njiju. Bila sta čudovita človeka in Anne sta se zasmilila.

»Kako, da ne moreta imeti otrok?« je vprašala, ko jo je mati peljala domov k Lionelu.

»Nisem ju vprašala. Vem samo, da ne moreta.« Faye je tiho molila, da bi Anne prišla k pameti. Želela si je, da bi se tudi Ward pogovoril z njo, a ga ni bilo doma. Prepričan, da

potrebujeta »novo poročno potovanje«, kot se je izrazil, jo je rotill, naj gre z njim. Bila je ganjena, vendar ne bi bila mirna ob misli, da je pustila Anne tik pred porodom. Če bi se ji zgodilo, če bi prezgodaj rodila — in zdravnik je povedal, da se pri najstnicah to rado zgodi... potem je še dodal, da najstnice najbolj trpijo, celo bolj kot ženske njene starosti, kar jo je presenetilo. Bilo ji je šestintrideset let in dojenčki so bili zadnje, na kar bi pomislila. Bala pa se je, da bo Annin porod težak, zato ni hotela z Wardom na pot. Ostalo jima je še nekaj časa med dvema filmoma, toda Faye ga je hotela kar največ preživeti z Anne. Tako je Ward odpotoval v Evropo z Gregom. Faye je bila prepričana, da jima bo sprememba obema dobro delala.

Čas poroda je bil že blizu, Anne pa še ni privolila. Bila je tako debela, da je kazalo, kot da bo imela dvojčka. Lionelu se je neskončno smilila. Ves čas so jo mučile bolečine in Lionel je sumil, da jo je strah. Tega ji ni zameril, kajti tudi samega bi ga bila groza. Upal je, da bo doma, ko se bo porod začel. V nasprotnem primeru, se je ponudil John, da se bo s taksijem pripeljal iz službe in jo odpeljal v porodnišnico. Njega je bilo lažje doseči kot Lionela. Anne je nekaj časa razglašala noro zamisel, da bo rodila doma, tako kot so to počela dekleta v komuni, toda to zamisel sta v krali zatrla. Morala sta preseči Faye, da jo bosta takoj poklicala. Lionel je obljubil, Anne pa ga je roteče posila, naj tega ne naredi.

Knjiga je izšla pri Založništvu tržaškega tiska
in je na razpolago v Tržaški knjigarni

Predložen proračun Občine Devin-Nabrežina

Župan o pobudah za skladen razvoj in o spodbujanju kulture sožitja

V računovodskem dokumentu 37 milijard lir dohodkov in izdatkov

Devinsko-nabrežinski občinski svet je posvetil svojo predsednično sejo predstavitvi letošnjega proračuna, ki sta ga obrazložila župan Brezigar in pristojni odbornik Gobbo. Računovodski dokument izkazuje nekaj več kot 37 milijard dejanskih dohodkov in je seveda uravnotežen s prav tolikšnimi izdatki, odraža pa splošne težave, ki označujejo vse italijanske krajevne uprave, ki se sproti soočajo s čedalje večjimi potrebami občanov, katerim morajo zadoščati, ob čedalje manjših prispevkih iz državnih blagajin, kar hudo otežuje njihovo delovanje. Te težave je tudi uvodoma naglasil župan, ki je poudaril, da krajevne uprave že predolgo čakajo na potrebno reformo ustreznih zakonodaj, ki naj bi zagotavljala občinskim upravam dejansko avtonomijo in možnost učinkovitega delovanja v korist občanom.

Proračun za leto 1988 mora biti torej le prehodni dokument v pričakovanju reforme, je dejal v uvodu svojega daljšega programskega poročila Brezigar, hkrati pa mora devinsko-nabrežinska občinska uprava že na kratke roke nakazati rešitve, ki bodo morda bistvenega pomena za razvoj občine in za njene perspektive za bodočnost. Začetni del svojega posega je nato župan posvetil pregledu krajevnih družbeno-gospodarskih razmer, iz katerega izhaja, da večina prebivalstva dela v Trstu ali Tržiču, medtem ko nudijo domače gospodarske zmogljivosti le majhno možnost zaposlitve v štivanski papirnici, kamnolomih in zdravilišču Pineta del Carso, dejavnosti na področju obrtništva, turizma in trgovine ter kmetijstva pa tudi ne kažejo na perspektive povečanja zaposlenosti.

Iskanje trdne osnove, na kateri graditi razvoj, nas je torej usmerila k turizmu, je dejal Brezigar, kar se je odrazilo tudi v urbanističnih izbirah. V tem okviru je občinska uprava sledila s posebno pozornostjo novi pobudi za turistično ovrednotenje Sosljanskega zaliva, ki se zdi vendar uresničljiva, saj so znano dani vsi pogoji, od urbanističnih instrumentov do lastnine in ugodnega načrtovalca. Toda

Sosljanski zaliv ne sme biti sam sebi namen, »katedrala v puščavi«, je naglasil Brezigar, vzporedno morajo potekati še drugi javni in zasebni posegi, Občina mora zato vplivati za njihov spodbujanje in pospeševanje, in seveda nadzorovati njihov vpliv na splošne izbire urbanističnega načrta.

Podpreti je torej treba tudi druge pobude na področju turizma, še posebno navtičnega, na področju gostinstva in obrtništva (z ureditvijo obrtniške cone), prav tako pa morajo biti deležne podpore tudi dejavnosti v kmetijstvu, ki je lahko v oporo turizmu. Uprava mora vsekakor poskrbeti, da bo njeno delovanje širše uokvirjeno, da zasleduje ugašen razvoj. Pri tem je župan opisal občinske posege glede dopolnitve javne razsvetljave, ureditve kanalizacije in metanizacije, ki sicer terjajo od Občine velik finančni napor, a so že v dobri meri uresničeni ali pred začetkom izvajanja. Posebno skrb vlaga uprava tudi v ureditev cestnega omrežja in v zaščito okolja, kar poleg urbanizacijskih del ustvarja boljše življenjske pogoje za občane.

Potem ko je omenil prizadevanje uprave za izboljšanje pogojev delovanja krajevnih sosvetov in za boljše skrbstvene in zdravstvene storitve, je Brezigar prešel na obravnavanje vprašanja odnosov med obema skupnostima, ki živita skupaj na ozemlju občine. Omikana in korektna rast obeh skupnosti, italijanske in slovenske, je bistveni člen uravnoteženega razvoja vsega prebivalstva, stanje pravne negotovosti pa lahko ustvarja razloge za trenja, zaradi česar je bistvenega pomena čimprej odobritev zakona za zaščito slovenske manjšine, ki ne predstavlja nobenih privilegijev, a je le ustavna dolžnost, je poudaril župan. Devinsko-nabrežinska občinska uprava se prav dobro zaveda posebnih potreb, ki jih narekuje obstoj dveh skupnosti, in si prizadeva jim zadoščati na vseh področjih njene pristojnosti. Uveljaviti je treba kulturo miru in sožitja, je zaključil Brezigar, k čemur prispeva tudi razvijanje različnih oblik sodelovanja s pobratena občina v Bujah in Ilirski Bistrici.

Ob udeležbi Spadolinija

V soboto slovesno odprtje akademskega leta v Trstu

Letošnje odprtje akademskega leta Tržaške univerze bo posebno slovesno. Udeležil se ga bo predsednik senata Giovanni Spadolini, ki je sicer eden izmed najbolj znanih italijanskih politikov, saj je bil že večkrat minister in predsednik vlade (med drugim je bil prvi nedemokristijan, ki je v povojni Italiji načeloval kaki vladi), do nedavnega pa tudi glavni tajnik republikanske stranke (PRI). Omenimo naj, da mu je akademski svet zelo domač, saj je v svojem pestrem življenju poleg drugega tudi poučeval na univerzi.

Slovesno odprtje akademskega leta bo v soboto, 30. januarja, ob 11. uri v zborni dvorani Nove univerze (Trg Europa 1). Na sporedu bo najprej poročilo rektorja Paola Fusarolija, nakar bo imel slavnostno predavanje redni profesor za biološko kemijo na Medicinski fakulteti Benedetto de Bernard. Govoril bo na temo: »Svetloba, molekule in biološki ritmi«.

Udeleženci bodo nato počastili spomin generala Licia Giorgierija, žrtve terorističnega napada, ki je bil dolga leta profesor za letalski in vesoljski pogan na Inženirski fakulteti v Trstu. Na koncu bo imel besedo še sam predsednik senata Spadolini.

Na slovesnosti bo nastopil tudi zbor Univerzitetne glasbene akademije pod vodstvom Walterja Lonigra.

Kmalu glavna skupščina KGS

Glavna skupščina Kraške gorske skupnosti se bo sestala na svojem sedežu v Sesljanu št. 56/B, in sicer 3. februarja 1988 ob 18. uri v prvem sklicanju in dne 4. februarja 1988 ob 18. uri v drugem sklicanju. Na dnevnem redu so naslednje točke: odobritev zapisnikov prejšnjih sej; ratifikacija sklepov, ki jih je upravni svet sprejel s pravno močjo skupščine; predsednikovo poročilo; sprejem v vednost imenovanja podpredsednika Romana Zillija; politično-programsko poročilo; predstavitev proračuna ter načrtnega poročila k proračunu za finančno leto 1988; imenovanje preglednikov računov za poslovno leto 1987 (sprememba sklepa št. 13 z dne 29. 9. 1987); sprejem statuta Kraške gorske skupnosti; službena odškodnina za predsednika za leto 1988; službena odškodnina za podpredsednika za leto 1988; službena odškodnina za člane upravnega sveta za leto 1988; sejnina za člane glavne skupščine za leto 1988; resolucija svetovalca Lokarja o zaščiti slovenske narodnostne skupnosti v Italiji; razprava.

pismo uredništvu

Naš dnevnik in znana oddaja Radia Opčine

Prosim vas za objavo sledečega odgovora na vaš članek »Primorski dnevnik in Radio Opčine.«

1. Dne 19. t. m. sem vam sporočil novico izrednega vsesplošnega pomena: tržaško redno sodišče je sprejelo tožbo, napisano v slovenščini in izpeljalo celotni civilni sodni postopek ob doslednem spoštovanju slovenskega jezika v pisni in ustni obliki, vse do kraja.

Ta novica spada prej na prvo stran, kakor pa med obvestila radijskih sporedov, kot zgrešeno trdite v vašem članku.

2. Nujno je tudi, da čimprej objavite znanstveno delo prof. Sama Pahorja »Openska Bršljanovka in bazovski šoht« — Dva stebra italijanske gonje v Trstu.

3. Prav tako je nujno potrebno, da pride kdo od vas na znano oddajo v sredo, 27. t. m., ob 20.30 uri, da bi preko Radia Opčine potrdili enotna in vzporedna stališča v skupnem boju za naše življenjske in naravne pravice.

Z najlepšimi tovariškimi pozdravi,
dr. Bogdan Berdon

Nekoliko čudno in mestoma nerazumljivo pismo odvetnika Bogdana Berdona objavljamo v celoti, v skladu z našim stališčem, da načeloma ob-

javljamo vsa pisma, namenjena javnosti. Vendar nekaj pripomb:

1. Nihče v uredništvu ne ve za nobeno novico, pisali pa smo o zadevi, da se napovedi oddaj objavljajo izven za to namenjenega prostora.

2. Nihče nam ni ponudil v objavo nobenega dela in zato omenjenega prispevka tudi nismo mogli objaviti.

3. Ugotovitev, da je »nujno potrebno, da se udeležimo znane oddaje«, lahko razumemo tudi kot vabilo, naj nocoj sodelujemo v znani oddaji Radia Opčine. Če je to tako, če gre torej za vabilo, se mu bomo radi odzvali, saj vedno sodelujemo, kadar gre za upoštevanje neposrednega stika z bralci in poslušalci slovenskih medijev.

Odgovorni urednik
Bogo Samsa

Spomin na Tenca

V krožku zavarovalnice Assicurazioni Generali, Ul. Machiavelli 1, bo drevi ob 17.30 spominski večer ob obletnici tragične smrti kantavtorja Luigija Tenca. Pisatelj Aldo Fegatelli bo predstavil svojo knjigo »Tenco« ob spremljavi filmskih posnetkov o kantavtorjem življenju. Giuseppe Signorelli, ustanovitelj tržaške sekcije Krožka Tenco pa bo zapel nekaj njegovih pesmi. Priveditve se je mogoče udeležiti samo z vabilo.

Napovedi Tržaškega jazz kluba

Kmalu koncert saksofonista Getza maja pa jazz festival Alpe-Adria

Sicer je nerganje o kulturnem mrtvulu v našem mestu pogosto upravičeno, včasih pa moramo tudi priznati, da se marsikaj dogaja, da so prireditve na zadovoljivi ravni in da skoraj nimamo vzrokov za tarnanje. Ljubitelji jazzja spadajo v tisto skupino, ki se bo v tej sezoni le s težavo pritoževala. Med glavne organizatorje takih priložnosti v našem mestu spada Tržaški jazz klub, ki se že nekaj let trudi — včasih uspešneje, drugič skoraj v zališju — za redno organiziranje koncertov. Na večerajnji tiskovni konferenci je predsednik kluba Giorgio Berni tako predstavil nekaj izredno zanimivih pobud, ob katerih naj bi vsaj za nekaj dni Trst zaživel v pravem jazzovskem ozračju.

Med kratkoročnimi pobudami je prav gotovo najzanimivejše gostovanje ameriškega tenor saksofonista Stana Getza, ki bo nastopal 17. februarja v dvorani Cristallo. Stan Getz je začel svojo glasbeno kariero leta 1943 kot šestnajstletni fant v orkestru Stana Kentona. Po vojni je zaslovel kot najboljši saksofonist med »four brothers sound« Woodieja Hermana, kasneje je sodeloval z Bobom Brookmeyerjem, Charliem Byrdom, nastopal s Dizzym Gillespiem, Slideom Hamptonom in Gerryjem Mulliganom. Turneja 61-letnega glasbenika po Italiji se bo dotaknila največ štirih mest, prav gotovo Bologne in Trsta, verjetno pa še Rima in Milana. Priložnost je kratka edinstvena, tudi glede na uspeh, ki ga je doživel pred kratkim Dizzy Gillespie v Vidmu. V verjetno pretesni tržaški dvorani bo Stan Getz nastopal s pianistom Jimom McNealyjem, kontrabasistom Anthonyjem Coxom in bobnarjem Victorjem Lewisom.

Koncert je s pristopom Rotary Internationala zadobil tudi dobrodelno dimenzijo. Del izkupička bodo organizatorji namreč odstopili pobudi Polio-plus, s katero člani Rotary skušajo pomagati štirim milijonom otrok, ki vsako leto zbolijo za poliomieltisom in še nekaterim otroškimi

bolezni. Istočasno je organizatorjem koncerta priskočila na pomoč Dežela, ki nudi koncertu tudi pokroviteljstvo.

Program Tržaškega jazz kluba predvideva v okviru rednega delovanja nastop ameriškega pianista Raya Briana (23. marca), gostovanje saksofonista Leea Konitza in pianista Franca d'Andree (aprila), morda ob koncu sezone ali septembra pa naj bi gostovala v Trstu ameriški kitarist Tal Farlow in nato Italian Vocal Ensemble.

Med najbolj zanimive napovedi, ki jih je Giorgio Berni nanizal na tiskovni konferenci, pa spada prav gotovo Alpe-Adria Jazz Festival (to je seveda delovni naslov), torej nova pobuda, ki naj bi pravzaprav zaživel v Trstu in potovala nato po prostoru Alpe-Jadran. Okviri pobude so sicer jasni že na prvi pogled: pod pokroviteljstvom dežele Furlanije-Juljske krajine, v sodelovanju s Slovenijo, Hrvaško in Avstrijo naj bi se vstopavljali novi stiki tudi na področju jazzja. Zamisel seveda še ni do kraja izdelana, vendar želja je, da bi za nekaj dni Trst zaživel v tistem pravem glasbenem vzdušju, ki ga poznajo druga mesta, ko gostijo podobne festivale. Istočasno naj bi v več dvoranah, klubih ali manjših prireditvenih prostorih potekalo več koncertov, seveda s predstavniki različnih stilov in šol. Pobudo naj bi zaključil večji koncert z »elitnimi« predstavniki te glasbene vrsti. Ob upoštevanju, da lahko nudi Slovenija nekaj znanih glasbenikov in orkestrrov in da je v Gradcu akademija za jazz, bi lahko pobuda zadobila nadvse zanimiv profil še posebno, če bodo k njej pristopile druge organizacije, kot je že napovedala, recimo, La Cappella Underground. Vprašanje je — kot običajno — ali bo Trst znal pravilno izkoristiti pobudo in ji dati zaželeno odmevnost. Prav gotovo pa bodo ob tem prišli na svoj račun ljubitelji te glasbene vrsti.

(nak)

V DSI razgovor s prof. Davisom avtorjem knjige o rodbini Žužek

Obiskovalci Društva slovenskih izobražencev so se v ponedeljek osebno seznanili z univerzitetnim profesorjem iz ZDA Jamesom Davisom, avtorjem knjige o zgodovini kraške družine Žužkov iz Vižovelj in Slivnega. Gosta je predstavil sociolog Emidij Susič, ki je v kratkem uvodu spregovoril o značilnostih knjige in nakazal težave pri iskanju dokumentarnih virov. Zgodovinar Davis se je v delu z naslovom »Rise from want« (Dvig iz bede) oprl na izredno pomanjkljive in maloštevilne pisane dokumente, v pomoč pa mu je bilo tudi živo pričevanje zadnjih potomcev družine Žužek. Tako je iz drobcev polagoma sestavil popoln

mozaik o zgodovini preproste slovenske družine s Krasa, svoja odkritja pa je spretno vključil v okvir širših zgodovinskih dogodkov in socialnih premikov.

Ameriški zgodovinar je več let posvetil raziskovanju o beneški republik in plemstvu. Za preteklost rodbine Žužek pa se je začel zanimati, ko se je v Trstu, kjer je bil zaposlen kot novinar, seznanil s potomko družine Žužek. Poročila sta se in se nato skupaj vrnila v Ameriko. Pogovori z ženo in tantom so v njem zbudili radovednost. Začel je zbirati vire o preteklosti te kraške rodbine in kmalu je imel dovolj gradiva, da je lahko napisal knjigo. Na ponedeljkovem srečanju je Davis v sproščeni, osebni in povsem neformalnem govoru, kot bi govoril znancem, opisal svoje izkušnje in težave pri iskanju dokumentacije. Svojo razlago je dopolnil z diapozitivi.

Avtor je v Trstu ugotovil, kako težko je za človeka, ki ne obvlada slovenskega jezika, pisati o zgodovini Slovencev na Tržaškem. Večina italijanskih avtorjev se namreč namenoma izogiba podatkov o neitalijanskem delu prebivalstva in nekateri zgodovinarji, pesniki in pisatelji v svojih delih sploh ne omenjajo besede »Slovenec«. Davis se je v svoji knjigi omejil na raziskavo o socialnem okolju in se ni posvetil kulturnemu razvoju prebivalstva na Krasu.

Kaže, da bo italijanski prevod družinske kronike rodbine Žužek izšel aprila meseca. Na prevod v slovenščino pa bo treba verjetno še čakati, čeprav se je marsikdo že pred letom dni zavzel za to.

Svojo knjigo je profesor Davis sinoči predstavil tudi italijanski javnosti, in sicer v prostorih tržaške Univerze na Trgu Evropa. (hj)

Še o nagradah in pohvalah za ročno izdelane jaslice

V torkovi številki našega dnevnika smo objavili vest o podelitvi priznanj in pohval udeležencem natečaja »Božič z jaslicami«, ki ga je organizirala tržaška Pokrajina za šole, javne lokale, cerkve, rekreacijske centre, obrtne delavnice in trgovine.

V naši vesti smo omenili le priznanje, ki ga je prejela cerkev v Križu ter pohvalo, ki je bila deležna osnovna šola Finžgar iz Barkovelj. Z veseljem in zadovoljstvom pa danes to vest dopolnjujemo, saj so med tistimi, ki so prejeli priznanja in pohvale, še drugi slovenski udeleženci.

Za jaslice v cerkvi v Križu je prejel nagrado Slavko Tence, domačin, po poklicu vrtnar, ki se z izdelovanjem jaslic ukvarja že 40 let. Njegovi izdelki so tako lepi, da slovijo po vsej pokrajini in si jih vsako leto ogleda veliko ljudi. Druga nagrada je bila torej lepo priznanje za vas, domačo cerkev in seveda tudi za ustvarjalca te umetnine.

Med tistimi, ki so prejeli prvo nagrado, je tudi Dom ostarelih Stuparich v Sesljanu, kjer živijo tudi ostareli slovenske narodnosti iz devinsko-nabrežinske občine in gre seveda pohvala in priznanje tudi njim.

Tretjo nagrado je za svoje jaslice iz lesa prejela Galerija kraške umetne

obrti Bor iz Nabrežine, ki jo skupaj z možem vodi naša priznana umetniška obrtnica Bogomila Doljak. Jaslice je prikazala občinstvu že na svoji osebni razstavi za božič leta 1986 v Prosvetnem domu na Opčinah. In že tedaj so zbudile veliko pozornost.

Med slovenskimi šolami, ki so prejete pohvale, je tudi osnovna šola iz Slivnega. Tamkajšnji učenci so pripravili jaslice iz kraškega kamna, kar jim je dalo še posebno pristnost in čar.

Če pomislimo, da se je natečaja s svojimi jaslicami udeležilo kar 100 prijavljencev, je uspeh slovenskih udeležencev toliko večji in pomembnejši.

Voščilni koncert ob začetku leta

V gledališču v Ul. Ananjan bo drevi ob 20.30 »Voščilni koncert za leto 1988«, na katerem bo nastopila godba tržaških občinskih rekrutorjev »Gentili e Toti« pod vodstvom kapelnika Roberta Tramontinija. Na sporedu bodo skladbe različnih glasbenih vrst in dob, od klasičnih (Verdi, Boito itd.) do modernih (npr. Weber) in še sodobnejših (Bizio, Cherubini, Danzi ipd.). Vstop je prost.

Svoje mnenje je povedalo nekaj več kot 400 Tržačanov

Anketa KPI pokazala, da prebivalstvo dokaj kritično ocenjuje tržaško občinsko upravo

Kaj meni prebivalstvo o upravljanju Trsta, o njegovih problemih in političnih strankah? Tržaška KPI je skušala dobiti odgovor na ta vprašanja z anketo, ki sta jo zanj napravili posebni službi Abacusa in SWG. (Podobno anketo je naredila tudi na vsedržavnih ravni, zato so vprašanja bolj splošnega značaja.) Anketiranje ljudi je v zadnjih mesecih zelo pogosta oblika preverjanja stanja in mišljenja Tržačanov, saj so se ga doslej poslužili sredstva javnega obveščanja, sindikat, zdravstvene in znanstvene ustanove. Namen ankete KPI pa je bil dobiti predvsem verodostojno mnenje prebivalstva o problemih, ki tarejo Trst, ter poizvedeti, kakšen odnos ima do krajevnih uprav in kaj od njih pričakuje. Anketirali so 406 "vzorčnih" volilnih upravičencev v raznih mestnih predelih.

O splošnem stanju Trsta kar 64 odstotkov anketiranih meni, da je negativen oziroma zelo negativen. To nič kaj razveseljivo mnenje so izrekli v največji meri ljudje, stari več kot 44 let, medtem ko so nasprotnega mnenja večinoma izobraženci. Zanimivo pa je, da jih 33% meni, da je stanje v družini razmeroma boljše kot pred leti, 34% jih ne zaznava nobene spremembe, 33% pa se jih spopada s težavami, ki jih pred leti ni imelo. Na vprašanje, kateri problem bi bilo treba najprej rešiti, je 41% anketiranih menilo, da je to brezposelnost, 12% anketiranih se je zavezalo za rešitev gospodarske krize, 9% jih bi posvetilo prvenstveno skrb problemu ostarelih, 6% anketiranih najbolj skrbi mestna čistoča, prav toliko pa bi jih najprej rešilo problem prometa in parkirišč. Na trinajstem mestu se je znašel tudi problem dvojezičnosti: 10,5% Tržačanov meni, da ga bo treba slej ko prej urediti. Zelo veliko ljudi, 70%, je nadalje zaskrbljenih zaradi upadanja zaposlitvene ravni, 46% zaradi brezbrzičnosti do ostarelega prebivalstva, Tržičane pa skrbi tudi propadajoča industrijska dejavnost, življenjski stroški, zdravstvene usluge in širjenje mamil. Prav zato je iz nadaljnjih odgovorov razvidno, da bi morali krajevni upravitelji najprej

omogočiti poživitev industrije in gospodarstva, zmanjšati brezposelnost, omogočiti razvoj pristaniških dejavnosti (za te se v veliki meri zavzemajo mladi), le 5% pa jih meni, da bi bilo treba spremeniti upravno politiko.

Splošno mnenje o občinskem upravljanju pa je sledeče: 22% anketiranih je s sedanjim položajem zadovoljno ali ga ima za sprejemljivo, 39% jih meni, da je sedanja občinska uprava "tako-tako", preostalih 39% pa je to upravo bolj ali manj slabo ocenilo. Kakšno je torej zaupanje prebivalstva v občinsko upravo? Vanjo malo ali skoraj nič ne zaupa 45% anketiranih, 39% jih je karseda hladnih, le 16% jih je dalo pozitiven odgovor. Občinska uprava namreč premalo skrbi za razvoj turizma, za mestni promet, za razvoj obrtnišva in industrije, za varstvo okolja, za zaposlovanje itd. Nekaj pozitivnih ocen pa je dobila na račun ureditve plinskega omrežja, gradnje stanovanj in cest ter razvoja znanstveno-raziskovalnih dejavnosti.

Kaj pa politične stranke? Po mnenju anketiranih tvorijo večino, ki upravlja mesto, KD (67 odstotkov),

LpT (61), PSI (58), PSDI (34), PLI (29), Slovenska skupnost (22), 21% prišteva v upravno večino tudi KPI, 12% pa še misovce. Vsekakor ima glavno vlogo pri pomembnejšem odločanju KD, takoj za njo je LpT, sledita pa PSI in KPI. Da ni nobena od naštetih strank dala zanimivih predlogov za poživitev Trsta, meni 18% anketiranih, medtem ko se 53% vprašanih ni izreklo. Iz ankete pa je nadalje razvidno, da Tržičani veliko bolj zaupajo v krajevne kot v vsedržavne politične stranke, saj menijo, da se nobena od teh niti v preteklosti pretirano zavzemala za rešitev tržaških problemov. (Vendar se jih je v korist KPI izreklo 23%.)

Ali bi morda spremembe v upravnem vrhu mesta lahko prinesle pričakovane koristi? "Bil" menijo Tržičani, 46% vprašanih namreč pričakuje spremembe že po prihodnjih volitvah, 9% jih ni pripravljeno sprejeti nikakršne spremembe, medtem ko jih je preostalih 45% skrajno ravnodušnih. Večji vpliv pa bi morali imeti po vrsti komunisti, demokristjani, socialisti in listarji.

Ali so Tržičani seznanjeni s krajevnim dogajanjem in kje črpajo vesti? Lahko rečemo, da je informacija nadpovprečna, vsaj z ozirom na vsedržavne vrednosti, kajti 50 odstotkov tukajšnjega prebivalstva redno bere kak dnevnik, 20% jih bere občasno, od teh pa jih 73% bolj ali manj redno prelista italijanski krajevni dnevnik. (Repubblica bere le 7% bolj izobraženih Tržačanov.) Poleg tega pa tudi redno sledijo krajevnim radijskim in televizijskim dnevnikom, levji delež pa ima pri tem krajevna zasebna televizijska mreža Tele 4. Iz sklopa odgovorov je nadalje razvidno, da žensko prebivalstvo manj občuti probleme in jim komaj sledi, medtem ko so najbolj informirani in zaskrbljeni štiriidesetletniki. Prevladuje pa splošno mnenje, da Trst potrebuje primerno politično upravljanje, saj mu sicer grozi popoln propad.

KPI o krizi na Občini in Pokrajini

Na rob ankete, ki sta jo Ugo Poli in predstavnik službe SWG včeraj predstavila na tiskovni konferenci (o čemer pišemo na drugem mestu), je KPI izdala tudi tiskovno sporočilo v zvezi s položajem, ki je nastal na Pokrajini. V sporočilu med drugim piše, da je predsednik Pokrajine Locchi naselil izsiljevanju Liste za Trst, ki hoče po vsej sili "rešiti" svojega župana. S tem pa naj bi Locchi povzročil tudi popolno paralizo svoje krajevne uprave. KPI nadalje meni, da Lista za Trst instrumentalizira občinski odbor, posledica tega pa je, da se občinski svet sploh ne sestaja več in ne opravlja niti rednega dela. Zaradi krize v večini so zamrznjena razna pomembna imenovanja vodstev nekaterih krajevnih ustanov, začeni s Centrom za znanstveno raziskovanje. Ob vsem tem pa se župan Staffieri neke umakniti s položaja in se brani odstopa.

KPI zato predlaga, da bi v najkrajšem času prišlo do odprave sedanjih občinskih odborov na Občini in na Pokrajini in da bi namesto njih določili "tehnične odbore". Ti naj bi, pa čeprav v okrnjenih oblikah, opravljali zgolj programsko delo vse do junijskih volitev. Poli je še omenil, da vsebina ankete jasno priča o nezadovoljstvu prebivalstva s tako občinsko upravo, javno mnenje pa je lahko tudi ustrezno orozje proti njeni spletkarski politiki.

IO SSG o stavki

Izvršni odbor SSG je včeraj poglobljeno razpravljalo o situaciji, ki je nastala ob sklepu umetniškega in tehniškega osebja, da okliče za 26. in 27. januar stavko. V razpravi je bilo izraženo tudi začudenje nad povsem neobičajno odločitvijo o stavki pred že dogovorjenim srečanjem med izvršnim odborom in osebjem. Upoštevajoč sklepe upravnega sveta, izvršni odbor poudarja svojo pripravljenost za čimprejšnjo pozitivno rešitev spora, o katerem bo tekla beseda na sestanku s kolektivom, danes ob 16. uri.

Ustanovili tudi politični urad

Novi vodstveni organi tržaške federacije PSI

Pokrajinsko vodstvo tržaške federacije PSI je na prvi seji po nedavnem pokrajinskem kongresu, na katerem je bil na novo umeščeno, soglasno sklenilo ustanoviti politični urad, ki ga sestavljata bivši tajnik Augusto Seghene in podpredsednik deželne vlade Gianfranco Carbone in ki bo pomagal novoizvoljenemu pokrajinskemu tajniku, senatorju Arduinu Agnelliju, pri vodenju socialistične federacije. Člani pokrajinskega vodstva so tudi izvolili 11-članski pokrajinski izvršni odbor, ki ga sestavljajo Luigi Anghelone, Eraldo Cecchini, Paolo Coslovich, Edoardo D'Amore, Fulvio Del Tutto, Ladi Minin, Alessandro Perelli, Livio Pesante, Arnaldo Pittoni, Francesco Rotondaro in Jacopo Rossini.

V začetnem delu se je imel novi pokrajinski tajnik Agnellij daljše poročilo, ki je odprlo široko razpravo o aktualnih političnih razmerah v občinski in pokrajinski upravi, pri čemer je socialistično vodstvo potrdilo stališča PSI in pobude stranke, ki si prizadeva vzpostaviti nove odnose med tajništvu strank koalicijske, ki je doslej vodila tržaško Občino in Pokrajino, tako da bi odpravili razloge za nadaljevanje upravne paralize in zagotovili stvarno upravljalost obeh ustanov do naravnega izteka mandatne dobe, to se pravi do junijskih upravnih volitev.

Zahteva po nujnem sklicanju tržaškega občinskega sveta

KPI in Tržaško gibanje zahtevata nujno sklicanje tržaškega občinskega sveta za obravnavo rednih upravnih zadev, se pravi mimo in poleg sej, na katerih se bo občinski svet zbral, da bi razpravljalo o odstavitvi župana Staffierija. Tako beremo v tiskovnem sporočilu, ki sta ga včeraj razposlala načelnika svetovalskih skupin KPI Calabria in MT Parovel.

Calabria in Parovel pravita, da se župan Staffieri ob podpori dela občinskega odbora že več kot dva meseca izmika postopku za odstavitev, pri čemer je sprejel tudi več protizakonitih ukrepov, kot je že trikrat ugotovil pokrajinski nadzorni odbor. Toda v tem času, pravita načelnika obeh svetovalskih skupin, bi Staffieri oziroma občinski odbor morala sklicevati občinski svet na redne seje, saj zakon dovoljuje, da svet nadaljuje svojo redno dejavnost tudi v času, ko je v teku postopek za odstavitev župana. Calabria in Parovel poudarjata, da prekinitve normalne dejavnosti občinskega sveta pomeni hudo škodo za celotno občino.

Pičel mesec časa za vpis v volilne sezname kmetov

Kmetijski podjetniki tržaške pokrajine imajo pičel mesec časa, da se vpišejo v sezname volilcev, ki bodo volili pokrajinski in medobčinske odbore za vodenje poklicnih seznamov kmetijskih podjetnikov. Pristojni komisar Caprini je namreč včeraj objavil lepak, ki določa, da rok za vpis v omenjene volilne sezname zapade 23. februarja.

Kot obvešča sam komisar Caprini, si je omenjene lepake mogoče ogledati na oglasnih deskah posameznih občin in na sedežih kmečkih stanovskih organizacij (torej tudi pri Kmečki zvezi). Besedilo na njih je v italijanski in slovenski, kot bo sploh ves postopek za ureditev poklicnih seznamov kmetijskih podjetnikov v tržaški pokrajini potekal dvojezično.

Prošnje za vpis v volilne sezname je treba predložiti uradu komisarja pri tržaški Trgovinski zbornici. Sestavitvi jih je treba na obrazcih, ki jih je mogoče dobiti pri istem uradu in pri kmečkih stanovskih organizacijah, pri katerih je mogoče prošnje tudi vložiti. Podrobnejše informacije bomo objavili v naši petkovki gospodarski prilogi Gospodarstvo, in sicer v Vestniku Kmečke zveze.

Kmetije: pozor na IVA

Kmetijska podjetja oziroma kmetije, ki letno pre-sežejo 10 milijonov lir prometa (prodaj lastnih pridelkov), so dolžni do 31. januarja sporočiti pokrajinskemu uradu IVA, da so presegli to mejo in kje hranijo oziroma kdo jim vodi ustrezno knjigovodstvo z dokumentacijo. Vsekakor ta postopek ni povezan z nobenim dodatnim obdavčevanjem. Vse informacije nudi Kmečka zveza.

Gostje iz Slovenije o novih določilih za blagovno menjavo

V prepolni Gregorčičevi dvorani je bilo včeraj predavanje o novih jugoslovanskih zakonskih določilih za mednarodno blagovno poslovanje in letu 1988. Že sama izbira predavateljev je bila porok za uspešnost pobude. Vabilu Slovenskega deželnega gospodarskega združenja so se namreč odzvali Cvetka Selšek, predsednica Republiškega komiteja za mednarodno sodelovanje SR Slovenije, dr. Franci Arhar, viceguverner Narodne banke Slovenije in tajnik Gospodarske zbornice Slovenije Aljoša Mrak. Srečanju sta prisostvovala tudi generalni konzul SFRJ v Trstu Livij Jakomin in predstavnik Gospodarske zbornice Jugoslavije Alojz Rožman.

Po uvodnem pozdravu predsednika tržaške zunanjetrgovinske sekcije Marina Košute so strokovnjaki podali prerez sedanje zakonske ureditve na področju deviznega in uvožno-izvoznega poslovanja ter sovlaganj. Poudarili so, da še niso bili dokončno izdelani vsi zakoni, saj obstajajo različna stališča in pogledi o tem, kako razrešiti vzel jugoslovanske prezadolženosti, izravnave plačilne bilance, možnosti pridobivanja blagovnih kreditov in podobno. Govor je bil tudi o stikih z Evropsko gospodarsko skupnostjo in z organizacijo EFTA ter o pričakovanju podpisa specifičnih protokolov z italijansko vlado ob priložnosti obiska predsednika Izvršnega sveta Jugoslavije v Rimu. Glede maloobmejnega prometa so gostje povedali, da je bilo tudi za letošnje poslovno dobo določeno, da višina izmenjav v maloobmejnem prometu ne sme presegati 20 odstotkov vrednosti celotne izmenjave med Italijo in Jugoslavijo. Ravno tako so napovedali, da bo v najkrajšem času usklajena porazdelitev kontingentov med prosilci za specifične kontingente sejma Alpe Adria iz leta 1987.

Izvajanjem je sledila zelo obsežna razprava, saj so operaterji želeli specifična pojasnila, predvsem o politiki leasinga skupnih vlaganj in obravnave prostih carinskih con, ki se razvijajo tik ob naši meji v Sežani in po vsej verjetnosti tudi v Novi Gorici. (zk)

Fotografska razstava v Studiu PHI

Roberto De Nozza »fotograf-filozof« iz Firenc, kjer je doštudiral književnost in filozofijo, se nam v Studiu PHI predstavlja s serijo konceptualno izjemno jasno in ostro profiliranih fotografij - odlomki arhitektonskih struktur, skulpture, narava - pojmovana kot »divja narava« - ter dvoje ali troje »odrezanih« čvrstih človeških figur. Pred našim pogledom vznikajo nenavadne kompozicije, podobe trdega, kamnitega sveta, nadrealnih slutenj in groženj, ki mu vlada neka neznan metafizika: stroga, strasno nepustljiva ter kot vsaka najvišja oblast nedoumljiva v svoji končni resničnosti. Fantazijskost in energičnost preoblikovanosti realnega sveta - predstavljena z arhitekturo in kiparstvom kot najbolj močnata izrazoma žilavega boja duha z materijo - izpostavljata kot vodilno temo moč individualnosti ter silovitost arhetipov iz katerih teme in labirintčnosti človeški duh črpa svojo oholost, svobodo in zmoglost mistične predstave o nadčloveškosti. Kulturne reference De Nozzovih fotografij lahko zajamemo v troje ključnih imen: Nietzsche, De Chirico in Borges. Fotograf je sestopil v njihovo duhovno podstat ter s svojo kamero ustvaril imaginarni muzej evropskega duha.

M. S.

MT zahteva bolj omikano klanje živine

Odbor za okolje Tržaškega gibanja zahteva preiskavo o tem, ali časni klavnici na Proseku in v Žavljah zadostata vsem pogojem, ki jih predvideva EGS za zakol živine in ki morajo veljati v vseh omikanih državah. Isto zahtevo postavlja tudi v zvezi z načrtovanjem nove občinske klavnice.

Odbor se posebej ustavlja ob vprašanju, kakšnega ravnanja je deležna živina, ko čaka na zakol. Nedopustno je namreč, da bi žival trpela, in to bodisi z moralnega bodisi z zdravstvenega vidika. Pri tem odbor spominja na dejstvo, da se v trpečem živalskem organizmu razvijajo strupene snovi, ki seveda potem ostanejo v mesu.

Izhajajoč iz teh ugotovitev, Odbor za okolje MT zahteva, da morajo biti hlevi, v katerih živina čaka na zakol, fizično in akustično ločeni od klavnice; da je živino treba klati posamično in v prostorih, ki niso namenjeni mesarskemu delu v ožjem smislu; da je treba povsem prepovedati klanje živine na tak način, da jo zadavijo in pustijo izkrvaveti.

■ Italijansko-južnoameriško združenje sporoča, da so se 15. januarja začeli vpisi na intenzivne tečaje španščine, portugalsčine in angleščine. Za nadaljnje informacije in vpisovanja se interesi lahko obrnejo na sedež Združenja v Ul. Martiri della libertà 6, tel. 62977.

Gledališče in lutke za vojake

Tudi letos je Stalno gledališče Furlanije-Juljske krajine v sodelovanju z Deželno poskrbelo za posebne predstave in ugodnosti za mlade, ki služijo vojaški rok v naši deželi, da bi jim omogočilo boljše vključevanje v družbeno in kulturno stvarnost mesta. V ta namen je uprava gledališča razdelila med vojake 200 brezplačnih abonmajev za letošnje sezono. Poleg tega pa je priredila še vrsto predstav s Podreccovimi lutkami.

Prva predstava bo danes ob 19. uri v gledališki dvorani salezijancev v Istrski ulici 53, ponovitve pa bodo jutri in v petek ob 10. uri in ob 19. uri. Predstava, pri kateri sodelujejo stari tovariši znamenitega lutkovnega mojstra Vittoria Podrecca, je razdeljena na dva dela: v prvem bodo predstavili nekaj najbolj znanih glasbenih točk zgodovinskega »Varieteja«, v drugem delu pa bodo na odprti sceni prikazali, kako pripravljajo lutkovne predstave. Kot primer bodo podali zadnje scene Molierovega »Don Juana«. Predstavo je režiral Ugo Amodeo, vstop pa je prost tudi za druge gledalce.

Stalno gledališče pripravlja v teh dneh že novo predstavo: v Tablji, kjer bo tudi premiera, so se pričele vaje za predstavo »Beckett Concerto« s teksti irskega dramatika Samuela Becketta in v izvedbi igralca Vittoria Franceschija.

Vojaški poveljnik na obisku v Dolini

Komandant tržaškega vojaškega poveljstva general Caccamo je bil včeraj na vljudnostnem obisku pri županu dolinske občine. Generala je spremljal podpolkovnik Augusto. Župan Svab je visokega gosta seznanil z življenjem in značilnostmi dolinske občine. Posebna pozornost je bila posvečena oblikam sožitja, proizvodnemu sektorju in dolini Glinščice.

Spretni tatič na zavodu Volta

Kaže, da včasih ne gre zaupati niti najbližjim delovnim kolegom in sošolcem. Na tehničnem zavodu Volta v Ul. Battisti so na primer v ponedeljek odkrili, da sta iz enega razreda izginila krznena jopa in zlat obesek za ključce. Okrog 10. ure so se dijaki petega razreda odpravili v bližnji laboratorij in za sabo pustili odprta vrata učilnice. Preden so se okrog 13. ure vrnili, pa se je očitno kdo prikradel v učilnico in si izbral najprimernejši plašč. Z obešalnika je namreč izginila jopa 19-letnega Edoarda Sbisaja iz Ul. Commerciala 19 in z njo tudi zlati obesek, ki ga je bil spravil v žep. Ker jope niso mogli najti, je podravnatelj zavoda poklical agente letetečega oddelka. Skupna vrednost ukradenega blaga znaša več kot milijon lir.

Umrl za posledicami prometne nesreče

Na oddelku za oživljanje katinarske bolnišnice je včeraj popoldne, okrog 15. ure prenehalo biti srce 79-letnega Maria Sancina iz Ul. Pane Bianco 9, ki je bil v ponedeljek žrtev prometne nesreče. Sancin je v ponedeljek jutraj prečkal Istrsko ulico v bližini pokopališča pri Sv. Ani, ko ga je povozil kombi. Zaradi hude lobanjske poškodbe so si zdravniki oddelka za oživljanje takoj pridržali prognozo, vsa njihova prizadevanja pa mu niso pomagala, da bi se uspešno boril proti smrti.

■ Mestni redarji so včeraj zaprli odsek Rebrji za Kontovel, kjer se je delno zrušil zid, ki razmejuje zasebno parcelo od ceste. Dvesto metrov pod Furlansko cesto so se dopoldne zvalili na ozko pot štirje kvadratni metri zidu in onemogočili promet. Zid, ki je bil zgrajen »na suho«, se pravi brez malte ali drugega veznega materiala, se je zrušil zaradi vtrajnega dežja v zadnjih dneh. Gasilci so omenjeni odsek ceste ogradili in obvestili občinske urade, ki morajo poskrbeti za odstranitev kamnov.

Ob težki izgubi drage Nade Ronzani izrekata globoko sožalje možu Emilu, malemu Marku in svojcem KD Vesna in ŠD Mladina.

Pogovor z Leandrom Peganom in Brigito Tornič

Godba Parma ima pogoje za dobro kakovostno rast

Pred dnevi smo prisostvovali koncertu gojencev godbeniške šole in pihalnega orkestra Viktor Parma iz Trebč, ki je bil v Prosvetnem domu na Opčinah. Mladi godbeniki so s svojim nastopom navdušili številno občinstvo, priznanje pa so poželi tudi gojenci glasbene šole iz Postojne, ki so na koncertu nastopili kot solisti.

Bila je to priložnost, da smo se malo pogovorili z Leandrom Peganom, ki že nekaj časa vodi godbo v Trebčah in skupno z Brigito Tornič tudi godbeniško šolo.

Spoznali smo vas, ko ste prihajali na naše prireditve z vašim pihalnim orkestrom iz Postojne. Sedaj vas vidimo na delu tu pri nas. Kako gledate na samo šolo v Trebčah in koliko je v njej učenec?

»Moje načelo je, da mora imeti vsak učenec, ki se hoče vključiti v godbeniško šolo in orkester, trojni servis poučevanja, oziroma usposabljanja v določenem instrumentu: tu gre za individualno vzgojo; to imajo učenci dvakrat tedensko in vadijo z instrumenti, s katerimi potem nastopajo v pihalnem orkestru. Enkrat tedensko imajo tudi poldruge šolsko uro pouka o glasbi, to se pravi, da se učijo glasbene teorije in solfeggia. Imamo potem še izredne vaje s klavirjem in z orkestrom, in sicer dvakrat tedensko. Seveda odkrivamo pri tem pouku tudi posebne talente, ki bi lahko nastopili tudi kot solisti ob klavirski spremljavi. Takšni nastopi in takšno muziciranje seveda pospešujejo rast posameznikov pa tudi kakovostno raven celotnega orkestra.«

Kako pa ste bili zadovoljni s tokratnim nastopom na Opčinah?

»Ta novoletni koncert, s katerim je SKD Tabor začelo sezono v novem letu, je pravzaprav repriza božičnega koncerta, ki smo ga že imeli v Ljudskem domu v Trebčah 27. decembra. Kaj naj rečem za tokratni nastop? Navdušen sem, da so naši gojenci že nastopili na dveh pomembnih koncer-

tih; zadovoljen pa sem tudi, ker nam je v Trebčah uspelo v poldrugem letu urediti godbeniško šolo, jo približati potrebam in zahtevam, ki jih morajo upoštevati tudi podobne šole v Sloveniji. Brez šolanega kadra danes ne more biti dobre pihalne godbe. Trudili se bomo za to in upamo na pomoč vse vasi in domačega godbeniškega društva, da bomo spravili to naše društvo na najmanj tretjo kakovostno raven, oziroma v tretji razred godb, ki v slovenskem krogu delujejo, pa tudi tekmujejo.«

Trebče imajo že dolgoletno tradicijo na področju godbene dejavnosti. Trebška godba je bila vedno cenjen sestavni del kulturne dejavnosti v vasi. Bo to tradicijo, kot vse kaže, nadaljevala?

»Z godbenimi ansambli je ponavadi tako. Na grafikonu je vedno vpisanih kakih pet ali šest članov več, kot se jih potem na nastopih pojavlja. Vedno so pač kakšni objektivni, pa tudi subjektivni razlogi, da nekdo ne more nastopiti. No, na tokratnih dveh koncertih so nam priskočili na pomoč še štiri člani godbe iz Postojne in tako pomagali k boljši zvočnosti orkestra. Takšno sodelovanje bo prav gotovo tudi za jubilejni koncert 24. junija, ko bo trebško godbeno društvo slavilo 75-letnico svojega delovanja.«

Brigita Tornič je doma iz Hruševja pri Postojni ter se torej vozi v Trebče k pouku v godbeniški šoli.

»Sem študentka 4. letnika Akademije za glasbo. Nimam še veliko izkušenj na področju poučevanja. Vendar sem s svojimi učenci izredno zadovoljna. Tako mi tudi niso težke vožnje, ker me uspehi, ki jih dosegamo, bogato poplačajo za trud.«

»Naj na koncu še povem,« je dejal dirigent Pegan »da bo godba iz Trebč prav gotovo rasla v svoji kvaliteti in da bo torej tudi uspešna. Zagnanosti in dobre volje ne manjka ne nam, niti učencem, niti njihovim staršem, niti vaški skupnosti.« (N. L.)

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE
Gostuje gledališče G. Belli-Rim

Dario Fo
CHI RUBA UN PIEDE È FORTUNATO IN AMORE
Režija Antonio Salines
v Kulturnem domu
jutri, 28., ter 29.
in 30. JANUARJA 1988 ob 20.30

Predprodaja vstopnic vsak dan od 11. do 13. ure in od 17. do 20. ure.

včeraj - danes

Danes, SREDA, 27. januarja
ANGELA

Sonce vzide ob 7.33 in zatone ob 17.03
- Dolžina dneva 9.30 - Luna vzide ob 11.23 in zatone ob 2.24.

Jutri, ČETRTEK, 28. januarja
TOMAŽ

PLIMOVANJE DANES: ob 3.20 najvišje 31 cm, ob 11.57 najnižje -27 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 8 stopinj, zračni tlak 1009 mb ustaljen, veter 6 kilometrov na uro severnik, vlaga 79-odstotna, nebo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 11,2 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Fabrizio Iankovics, Thomas Machnich, Matteo Stossi, Pasquale Martiello.

UMRLI SO: 69-letni Nicola Gelsomino, 79-letni Luigi Bortoluzzi, 83-letna Edea Piccardi, 60-letna Ederina Moschini, 80-letna Carmela Romano vd. Sandrin.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 25., do sobote, 30. januarja 1988

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
Trg S. Giovanni 5, Trg sv. Jakoba 1, Ul. dei Soncini 179 (Škedenj), Ul. Revoltella 41.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30
Trg S. Giovanni 5, Trg sv. Jakoba 1, Ul. dei Soncini 179 (Škedenj), Ul. Revoltella 41, Trg Garibaldi 5, Ul. dell'Orologio 6.

BAZOVICA (tel. 226210), MILJE - Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30
Trg Garibaldi 5, Ul. dell'Orologio 6

BAZOVICA (tel. 226210), MILJE - Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

čestitke

Danes slavi v Lonjerju 80. rojstni dan naš dragi brat in stric SLAVKO KJUDER. Obilo zdravja ter še mnoga leta mu želijo sestre in vsi nečaki.

Danes praznuje v Lonjerski cesti št. 430 80-letnico ANDREJ KJUDER. Iskreno mu čestitajo vsi, ki ga imajo radi.

izleti

Mladinski krožek Prosek-Kontovel priredi avtobusni izlet na Zoncolan v nedeljo, 31. t. m. Odhod s Proseka ob 7. uri. Za vpisovanje tel. na št. 251073.

razne prireditve

MePZ M. Pertot iz Barkovelj vabi na CELOVEČERNI KONCERT v cerkvi sv. Jerneja v Barkovljah v nedeljo, 31. t. m., ob 18.30. Zbor vodi Aleksandra Pertot.

TPK Sirena priredi v soboto, 30. t. m., ob 18. uri v novem pomorskem sedežu predavanje z naslovom MORSKO ŽIVLJENJE V TRŽAŠKEM ZALIVU IN NJEGOVE PERSPEKTIVE, ki ga bo ob spremljavi diapozitivov podal mag. Andrej Avčin, raziskovalni sodelavec Morske biološke postaje v Piranu (Inštitut za biologijo Ljubljanske univerze). Zaradi izredno zanimive in aktualne tematike vabi člane, prijatelje, predvsem pa šolsko mladino, da se polnoštevilno udeležijo predavanja.

SKD Primorec-Trebče gostuje jutri, 28. t. m., ob 20.30 v Ljudskem domu dramsko skupino SKD Tabor-Opčine z BESEDO in OPERETO.

KD F. Prešeren priredi v soboto, 30. t. m., ob 18. uri MLADINSKI PLES. Igrajo The Hard Knobs. Vabljeni!

GLASBENA MATICA

TRST
Sezona 1987-88

6. abonmajski koncert

danes, 27. t. m., ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu

STEFAN MILENKOVIČ
violina

LIDIJA KAJNACO
klavir

(Tartini, Dvoržak, Corelli, Paganini in Ravel)

Galerija

UL. SV. FRANČIŠKA 20

v sodelovanju z Ljubljansko banko

Vas vabi jutri, 28. t. m., ob 18. uri na otvoritev razstave akademskega kiparja

Moma Vukovića

kino

ARISTON - 16.30, 22.00 Personal services, V.B., Dram., r. T. Jones, i. J. Walters, A. McCowen.

NAZIONALE IV - 16.00, 22.00 Arrivederci ragazzi, Fr., 1986, dram., r. Louis Malle, i. G. Manes, J. Biras.

EXCELSIOR II - 17.15, 22.15 Voglia di libertà, r. Raúl de la Torre, Argentina, 1986, i. Graciela Borges, Lautaro Murrúa.

EXCELSIOR I - 16.00, 22.00 Hamburger Hill, vojni, ZDA 1987, r. John Irvin; i. Steven Weber in Tim Quill.

NAZIONALE II - 16.00, 22.00 The Stuff - Il gelato che uccide, shr.

NAZIONALE I - 16.00, 22.00 Balli proibiti, kom., ZDA 1987, r. E. Ardelino; i. C. Connelly, Lisa Lee Lyon.

FENICE - 17.00, 22.15 Balle spaziali (Space Balls), kom., ZDA 1987, r. Mel Brooks; i. Mel Brooks, John Candy.

GRATTACIELO - 16.30, 22.15 Opera, shr., It., 1987, r. Dario Argento; i. Claudia Marsiliach, Urbano Barberini, □.

MIGNON - 16.00, 22.00 Biancaneve e i sette nani, ris., 1937, 83'; prod. W. Disney.

EDEN - 15.30, 22.00 Una moglie molto infedele, porn., □□.

NAZIONALE III - 16.00, 22.00 Angel Heart, l'ascensore per l'inferno, ZDA, 1987, shr., r. A. Parker, i. M. Rourke, R. De Niro.

VITTORIO VENETO - 16.00, 22.10 I vizi segreti degli italiani, porn., □□.

CAPITOL - 16.30, 22.00 Un piedipiatti a Beverly Hills II, kom., ZDA 1987, r. Tony Scott; i. Eddie Murphy, Ronny Cox.

LUMIERE FICE - 17.00, 22.00 Maurice, dram., VB 1987; r. J. Ivory; i. J. Wilby, H. Grant, R. Graves, □.

RADIO - 15.30, 21.30 People sex games, porn., □□.

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

razna obvestila

ZSKD razpisuje LITERARNI NATEČAJ ob dnevu slovenske kulture z naslovom: "Prešeren je mislil in delal v nasprotju z ustaljenimi normami. Je v letu 1988 to mogoče? Kaj meniš o kulturi drugačnosti?" Na natečaj se lahko prijavijo dijaki slovenskih višjih srednjih šol iz Trsta in Gorice. Delo je treba oddati najkasneje do sobote, 30. t. m., na sedežih Zveze v Trstu, Ul. sv. Frančiška 20, in v Gorici, Ul. della Croce 3.

Sekcija VZPI-ANPI iz Boljunca obvešča, da priredi DRUŽABNI VEČER v soboto, 6. februarja 1988, v hotelu Maestoso v Lipici. Vabljeni so člani, borci, aktivisti, deportiranci, prijatelji in mladina. Zabavali vas bodo Veseli godci. Vpisovanje pri posameznih vaških sekcijah najkasneje do 2. februarja 1988.

SKD I. Gruđen in ŠD Sokol-Nabrežina sklicujeta REDNI OBČNI ZBOR, ki bo v petek, 5. februarja, ob 19. uri v prvem sklicanju in ob 20. uri v drugem sklicanju v društvenih prostorih. Dnevni red: poročila, diskusija, volitve novih družbenih organov in razno.

VZPI-ANPI Repentabor sklicuje sestanek danes, 27. t. m., ob 19.30 v Bubničevem domu.

menjalnica

26. 1. 1988

Ameriški dolar	1220.—	Japonski jen	9.—
Nemška marka	732.—	Švicarski frank	904.—
Francoški frank	215.—	Avstrijski šiling	104.—
Holandski florint	651.—	Norveška krona	190.—
Belgijski frank	34.—	Švedska krona	202.—
Funt šterling	2260.—	Portugalski eskudo	8.—
Irski šterling	1930.—	Španska peseta	10.—
Danska krona	188.—	Avstralski dolar	840.—
Grška drahma	8.—	Debeli dinar	0,82
Kanadski dolar	930.—	Drobni dinar	0,82

Še en božični koncert: v cerkvi na Kolonkovcu

Čeprav so prazniki že mimo, imajo naši pevski zbori še vedno božične koncerte. Eden takih je bil v nedeljo popoldne v cerkvi na Kolonkovcu. Pred glavnim oltarjem je najprej nastopil mešani zbor Kolonkovec, ki ga dolgo let postrtovalno vodi Dalka Šturman. Sledil je priložnostni govor kontovelskega župnika Albina Grmeka. V drugem delu programa je nastopil mešani zbor iz Mačkolj pod vodstvom Amalije Šturman-Smotlak. Za zaključek sta oba zbora še skupaj zapela tri pesmi. (mm)

gledališča

ROSSETTI
Danes ob 16.00 in ob 20.30 bo na sporedu Shakespearov MACBETH. Nastopala bosta G. Lavia in M. Guerritore. Režija G. Lavia. V abonmaju: red prost. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasazi Vrotti.

VERDI
Opera sezona 1987/88.
V petek ob 20.00 ponovitev opere Charlesa Gounoda FAUST, (red B/A). Režija Franco Cavarra, dirigent Spiros Argiris.

LA CONTRADA TEATRO CRISTALLO
Nocoj ob 20.30 bo na sporedu delo V. Sardouja TOSCA. Nastopajo Marina Malfatti, Arnoldo Foà in Roberto Trifiro. Ponovitve do 31. januarja.

koncerti

Società dei concerti
V ponedeljek, 1. februarja, v gledališču Rossetti bo na sporedu koncert pianista M. Dalberta.

razstave

V studiu Tommaseo, Ul. del Monte 2/1, razstavljajo slikarji: Marinella Biscaro, Maurizio Donzelli in Silvestro Lodi. Razstava bo odprta po običajnem urniku do 14. februarja.

V galeriji Cartesius razstavlja slikarka Giuliana PAZIENZA.

V galeriji Malcanton (Ul. Malcanton 14/A) je odprta razstava slikarke F. Batic, slikarja Uga Carrāja in slikarke Rosdear.

PREDNAROČNINA ZA PRIMORSKI DNEVNIK ZA LETO 1988

Celoletna ..... 100.000 lir
Mesečna ..... 13.000 lir

Celoletna prednaročnina za PRIMORSKI DNEVNIK 100.000 lir + 500 lir kolka velja za tiste, ki jo poravnajo do 31. januarja 1988. Po tem datumu bo celoletna naročnina znašala 156.000 lir + 500 lir kolka.

Vsem naročnikom bomo še naprej nudili brezplačno MALE OGLASE in ČESTITKE. Naročnino lahko poravnate na upravi Primorskega dnevnika v Trstu in Gorici, pri raznašalcih časopisa, preko pošte na trn ZTT št. 13512348 in pri vseh slovenskih kreditnih zavodih.

Komu koristi taka zaostritev?

Pred kakim mesecem so se slovenski občinski upravitelji na Goriškem in Tržaškem lotili preučevati vsebino dekreta rimske vlade, ki daje možnost občinskim uslužbencem v Dolini Aosta, da dobijo doklado za dvojezično poslovanje. Isto zahtevajo tukajšnji uslužbenci ki uradujejo tudi slovensko. Po več sestankih je prišlo do prvih rezultatov. Tozadevni sklep sta že sprejela občinska sveta v Sovodnjah in Števerjanu. V ponedeljek bo o tem sklepal občinski svet v Doberdolu.

Prejšnji ponedeljek so o tem sklepal v ozjem občinskem odboru v Doberdolu, prejšnjo sredo so občinski upravitelji imeli sestanek s sindikalisti in uslužbenci. Tam je bilo povedano, da bo občinski svet o tem sklepal v ponedeljek, 1. februarja.

O okrogli mizi KPI in o sindikalnem sestanku, oba sta bila v ponedeljek, poročamo danes.

Včeraj pa se je na županstvu v Doberdolu govorilo le italijansko. Doberdolci, ki so šli na županstvo so nekam zaprepadeno morali govoriti le italijansko. Odgovor zakaj tako lahko beremo v stališču sindikata.

Če na eni strani razumemo nestrpnost uslužbencev in sindikata, ki izjaja tiste pritisk, ki jih smatra za najbolj potrebne, na drugi pa moramo ugotovljati, da je Občinska uprava v Doberdolu potrdila, da bo o tem sklepal v ponedeljek, 1. februarja. Zaradi tega nas čudi taka oblika protesta od 26. januarja dalje. To bi naša javnost lahko razumela le če bi bili na Občini odrekli podporo tej zahtevi uslužbencev.

Sklep, sprejet na sindikalni skupščini

Uslužbenci na Občini v Doberdolu uradujejo le italijansko

»Uslužbenci občine Doberdolu so na zborovanju dne 25. 1. 1988 izglasovali sledečo resolucijo, ki jo pošiljajo v znanje občinski upravi, tisku, predsedniku Teritorialnega odbora za Goriško ter predsedniku Glavnega odbora SKGZ, sindikalnim organizacijam. Glede na dejstvo, da se doberdolska občinska uprava čuti po zakonu prisiljena, da odobri člen 60 DPR 268-87, ki dodeljuje uslužbencem krajevnih uprav doklado za njihovo dvojezično delovanje, čeprav je temu politično nasprotna, ker smatra, da bi to lahko oškodovalo celotno manjšino;

ker smo vsi uslužbenci Slovenci in nečemo škoditi ali ovirati naš kulturni in narodni razvoj;

večji pomislek, ki jih imajo naši politični, demokratični slovenski lokalni voditelji, glede na člen 60, v katerih dobro vero smo prepričani;

upoštevajoč dejstvo, da bi v primeru, ko bi prejemali doklado za dvojezično poslovanje, lahko, po njihovem mnenju, diskriminirali naše kolege, ki so zaposleni na drugih italijanskih občinah, kjer se uslužbencem ni treba posluževati dveh jezikov, kolege, nampram katerim smo že itak »privilegirani«, saj zato, da si sprejet na natečaje, ki jih razpisuje naša občinska uprava, moraš nujno obvladati slovenski in italijanski jezik;

in nazadnje upoštevajoč ves trud, ki so ga upravitelji nekaterih slovenskih občin vložili v to, da bi staknili vse možne ovire, zapreke in razloge, da bi nam doklade ne dodelili, smo prišli do zaključka, da mogoče pa le nismo profesionalno enakovredni občinskim

uslužbencem iz Doline Aosta in Tridentinskega Gornjega Poadižja, ter sklepamo

— da bi bilo politično demokratično, da bi se ukinilo »privilegij«, ki ga kot slovenska manjšina uživamo že od propada fašizma sem, s tem, da se spremeni pravilnike javnih natečajev vseh slovenskih občin v Italiji in se nudi možnost vsem italijanskim državljanom, da se tu zaposlijo, ne glede na to ali obvladajo slovenski jezik ali ne;

— da navsezadnje bi bilo za nas zelo ponižujoče prejemati doklado za dvojezičnost samo, ker to narekuje zakon, toda ker žal spada med pravice italijanskih državljanov tudi ta, da pripada uslužbencem za enake usluge enako plačilo;

moramo obvestiti, da bomo od 26. 1. 1988 dalje uporabljali v izvrševanju naših službenih dolžnosti državni uradni jezik.

Gornje pismo, opremljeno z dvanajstimi podpisi, smo dobili včeraj v redakcijo z dvojezičnim tekstom in s spremnim pismom pokrajinskega tajništva sindikata Federazione lavoratori enti locali CGIL-CISL-UIL naslovljenim Občinski upravi v Doberdolu in napisanim le v italijanski: »Trasmettiamo in allegato copia della risoluzione approvata in data odierna dai dipendenti del vostro Comune esprimendo tutta la nostra solidarietà ed appoggio nell'azione rivendicativa a cui i dipendenti sono stati costretti a ricorrere a malincuore a seguito delle vostre provocazioni.«

Pismo sta podpisala za stopnika CGIL in CISL.

Okrogla miza KPI iz Doberdola

Različna mnenja glede doklade za dvojezičnost

Sekcija KPI Jože Srebrnič je v ponedeljek priredila v občinski telovadnici v Doberdolu okroglo mizo posvečeno dvojezični dokladi za uslužbence krajevnih uprav. O tem vprašanju se je v preteklih mesecih v Doberdolu razvila diskusija, nič čudnega torej, če se je vabilu sekcije KPI odzvalo lepo število ljudi.

Uvodno besedo je imel doberdolski župan dr. Mario Lavrenčič, ki je v grobih obrisih orisal dosedanj potek razprave, katera bo na ponedeljkovi seji občinskega sveta privedla do sprejema 60. člena delovne pogodbe. Člen določa doklado za tiste uslužbence, ki poslujejo dvojezično. Doberdolski župan je obenem dejal, da moramo vprašanje gledati iz širšega zornega kota, v luči politične valence, ki jo ta člen ima. Lavrenčič je ob tem izrazil bojazn, da bi dvojezična doklada prispevala k zaostritvi odnosov med Slovenci in Italijani, ne glede na to, da bo doklado zelo težko dejansko izvajati. Dr. Mario Lavrenčič je predlagal, da bi lahko namesto denarne doklade namenili uslužbencem izboljšanje slovenskega jezika, prepričan pa je bil, da je bila diskusija okrog tega vprašanja izredno koristna, čeprav je to občinsko upravo tudi nekaj stalo.

Drugačnega mnenja je bil deželni svetovalec KPI Ivan Bratina. Dejal je, da imajo tisti, ki na delovnem mestu uporabljajo dva jezika pravico do doklade, saj je tako uredništvu načelo nagrajevanja po delu. Po njegovem mnenju bodo nastale hude težave šele takrat, ko se bo doklado za dvojezičnost zahtevalo v občinah, kjer Slovenci nimamo večine.

V razpravi je sodelovalo več udeležencev ponedeljkovega srečanja. Občinski odbornik Karlo Černic je menil, da je treba člen izvajati, v kolikor bo to seveda mogoče. Doberdolski občinski odbornik je bil tudi mnenja, da moramo to načelo uveljavljati na vseh nivojih in je kritiziral pomanjkljivost doslej predstavljenih zakonskih osnutkov za globalno zaščito manjšine, kjer ni nikjer predvidenih doklade za dvojezičnost. Sindikalist Paolo Del Ponte je bil presenečen nad dejstvom, da so v Doberdolu sploh sprožili tako diskusijo, saj bi moralo biti uveljavljanje delovne pogodbe samo po sebi umevno. Del Ponte, kot sicer skoraj vsi udeleženci v razpravi, pa je dejal, da je zakon izredno pomanjkljiv, saj ne določa okvirov, v katerih ga je treba izvajati. Sindikalist pa je bil obenem precej kritičen do občinske uprave, ki v pravilniku o namestitvi osebja določa, da morajo občinski uslužbenci obvladati slovenski jezik; po njegovem je ta postavka zelo verjetno protustavna.

Sindikalistu je posredno odgovoril tajnik ZSKD Rudi Pavšič, ki je dejal, da pravilnik sicer nikomur ne prepoveduje, da bi se naučil slovenščine in se tako lahko potegoval za mesto občinskega uslužbenca. Pavšič je bil mnenja, da moramo dvojezično doklado priznati vsem tistim, ki imajo pravico do nje, saj to predstavlja korak k izvajanju načel, ki so zapisani v ustavi in na izvajanje kateri že 40 let zamačamo. Tajnik ZSKD je ob tem dodal, da bo uveljavljanje naših zahtev nedvomno zadelo ob nasprotovanje reakcionarnih krogov italijanskega dela prebivalstva, zaradi tega pa se nam resni treba odpovedati našim pravicam.

Ustanovna skupščina sekcije PSI za območje sovodenjske občine

Boj za zdravo in čisto okolje, boj za smotrno uporabo prostora, prizadevanja za uveljavljanje omikanega sožitja in enakopravnosti med pripadniki različnih narodnostnih skupnosti in za zakonsko priznanje pravic slovenske narodnostne skupnosti, skrb za splošni gospodarski in družbeni napredek. Te so osnovne smernice delovanja nove sekcije socialistične stranke v Sovodnjah, zapopadene v programskem poročilu na ponedeljkovi ustanovni skupščini.

O ustanovitvi, oziroma obnovitvi sekcije PSI v Sovodnjah je govor sicer že nekaj mesecev, končno pa je bilo zadoščeno tudi formalnim aspektom vprašanja. Člani sekcije so se v ponedeljek zbrali na ustanovni skupščini, s pozornostjo prisluhnili uvodnemu poročilu Igorja Petejana in programskemu dokumentu Vlada Klemšeta ter nagovorom pokrajinskega tajnika stranke Blasiga, podtajnikov Devetaga in Dellaga, tajnika štrandške sekcije Reščiča in zagrajske Zulianove ter Aleša Waltritscha v imenu mladih socialistov, ter številnih drugih predstavnikov stranke ter ob koncu izvolili tudi osem članov vodstva.

Udeležencem ustanovne skupščine

je posebno pismo naslovljen poslanec Gabriele Renzulli, član osrednjega vodstva PSI, ki je izrazil željo, da se čimprej sreča z novim vodstvom. Pripravljali odbor je predlagal, da v prvem mandatsnem obdobju vodi sekcijo osemčlanski odbor, ki ga se-

stavljajo Fabio Čeudek, Lovrenc Devetak, Vlado Klemše, Igor Petejan, Emil Tomsič, Marjan Tomsič, Mauro Tomsič in Salomon Tomsič. Odbor se bo sestajel že v prihodnjem tednu in iz svoje srede izvolil tajnika in se dogovoril o porazdelitvi drugih dolžnosti.

Razprava o ključnih vprašanjih pevskega društva C. A. Seghizzi

Trem vprašanjem so namenili največ pozornosti na zadnjem občnem zboru pevskega društva C. A. Seghizzi. Kako rešiti nelahek finančni položaj ustanove, kako zagotoviti kolikor toliko primeren sedež in nujno potrebne službe (prevajalska služba), kako najbolj uspešno poskrbeti za naslednjo mednarodno pevsko prireditvev.

Rešitev finančnega vprašanja je v aktivnejšem pristupu in angažiranju raznih javnih struktur. Poskrbeti bi kazalo tudi za razširitev sodelovanja, ki je zdaj omejeno na ozko zborovsko dejavnost, tudi na druga področja. Možnosti za to je veliko, saj privabita pevska revija in strokovni posvet vsako leto v Gorico okrog tisoč oseb iz raznih držav.

Poseben pomen pripisujejo pri društvu ureditvi primerne sedeža in organizaciji ustrezne prevajalske službe. Ureditvev sedeža je toliko bolj potrebna spriču pomena, ki ga pridobiva dokumentacijski center in spriču razvijajoče se didaktične dejavnosti.

Na skupščini so nadalje razpravljali o pripravah na letošnje mednarodno pevsko prireditev. Na podlagi dosedanjih prijav in širokega zanimanja bo tudi ta manifestacija kakovostna in odmevna. Prav tako so bili postavljeni

temelji za nadaljnjo uveljavitev razmeroma mlade pevske pobude Corovivo. Letos bo ta prireditev v Trstu, potem ko so jo že uspešno preizkusili v Vidmu in Pordenonu.

Na občnem zboru so odobrili tudi finančni obračun lanskega poslovanja ter proračun za letos.

Paolo Poli v gledališču Verdi

Izven gledališkega abonmaja je nocojšnja predstava dela Paola Polija *Farfalle*, ki je tudi protagonist recitala. Poli je delo napisal v sodelovanju z Ido Omboni in na podlagi pesmi Guida Gozzana.

Predstava bo ob 20.30 v Verdijevem gledališču.

■ Služba za injekcije deluje na sedežu Zelenege križa v Ul. Crispi vsak dan od 8.30 do 12.30 in od 16. do 18. ure, ob nedeljah in praznikih pa od 10. do 12. ure.

razne prireditve

Kulturno društvo Andrej Paglavec v Podgori priredi jutri, v četrtek, 28. t. m., ob 20. uri, na sedežu, kulturni večer. Zdenko Vogrič bo prikazal barvne diapozitive o slavnosti odprtja podgorškega sedeža in o jesenskem potovanju v Moskvo in Srednjo Azijo.

Slovenska komisija pri Večnamenskem središču v Ronkah priredi v petek, 29. januarja, ob 20. uri, v sejni dvorani na županstvu v Ronkah, predstavitev knjige Sredozemlje. Predstavila jo bosta Marko Kravos in Franko Vecchiet, pesmi bo brala Marinka Počkaj. Razstavljene bodo tudi Vecchietove grafike.

kino

Gorica
CORSO 18.00-22.00 »Uomini«.
VERDI 20.30 gledališka predstava »Farfalle«. Izvaja skupina Paolo Poli.
VITTORIA 17.30-22.00 »Deep throat«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič
EXCELSIOR Zaprti.
COMUNALE Zaprti.

Nova Gorica
SOČA 18.00 in 20.30 »Aliens — osmi potnik II«.
DESKLE 19.30 »Vrnitev iz Kinšase«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
D'Udine, Trg sv. Frančiška 4, tel. 84124.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Comunale 2, Ul. Aulo Manlio 14, tel. 480405.

POGREBI
Danes v Gorici ob 12.30 Jožica Prinčič vdova Leban iz mrliške veže bolnišnice Janeza od Boga na pokopališče v Pevni.

Sinoči na Občini v Štarancanu

Razbita leva koalicija: sodelovanje med KPI in KD

Po sedemindvajsetih letih se je levičarska koalicija v Štarancanu razbila. Na sinočnji seji tamkajšnje občinskega sveta so si zastopniki KPI in PSI izmenjali hude obtožbe ter povedali, da medsebojno sodelovanje na levici ni več mogoče. Hudi so bili župan Papais in načelnik skupine KPI Anzanel na eni strani, podžupan Dantignana (PSI) na drugi.

Komunisti so ponudili zavezanostvo demokratizacijom. Njihov zastopnik Brussa je vabilo sprejel. Pogajanja med KPI in KD se bodo pričela takoj. Občinski svet je soglasno sprejel ostavko župana Papaisa (KPI) ter šestih odbornikov (trije KPI, dva PSI, eden PSDI).

Zaprta pošta v Ronkah Voda vdrla v urade

Precej težav so imeli včeraj uslužbenci poštne urade v Ronkah, neprijetno so bili presenečeni občani, ki so nameravali oddati svoje pošiljke, oziroma poravnati razne obveznosti. Streha poslopja namreč močno pušča in tako je v ponedeljek ponoči v urade vdrla voda. Položaj je bil takšen, da so odgovorni zaposlili za dovoljenje, da se poštni urad začasno zapre. To se je tudi zgodilo. Izboljšanje vremena je omogočilo, da so nekaj prostorov sredi dopolndneva za silo usposobili, pošta

uprava pa je v Ronke poslala tudi posebno vozilo, v katerem so začasno namestili nekaj služb.

Čeprav so bili poštni uradi zjutraj zaprti, pa je razdeljevanje poštne pošiljke potekalo normalno, ker voda ni poškodovala vreč s pismi.

Poslopje pošte so zgradili pred sedmimi leti. Upati je, da bodo po zadnjih težavah zdaj vendarle poskrbeli za popravo strehe.

KINOATELJE GORICA
v sodelovanju z občinsko upravo v Doberdolu vabi na ogled oddaje

PERISKOP O ZAMEJSKIH SLOVENCIH

danes ob 15. uri v Kulturni dom v Gorici.

Predvajali bodo posnetke o mladinskem zboru iz Doberdola, o Kraških krilih ter o skavtih. Prisotna bosta Igor Šmid in Jos Zalokar.

Na razpolago bo šolski avtobus, ki bo odpeljal ob 14.20 izpred šole v Doberdolu.

Previdno je treba voziti na obvozi pri Koprivnem

V Moraru se je v ponedeljek proti večeru pripetila prometna nesreča. Na dolgem ovinku sredi vasi sta trčila avto videmske registracije in domač tovrnjak. Šofer avtomobila, Gabriele Not iz Vidma, bo moral ostati v bolnišnici 60 dni, njegov avto je razbit.

Gre za eno tolikih prometnih nesreč o katerih poročamo skoro vsak dan. Ta, ki se je pripetila v Moraru pa ima za kronista nekaj posebnega. Do nje je prišlo v vasi odkoder doslej ni bilo črne kronike.

Zaradi zaprtja ceste Gorica—Videm, ker bodo podrli sedanji most čez Biršo (tam je že bilo veliko nesreč z več mrtvimi) in zgradili novega, je ANAS uvedla obvoze. Kdor je namenjen iz Gorice v Videm mora pri Koprivnem obrniti na levo in skozi Morar ter Ma-

riano pride na glavno cesto, ki pelje v Videm. Zaradi tega je treba skozi Morar.

Kdor pozna naše kraje pa se lahko izogne tako dolgem ovinku in pri Koprivnem zavije pod podvozom v desno, v samo vas ter od tam lahko po občinski cesti nadaljuje pot do Krmina in tam se spet uvede na normalno cestnišče.

■ Na sedežu sindikata kovinarjev Fiom CGIL v Tržiču bo danes ob 17.30 aktiv kadrov CGIL. Skupščina je pokrajinskega značaja, na njej pa bodo voditelji sindikalne zveze pojasnili stališče, ki ga ta zveza ima glede napovedanega referenduma o novi termodentrali v Tržiču.

Velikonočni izleti in potovanja

Od 31. marca do 4. aprila z ladjo in avtobusom po DALMACIJI: cena 345.000 lir;
od 31. marca do 9. aprila SINGAPUR in MALEZIJA: cena 1.590.000 lir;
od 23. aprila do 1. maja EGIPET: klasična tura: cena 928.000 lir; s križarjenjem po NILU: cena 1.225.000 lir;
2-, 3- in 4-dnevni izleti na KRK, LOŠINJ, BLEDE in v CELJE - PTUJ.

Informacije in vpisovanja pri Potovalnem uradu **GOTOUR** - Korzo Italia 205 - tel. 520585

Posebna pozornost društva bralnim značkam Slavistično društvo Trst bo izdajalo svoj bilten

Slavistično društvo Trst je zbralo podatke o pravilnikih, kakor slednji obstajajo na naših solah in se tičejo bralnih značk. Kakor je bilo že pojasnjeno, prihaja pri tej pomembni kulturni akciji do prevelikih nesorazmerij med številom prebranih knjig. Prav gotovo takšna razlikovanja niso optimalna, ker posebej med učenci prihaja do upravičenega začudenja. Slavistično društvo Trst je na podlagi raznih podatkov in določil razbralo, da v povprečnem prezezu izhodiščni dogovori vendarle upoštevajo skupno vsoto t.i. »domačega«, se pravi obveznega branja, ter »branja za bralno značko«. Točneje, 5 knjig za »domače« branje in 5 knjig »za bralno značko«. Posamezni učitelji in šole bodo verjetno po svoje prilagodili izbrano število, nedvomno pa je tukajšnji podatek vendarle smernica, ki bi morala okvirno obveljati.

Tekmovanje za Cankarjevo priznanje se v tčmami iz poezije letos še posebej zahtevno. To seveda ne bi smelo vzeti poguma bodisi mentorjem bodisi dijakom. Novost je tudi sestava testov, ki jih letos prvič sestavljajo področna slavistična društva, ki se že konzultirajo med seboj. Isto bo napravilo tudi Slavistično društvo Trst ter se povežalo s koprskimi in novogoriškimi področjem. Tekmovanje naj bi na našem področju izvedli 16. aprila in to ločeno na Goriškem in na Tržaškem. Pri tem naj bi formirali mešani komisiji, pri čemer bi bil na Goriškem zastopan predstavnik s tržaškega področja in obratno. Slej ko prej ostajata obe akciji, bralna značka in Cankarjevo priznanje, osrednjega pomena za tukajšnje slavistično delovanje.

Izčiščena je zamisel biltena Slavističnega društva Trst, ki naj bi nosil naslov: Bilten Slavističnega društva - s podnaslovom Trst, Gorica, Videm. Bilten naj bi prinašal informacije o tekočem delu in akcijah, v vsaki številki bo posredoval zanimivo, globljo temo, ki bo to pot »Dvojezičnost kot lingvistični problem«, poleg tega pa naj bi imel še kotiček za poezijo oziroma kratko prozo. Povezal naj bi vse delujoče pedagoge z osnovnimi informacijami, spodbudil nove zamisli in ideje, ter močneje zastopal Slavistično društvo Trst tudi v odnosu na druga področna društva, ki si želijo temeljitejših izmenjav in poznavanja.

Ne nazadnje želi Slavistično društvo Trst intenzivneje delovati v Benečiji, vzpostaviti tesnejše delovne kontakte, ki se bodo stopnjevali sredi marca z obiskom članov upravnega odbora, ogledom šole in vrtca, ter pogovorom z vsemi tistimi nosilci šolstva v Benečiji, ki so v poslednjem obdobju že dosegli v nelahkih pogojih lepe rezultate. Obisk Slavističnega društva na tem področju naj bi bil pričetek iskanja novih oblik ustvarjalnega sodelovanja, ki mora tesno povezati Trst, Gorico in Videm, sicer povsem specifična področja, vendar ubrana na povsem isto noto oplemenitenja slovenske govornice in misli.

SLAVISTIČNO DRUŠTVO TRST

Fojeva farsa v izvedbi gledališke skupine Gioacchino Belli Mit o bogu Apolonu in nimfi Dafne na odru tržaškega Kulturnega doma

Slovensko stalno gledališče ima te dni v gosteh gledališko skupino Gioacchino Belli, ki jo vodi znani italijanski igralec in režiser Antonio Salines. Rimski gledališki ansambel se je predstavil tržaškemu občinstvu v ponedeljek s farso Daria Foja Chi ruba un piede è fortunato in amore (Kdor ukrade nogo je srečen v ljubezni), ki jo je po scenografski zasnovi Jacka Frankfurterja režiral Salines.

Delo spada med starejše Fojeve tekste. Italijanski gledališki umetnik v njem s smešno domisljico (goljufijo) udira po gradbeni špekulaciji, ki je bila v šestdesetih letih (in ne samo takrat) gosto razpredena širom po Apeninskem polotoku, obenem pa komično »obdela« italijanski meščanski razred.

Izhodiščno točko farse predstavlja starogrški mit o Apolonu in nimfi Dafne. Apolon se zaljubi v Dafne, njen oče jo želi ubraniti pred božjim zaskarjem, zato jo spremeni v drevo.

Apolon je v farski taksist, ki skupaj s kolegom »ukrade« v rimskem muzeju nogo kipu Merkurja, boga trgovcev, tatov in goljufov. Nogo zakopljeta na gradbišču, da bi lahko nato, kot lažna arhitekta, izsilila od gradbenega podjetnika kupček denarja. Podjetnik se zboji posega spomeniškega varstva, ki bi zaustavilo dela, in plača.

Vsa zadeva se zaplete v drugem delu, ko taksist spozna podjetnikovo ženo Dafne (ženska ga takoj spomni na gol beli kip »s črnima česnjama« v muzeju). Dafne, ki je ljubica ljubosumnega prijateljevega poslovnega partnerja, je prebrisana: hlini nesrečo, v kateri naj bi si poškodovala nos, v

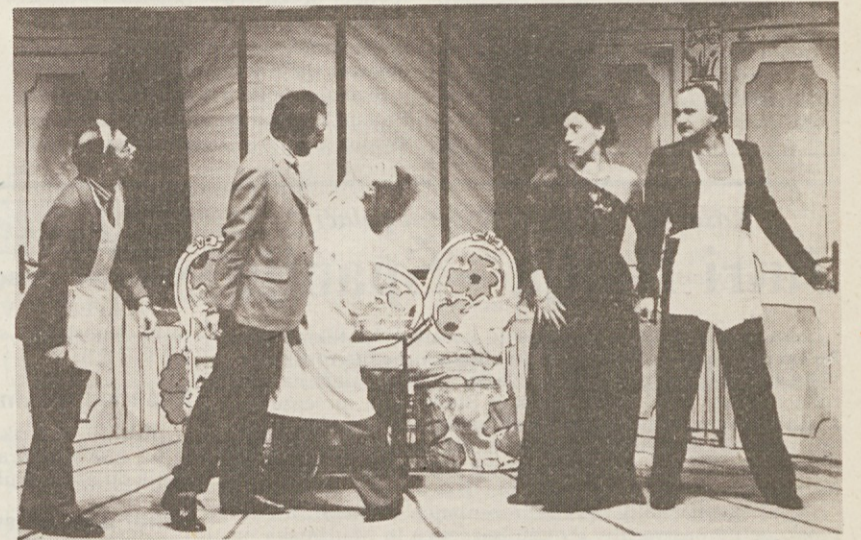
resnici pa si ga je dala »popraviti« z operacijo. Na sceno stopi tedaj zdravnik, ki ugotovi, da je Dafne hudo bolna: njena kri vsebuje premalo kisika. Potrebna je transfuzija »siamskega tipa«. Na srečo je taksist še vedno v hiši. Prav on lahko reši Dafne, pri tem pa se seveda zaljubi vanjo. Vsa farsa se razplete z liričnim koncem (pri katerem je režiser spretno uporabil tehniko nemega filma), ki v bistvu potrjuje izhodiščno premiso.

Nosilno vlogo je odigral sanjavi in domiselni Antonio Salines, Dafne je bila prikupna Francesca Bianco, pod-

jetnik pa Giulio Pizzirani. Ob njih so nastopili še Riccardo Bucci (taksistov kolega), Massimo Pedroni (Dafnin ljubimec), Graziella Diano (podjetnikova tajnica) in Umberto Conte (igrivi zdravnik).

V njihovi izvedbi je bila igra polna komičnih situacij, ki pritegnejo gledalca. Miselno ni kdove kako zahtevna, je pa prijetna in razvedrilna. Vsekakor zasluži večji odziv občinstva od premierskega. Skratka, vredno si jo je ogledati.

Farsa Chi ruba un piede è fortunato in amore bodo v Kulturnem domu ponovili še jutri, v petek in v soboto.

Prizor iz farse: (z leve) Pizzirani, Pedroni, Conte, Biancova in Salines

Boris Godunov največji operni projekt pri nas

V sodelovanju med ljubljansko Opero in Cankarjevim domom nastaja v teh dneh v Ljubljani največji projekt v zgodovini slovenske opere. 17. februarja se bo v veliki dvorani Cankarjevega doma dvignil zastor nad monumentalno postavitev opere M. Musorgskega Boris Godunov.

O izjemnosti ljubljanske izvedbe pričajo najbolj zgovorno nekaj skopih podatkov. Za predstavo bodo v gledališkem ateljeju ljubljanske Opere skrojili 450 kostimov, kulise bodo visoke 8 metrov, v drugem dejanju, »kronanju« bo nastopilo hkrati 178 igralcev, samo za tehnične priprave bo vloženo 15 tisoč delovnih ur. Pri pripravi sodelujejo trije akademski slikarji, mizarji, kaširci, ključavničarji, krojači, šivilje in čevljarji, organizatorji pa so morali zaprositi za pomoč tudi nekatere zunanje pomočnike.

Pripravljano delo poteka zagnano, vaje opernega ansambla in stativov se bodo v prihodnjih dneh še stopnjevale, da bi bila predstava sredi februarja do zadnje potankosti dodelana. Vse, ki sodelujejo pri tem projektu, preveča še posebna vnema, saj se zavedajo, da gre za postavitev, kakršne na Slovenskem še ni bilo.

V Trstu je predstavil Gospodično Julijo in Romea in Julijo Prijeten nastop baleta Opere SNG iz Ljubljane

V soboto in nedeljo je v tržaškem Kulturnem domu gostoval balet Opere SNG iz Ljubljane. Predstavlja se je z dvema baletnima enodejankama: »Gospodično Julijo« v štirih slikah in »Romeo in Julijo« v šestih slikah.

Balet »Gospodična Julija« je koreografinja Bergit Cullberg zasnovala po znani Strindbergovi istoimenski drami, ljubljanski baletniki pa so jo izvedli v koreografski postaviti in režiji Gunille Roempke na glasbo Tore Rangstroema s scenografijo in kostumi Svena Eriksona (asistent koreografije Magda Vrhovec). Zgodba s tragičnim koncem pripoveduje o grofovski hčeri Juliji, ki odklanja vsiljevano ji poroko z zarocencem njenega stanu in se ogreva za očetovega služabnika Jeana, kar javno pokaže na plesu z njim med vaškim praznovanjem kresne noči. Jean sprva odklepa, ker ima zarocenko, nato pa se le preda njenemu dvorjenju. Julija se po ljubezenski noči odloči pobegniti z Jeanom in zato odide po družinski nakit, toda pogledi njenih prednikov, zbranih pod slikami v očetovem dvorcu, jo preplašijo in sprožijo »konflikt med tradicionalnimi rodbinskimi spomni in željo po svobodnem življenju«. V položaju, iz katerega Julija ne vidi izhoda, se odloči za samomor in prosi služabnika Jeana, da ji pri tem pomaga.

Koreografsko je pripoved lepo razgibana z živahnimi množičnimi prizori kmečkih fantov in deklet ter trojice klepetulj, teže dogajanja pa nosijo seveda plesalci glavnih vlog, predvsem Vojko Vidmar kot Jean in Lane Stranič (v nedeljo Irena Pasarič) kot gospodična Julija. Tudi nastopajoči v ostalih vlogah so prispevali k plesno ubrani in čisti predstavi, v kateri je prišlo do izraza dobro obvladovanje plesnih elementov, zlasti nosilca obeh glavnih vlog pa sta pokazala tudi poudarjen smisel za vsebinsko interpretiranje, ki je doseglo prepričljivo učinkovanje predvsem v razbrzdani in nujni plesu. Enostavna scena je ustrezala le po svoji funkcionalnosti, lepi so bili kostumi, žal pa tega ni mogoče reči za glasbeno magnetofonsko reprodukcijo, ki je motila ne samo občinstvo pač pa očitno tudi plesalce z zvočno nečistostjo če že ne kar škripanjem in občasnimi izgubljenjem zvoka, zaradi česar ni mogla priti do veljave niti glasbena izvedba sama.

Tragična zgodba Romea in Julije iz Shakespearove tragedije o nesrečni ljubezni veronških zaljubljenecih in sprtih družinah Capuletijevih in Montechijevih, je vse do konca 15. stoletja spodbujala celo vrsto dramaturških in predvsem glasbenih obdelovalcev

(Gounod, Bellini, Zandonai, Berloiz, Čajkovski, da navedemo najpomembnejše) in med njimi tudi Sergeja Prokofjeva, ki je napisal glasbo za istoimenski balet. Balet Opere SNG iz Ljubljane pa nam je ponudil na ogled prenovno mojstrovino Prokofjeva, za katero je poskrbela koreografinja Bergit Cullberg s posegom v glasbo Prokofjeva s tem, da je črtala romantične elemente ob istočasnem poudarjanju renesančne sočnosti, s čimer je zgodbo »sienskih izgnancev« bolj približala življenjskosti in jo tako s sodobnejšo verjetnostjo pripeljala do tragedije. Takšna vsebinska prenova je pogojevala seveda tudi koreografski pristop, v katerem je romantična plesna izraznost odstopila mesto bolj dramatično gibalnemu ponazarjanju nasilja in spolnosti renesančnega (in današnjega) časa.

V koreografski postaviti in režiji Vlada Jurasa (asistent koreografije Vlasto Dedovič, kostumi Eva Schaeffer) smo gledali bolj poživljenjeno varijanto Romea in Julije, lahko bi rekli bolj polnokrvno pa čeprav vedno v okviru zgodovinskega prizorišča. Tako sta lika Julije in Romea tudi postavila solista Snežana Vrhovec in Ostoja Janjanin, oba z veliko profesionalno plesno veščino in interpretativno zagnanostjo, v kateri sta s tehnično lepim obvladovanjem zahtev-

nih plesnih prvin baletnega izražanja, ustvarila zaporedje močno učinkovitih prizorov. Sicer pa so tudi ostali izvajalci, tako solisti kot plesalci z zastavami, vojaki in gostje, soustvarili predstavo, ki se je odlikovala po skladnosti, stilni ubranosti, primerni razgibanosti, skratka po skrbni izdelanosti in dopadljivosti in ki je, v celoti vzeto, znatno preseгла materialne možnosti, v katerih balet deluje.

Občinstvo, ki je obakrat v presenetljivo lepem številu napolnilo dvorano Kulturnega doma, je bilo z nastopom ljubljanskih baletnikov očitno zelo zadovoljno, kar je tudi prikazalo z dolgotrajnimi aplavzi. Potrdilo se je, da si naše občinstvo želi gledati kaj prijetnega na naših odrih, kaj res kvalitetnega in v tem oziru je bil nastop baleta Opere SNG iz Ljubljane, ki se je predstavil kot profesionalno resno telo, prijetna popostritev v naši ne vedno posrečeni odrski ponudbi.

JOŽE KOREN

Berite
»Novi Matajur«

Zanimivi knjigi znanega slovenskega jezikoslovca Jožeta Toporišiča

Po 400 letih prevod prve latinsko pisane slovnice

I.
Po zaslugi univ. prof. dr. Jožeta Toporišiča, vodilnega slovenskega jezikoslovca in avtorja številnih znanstvenih razprav in knjig (Slovenska slovnica, Glasovna in naglasna podoba slovenskega jezika, Nova slovenska skladnja itd.), smo Slovenci po dobrih štiristo letih naposled dobili prevod svoje prve, latinsko pisane slovnice, ki jo je Adam Bohorič z naslovom Arcticae horulae succisivae izdal leta 1584. Bohoričeve Zimske urice proste, tako so naslovljene v slovenščini, so s Toporišičevim izjemno skrbnim prevodom in tehtno spremno študijo bile tudi zadnja pomembnejša popestritev novosti na slovenskem knjižnem trgu v letu 1987. Za knjigo, ki je izšla pred novim letom pri Založbi Obzorja v Mariboru, je obsežen Bohoričev predgovor že pred leti prevedel zdaj že pokojni univ. prof. dr. Anton Sovrè, za zadnjo izdajo pa ga je posodobil dr. Kajetan Gantar.

Bralca Bohoričevih Zimskih uric prostih v Toporišičevem prevodu takoj pritegne k listanju in kasneje tudi k branju preprosta in pregledna predstavitev celotnega prevoda. Na obeh notranjih straneh knjige sta hkrati objavljena latinski original in prevod. Tako je bralcu, ki obvlada latinščino, omogočeno, da pravopisno in slovnično gradivo sprti primerja z zapisi v obeh jezikih. Knjigi, ki obsega 331 strani (za njeno opremo je poskrbel Jakob Dormiš), je na koncu dodan izčrpen prevajalčev komentar, temu pa sledijo pojasnilo in opombe. Ob robu je toliko teh-

ničnih podatkov o sicer izjemno pomembni knjigi, ki se je pred dnevni pojavila na polih slovenskih knjigarn. Toporišičev prevod Bohoričevih Zimskih uric prostih zasluži predvsem pogled v njegovo vsebinsko zasnovno, pravzaprav pogled v leta, ko je nastajala prva latinsko pisana slovenska slovnica.

Avtor prevoda je že ob 400-letnici slovenske slovnice zapisal, da leto 1584 ni dalo Slovincem le prvega celotnega prevoda svetega pisma, ampak tudi prvo slovensko slovnico. Oboje sta pripadala Spodnjeposavčana: Biblijo Jurij Dalmatin iz Krškega, Arcticae horulae pa Adam Bohorič iz okolice današnje Brestanice (rojen v 2. ali 3. desetletju 16. stoletja, umrl po 20. novembru 1598), menda v izgnanstvu zaradi svojega protestantstva). Po Toporišičevi sodbi je tako kot Dalmatin tudi Bohorič za obdobje dvesto let skušal zajeti v svojo knjigo abstraktno zgradbo našega jezika - tega čudovito urejenega inventarja glasovno-pisanih in slovničnih, t. j. oblikoslovnih, besedotvornih in skladenskih sredstev. S tem je želel Bohorič olajšati enotno tvorjenje slovenskih besedil, drugojezičnim pa jih napraviti dostopne s slovnične strani.

V omenjenem zapisu je prof. Toporišič posebej opozoril na dejstvo, da je Bohorič že v uvodu k svoji slovnici »ta naš mali slovenski jezik poveljal kot delček slovanske govornice, po njegovem mnenju zemljepisno sploh ene najbolj razširjenih govoric na svetu.« Tako je z ene strani njegov nosilec potrjeval v zvestobi temu jeziku, z druge

pa vabil k »mizi dobrin tega jezika« vse tiste, zlasti vodilne plasti takratne družbe na slovenskem jezikovnem ozemlju, da bi imeli do njega tudi kake obveznosti. Ob štiristoletnici obeh knjig smo bili torej Slovenci upravičeno ponosni, saj smo se ravno z njima začeli odločilno uveljavljati kot hotela narodnostna skupnost. Pa še na eno dejstvo kaže opozoriti ob branju Toporišičeve znanstvene razprave: v slovenščini Bohorič ni bilo mogoče napisati slovnice, ker je bilo za ta, za takratne razmere in čas nedvomno zgodovinski podvig, odločno premalo slovenskega izrazoslovja.

Bohoričeva prva slovenska latinska slovnica ima po Toporišičevih izsledkih, pač po navadah časa, v katerem je živel in ustvarjal, zelo dolg naslov. Oblikovan je bil v tako imenovani latinškokranjski pisavi, napravljeni po zgledu latinskega jezika, po slovensko pa se ji preprosto reče Zimske proste urice. Po Toporišičevi sodbi gre za slovnico v latinici (ne v gotici) pisane kranjske literature, torej kranjskega slovstva slovenskega jezika (ne nemškega, ki je na Kranjskem v Bohoričevih časih tudi obstajalo). Pri Bohoričevi slovnici je bila mišljena celotna Slovenija, ne samo Kranjska. Na to dovolj zgornjo opozarja druga stran originalnega naslovnega lista prvotne slovnice z odtisnjenimi deželnimi grbi Korške, Štajerske in Kranjske. Kot je znano, so stanovi teh treh dežel finančno podprli prevod in natis Dalmatinove Biblije.

Sicer pa je bila prvotna Bohoričeva slovnica razmeroma zelo obsežna, saj je imela vključno z

naslovnima stranema 279 strani sorazmerno drobnega tiska. Za lažjo primerjavo: sedajni Toporišičev prevod ima s Sovretovim in Gantarjevim prevodom Bohoričevega predgovora ter z avtorjevo spremno študijo in komentarjem le 52 strani več. Dolgoletna prizadevanja prof. Toporišiča, da bi bila Bohoričeva slovnica, »ta temeljni kamen slovenskega jezikoslovja«, kakor ga je imenoval, je prevedena v slovenščino, in da bi služila tudi tistim, ki ne znajo latinščine, so končno obrodila sadove. Dobili smo knjigo, ki ni zgolj dragocen dokument časa, v katerem je nastala, marveč bo dragocen pripomoček sedanjim in prihajajočim rodovom slovenskih jezikoslovcem-slavistov pri njihovem zahtevnem znanstvenem delu.

Univ. prof. dr. J. Toporišič je tudi avtor drugega knjižnega dela Portreti-razgledi-presoje, ki je lani razveselil ljubitelje, predvsem pa spoštovalce zgodovinskih tokov slovenskega jezikoslovja. Tako kot za prevod Bohoričeve slovnice, velja tudi za to knjigo ugotovitev, da v našem jezikoslovju bržčas ni področja, s katerim se prof. Toporišič, sledeč sodobnim znanstvenim spoznanjem, ne bi spoprijel s svojsko strokovno zagnanostjo in natančnostjo. Tudi v knjigi Portreti-razgledi-presoje, ga spoznamo kot prodornega pisca, saj je svoje najnovejše delo zasnoval kot teoretični izbor svojega dela in ga vsebinsko razdelil v trije zanimivi razdelki.

IVAN VIRNIK
(se nadaljuje)

Košarka: kvalifikacije za EP

Jugoslavija proti ZRN

BONN — V okviru kvalifikacij za evropsko košarkarsko prvenstvo, ki bo prihodnje leto, se bo Jugoslavija danes pomerila z Zahodno Nemčijo. »Gre za lahko srečanje v smislu, da nimamo kaj izgubiti, kar pa ne pomeni, da se bomo že vnaprej predali,« je izjavil trener zahodnonemške peterke Svetislav Pešić. Pristavil je še, da je pod njegovim vodstvom ekipa spremenila slog igranja: »Ni več statična, v njej so pravi igralci za moderno, spektakularno košarko.«

Vsekakor imajo Nemci malo upanja na zmago proti Jugoslaviji. V dosedanjih kvalifikacijskih tekmah za EP je ZRN s 95:85 premagala Švedsko, izgubila pa je proti Bolgariji (93:88). Prihodnji teden bo Pešićevmo moštvo odigralo povratno tekmo proti Švedski, Jugoslavija pa se bo srečala z Bolgarijo.

Za olimpijske igre v Calgaryju Izbrali jugoslovanske skakalce

LJUBLJANA — Barve Jugoslavije na 15. olimpijskih igrah v Calgaryju bodo v smučarskih skokih branili Primož Ulaga, Miran Tepeš, Rajko Lotrič, Matjaž Zupan in Matjaž Debelak. Tako je sklenila smučarska zveza Jugoslavije, ki je razpravljala o potnikih za Kanado. Poleg te peterice skakalcev so bili kandidati še Tomaž Dolar, Robert Kopač in Vasja Bajc.

Ulaga, Tepeš in Lotrič so izpolnili olimpijske norme, pri Zupanu in Debelaku pa sta bila odločilna Izkustvo in perspektivnost. Zupan in Debelak sta namreč v preteklem letu dosegla nekaj izvrstnih rezultatov, še zlasti Zupan, ki je bil četrti na svetovnem prvenstvu v Oberstdorfu in šesti na svetovnem prvenstvu v poletih v Planici. Zupan v tej sezoni sicer ni bil v najboljši formi, na zadnjih tekmah pa je pokazal, da je v vzponu.

Skakalci bodo v Kanado odpotovali 31. t.m. Z ekipo pa ne bosta šla na pot Primož Ulaga in trener Luka Kopriv-

šek, ki se bosta v Planici pripravljala vse do 10. februarja.

V smučarskih tekih pa bosta Jugoslavijo zastopala Sašo Grajč in Jani Kršinar. Kandidat je bil še veteran Ivo Čarman, prednost pa so dobili mladi.

Superveleslalom Gugeleju

SARAJEVO — Na včerajšnjem superveleslalomu za evropski pokal na Bjelašnici je zmagal Avstrijec Gugele. Najboljši med Jugoslavi je bil Sašo Robič, ki je zasedel 11. mesto.

Odbojka: kvalitetna prijateljska tekma

PARMA — Odlična italijanska odbojarska prvoligaška ekipa Maxicono iz Parme je sinoči zaslužen s 3:1 (11:15, 15:12, 15:10, 15:13) premagala kitajsko državno reprezentanco. Med domačini so se izkazali vsi v napadu, gostje pa so bili dobri predvsem v obrambi, kjer so pokazali nekaj atraktivnih potez.

Košarka: v tržaški Športni palači Jutri Italija - Španija

Vse je pripravljeno za jutrišnjo košarkarsko tekmo med Italijo in Španijo, veljavno za kvalifikacije na evropsko prvenstvo 1989. Sinoči je bila v tržaški Športni palači na sporedu trening tekma med tržaškim Stefanelom in »azzurri«, ki jih vodi zvezni trener Sandro Gamba. Vsi so redno trenirali razen Morandottija, ki je poškodovan in se je že vrnil domov, ter Rive in Iacopinija (lažji poškodbi), ki pa bosta jutri vseeno igrala.

Kvalifikacija italijanske reprezentance v finalni del evropskega prvenstva ni v dvomu, saj Švica in Madžarska ne moreta ogroziti Gambiove vrste, vendar hoče zvezni trener predvsem pripraviti ekipo na kvalifikacijski turnir za olimpijske igre. Ta turnir bo zelo selektiven, saj se bodo v Seul uvrstile le tri reprezentance. Prav zato Gamba ni izključil, da bo, če bo seveda potrebno, prikladal v reprezentanco štiri »veterane«, in sicer Meneghina, Villalto, Sacchetti in Marzorattija, ki bodo jutri sledili tekmi.

Danes bo prispela v Trst španska reprezentanca, ki je bila za Italijo vedno trd oreh. Italija je najbolj prestižno zmago proti Španiji dosegla junija 1983, kar ji je tudi prineslo evropski naslov. Takrat, kot sedaj, je za Italijo igral Tržačan Alberto Tonut.

Nogomet: v nedeljo v Kopru Koper - Crvena zvezda

KOPER — Nogometiški Koper, ki resno računajo na novi naslov slovenskega prvaka, se pod vodstvom trenerja Milana Miklavčiča resno pripravljajo na spomladanski del prvenstva. Kljub temu, da je rumeno-modre zapustil Čosič in da se je na treningu poškodoval še Labor, bo Koper v spomladanskem delu prvenstva še močnejši kot jeseni. Vojaško suknjo je slekel perspektivni Okčić, od njem pa se bodo v nedeljo na prvi trening tekmi predstavili še novinci Dragoljub Radovanović (Sutjeska), Nikšič, Jovica Andjelković (Crvena zvezda Gnjilane), Filip Anđić (Lokomotiva Brčko) ter Edin Islamović (Rudar Ljubija).

V Kopru pa je že spet zavladala prava nogometna evforija. Ljubitelji nogometa živijo namreč v pričakovanju nedelje, ko prihaja v Koper beograjska Crvena zvezda. Beograjčani so obljubili nastop svojih najboljših igralcev. Tekma se bo pričela ob 14. uri.

Pohodni tek v Kopru

KOPER — Na letošnjem prvem pohodnem teku, ki je bil v nedeljo na 9 km dolgi progi v Marezigah, sta bila v konkurenci več kot sto udeležencev najuspešnejša Mihela Sirk iz Kopra v ženski konkurenci ter Ivo Leskovec iz Petelinj med moškimi. Najštevilnejšo ekipo je imel AS Piran. Prireditev je vzorno pripravil AK Koper. (Kreft)

Nogomet: jutri v Dolini Prijateljska tekma ZSSDI - Slovenija

V Dolini bo jutri ob 15. uri prijateljska nogometna tekma med reprezentanco naraščajnikov ZSSDI (sestavljali jo bodo igralci Brega in Primorja) ter mladinsko vrsto iz Slovenije. Slednja je trenutno na pripravah v Umagu. Najmlajši igralci iz Slovenije se bodo ob isti uri na igrišču Sv. Sergija pomerili s Triestino.

Smučanje: prvi nastop naših Kar spodbudni dosežki »mišk« SPDT in Mladine

V nedeljo je bilo na Piancavallu prvo tekmovalno veleslalomu za kategorijo mišk in miškov, na katerem je od skupno 95 vpisanih tekmovalo tudi 8 smučark in smučarjev SPDT in ŠD Mladina. Glede na to, da je bil za večino krstni tekmovalni nastop, so rezultati kar spodbudni. Najbolje se je odrezala Tanja Pitacco, ki je zasedla odlično 8. mesto, pred zelo dobro uvrstitevjo pa je bil tudi Borut Plesničar, ki bi pristal nekje okrog 5. mesta, če ne bi padel tik pred ciljem, potem ko je že odlično presmučal vso progno.

Uvrstitve ostalih: Martina Kufersin 19. med miškami, Aleš Plesničar 16., David Bogatec 34., Aleks Prašelj 41. in Gabrijel Talotti 42. med miški. Nista se uvrstila Borut Plesničar in Jasmina Štrekelj. Tanja Pitacco je tekmovala za SPDT, vsi ostali pa za ŠD Mladina.

Pred to prirezo so v nedeljo, 10. januarja, na Nevejskem sedlu v veleslalomu (2 spusta) nastopili tudi mladinci. Tekmovalje jih je dokončalo 5. Med skupno 77 tekmovalci so naši zasedli naslednja mesta: 16. Samo Mažgon (Breg), 19. Erik Vodopivec (Breg), 24. Aleksander Žezlina (SPDT), 25. Giulio Tavčer (Mladina) in 34. Erik Dolhar (Devin).

V nedeljo bodo prvič tekmovali tudi dečki in naraščajniki. (kg)

naša košarkarska moštva v mladinskih ligah - naša košarkarska moštva v mladinskih ligah

DEŽELNI KADETI

BOR - ALABARDA 58:108 (21:59)
BOR: R. Simonič 8, Acerbi 5 (1:4), Doles, Glavina 2, Sestan 2, Pregarc (0:2), Preselj 11 (1:1), Furlan 2 (0:2), Debeljuh 25 (3:7), M. Simonič 5 (1:2).
PON: R. Simonič v 38. min. TRI TOČKE: R. Simonič 2, Debeljuh 2.

Borovi kadeti, ki nastopajo v »revnejšem« prvenstvu, so utrpeli nov visok poraz proti povprečni Alabardi. »Plavi« so, kot običajno, »spali« v uvodnem delu tekme (19:3 v 7. in 42:11 v 15. min. igre za Alabardo). Sploh pa je bil prvi polčas porazen tako v obrambi kot v napadu.

V drugem delu so naši z Debeljuhom na čelu igrali bolj sproščeno in učinkovito ter obdržali razliko iz prvega polčasa. Borovci bodo prihodnjo tekmo odigrali že drevi ob 20. uri pri Ferroviaru, možnosti za uspeh pa praktično ni. (V. Jogan)

Lestvica: Autosa 12, Libertas A 10, Ricreatori, Don Bosco 8, Ferrovioario, Motonavale, Casa Amica 6, Latte Carso, Inter 1904 4, Radiograf, Bor Indules 2, Libertas B 0.

NARAŠČAJNIKI

POLET - BOR 50:107 (27:52)
POLET: Marucelli, Možina, Bavatič 3 (1:2), Gustin, Raubar 14 (0:4), Andolšek 13 (1:2), Vahtetič, Vidali 6, Crevatica 8, Vremec 6 (0:2). SON: 24.

Borovi kadeti pod vodstvom trenerja Vanje Jogana

BOR: Umer 12 (0:1), Schiulaz 5 (1:3), Korošec 7 (1:5), Martini 4, Rudež 30 (4:9), D. Umer 10 (0:1), Spacal 13 (1:4), Uršič 10 (0:2), Pettiroso 16 (0:1). PON: 12.

V poslednjem slovenskem derbiju v tej kategoriji so borovci v zadnjem kolu prvega dela prvenstva visoko premagali Polet, ki je nastopal z mlado in neizkušeno ekipo. Gostje so nastopili brez petih standardnih igralcev, a so kljub temu takoj postavili rezultat na varno, čeprav je bilo na igrišču dokaj zmede in zabavnih potez. Pri domačinih sta največ točk do-

Znanstvenik Conconi o dopingu »Nikakor se ne čutim kriv«

V italijanski javnosti še vedno odmeva zadeva okoli dopinga, katerega naj bi se posluževali razni športniki ob bolj ali slabše prikriti podpori matičnih športnih zvez. Dejstvo je tudi, da so Italijani v zadnjih nekaj letih dosegli izredne tekmovalne uspehe v panogah, ki terjajo dolgotrajne napore. S temi vrhunskimi uspehi je bilo vedno povezano ime znanstvenika prof. Francesca Conconija, ki je redni predavatelj biokemije na medicinski fakulteti univerze v Ferrari.

Conconija smo zaprosili za mnenje o tej zadevi.

»V prvi vrsti smo mi raziskovalci,« nam je povedal, »ki smo postopoma izdelali metode za ugotavljanje in vrednotenje zmogljivosti organizma. Mi skratka vse izmerimo in to večkrat v določenem časovnem razmahu, ker pride v organizmu do sprememb.«

Pomeni to, da nudite trenerjem sliko za optimalna bremena pri treniranju?

»Ne samo, da ima trener tako sliko v splošnih obdobjih. Merjenja opravljamo na mestu in dejansko v času dogajanja, ker bi imeli laboratorijski izvidi slabšo uporabno vrednost. Seveda razpolagamo za lahko prenosljivo inštrumentacijo lastne zamisli.«

Kaj pomeni pojem ugotavljanja trenutne vrednosti organizma glede na željo po določenih tekmovalnih ciljih? Italijanskim športnikom so že večkrat naprtili krivdo tako imenovanega krvnega dopinga...

»Mi gledamo na zadevo z zdravniškega vidika. Športni napor pomeni porabo snovi in energij. Če zdravnik - in to v najbolj splošnem delovanju - predvidi ali ugotovi na organizmu škodo ali pomanjkljivost, jo skuša odpraviti z dodatkom tistega, kar primanjkuje.«

Glede krvi je jasno, da ne moremo dopustiti anemičnosti in krvno sliko po potrebi popravljamo. Za določene primere na primer posežemo s treniranjem na visokih nad-

morskih legah. Če primanjkuje železa, ga dodamo. Marsikaj se da izboljšati tudi s primerno dieto.«

Se čutite na kakšen način krivi domnevnih nekorektnih posegov?

»Še zdaleč ne! Predvsem so izsledki naših raziskav preko specializiranega tiska in simpozijev imeli najširšo javnost. Tako smo na primer opravili teste za ugotavljanje učinkov majhnih količin anaboličkov pri tekačih na dolge proge in ugotovili, da prednosti tam ni. Delo naše skupine spada v okvir raziskovanja in zdravništva.«

Sicer ni naše delo omejeno samo na vrhunske športnike. Za dosego rezultatov znanstvene vrednosti je potrebna stalna kontrola subjektov. Tu v Ferrari redno nadzorujemo veliko število športnikov mladinskih kategorij ne glede na njihove tekmovalne uspehe. Izvzeli nismo niti samih sebe. Na tem področju delam že 20 let.«

Začeli smo z dolgimi napori aerobične narave, ker je bilo delo enostavnejše, pred kratkim pa smo zaključili program tudi za napore anaerobične narave, torej za tiste, ki so povezani z alpskim smučanjem in s teki na srednje proge. Za FISU smo začeli delati s slalomisti. Celotno študijo smo poslali reviji Journal of Applied Physiology (JAP) iz ZDA, ki jo bo, upam, objavila.«

Pred nami so zimske OI, kjer čaka Italijo težka naloga, da brani lanske izredne uspehe na SP v smučarskih tekih. Bi utegnile današnje polemike vplivati na razpoloženje tekačev?

»Obiskal sem jih pred dnevi in vtis imam, da jih vihar sploh ni zajel.«

V stroki, ki se večkrat izkorišča zgolj za netenje polemik in ki je za veliko večino tabu, sta bili razpoložljivost in jasnost Conconija izjemni, njegov pristop pa strogo znanstven.

BRUNO KRIZMAN

Šah: začeli so se kandidatski dvoboji za SP Mlada garda na okopih

ST. JOHN — Niso se niti še dodobra poglobili odmevi po izenačenem dvoboju med Kasparovom in Karpovom, v katerem je svetovni prvak Garri ohranil naslov, ko so se v tem malem kanadskem mestu že začela kandidatska srečanja, iz katerih bo izšel naslednji izzivalec Kasparova. To je prvič, da se kandidatski dvoboji odvijajo vsi istočasno in v enem mestu, kar je vsekakor zanimiva pobuda, ki je do sedaj že žela mnogo odobravanj. Na te dvoboje za SP se je uvrstilo štirinajst igralcev, ki so se izkazali na mednarodnih turnirjih, sedmerici zmagovalcev srečanj v St. Johnu, kjer vsaka dvojica igra šest partij, pa se bo v četrtfinalu priključil še bivši svetovni prvak Karpov.

Med štirinajsterico »izbranih« je zelo močno predstavništvo mlade garde, ki se silovito prebija proti svetovnemu vrhu in izpodriva starejše šahiste, ki so že prešli svoj športni zenit. Najmočnejša jugoslovanska šahista Nikolić in Ljubojević se nista uvrstila na kandidatske dvoboje, kar je vsekakor velik neuspeh. Sicer smo na take neuspehe že navajeni.

V prvem dvoboju se borita mladi kandidat, 24-letni Islandec Hjartarson, ki je v prvi partiji že presenetil najstarejšega kandidata, 57-letnega Viktorja Korčnoja. »Mladenič«, ki ima izrazit »instinktiven« stil, ima zato važno prednost, ki je lahko v tako kratkem dvoboju celo odločilna. V drugem srečanju je najmlajši udeleženec teh dvobojev, odlični 23-letni Anglež Short, dejansko že odpravil Madžara Saxa, saj je vodstvo z 2:0 še kar solidna hipoteka.

Predstavniki sovjetske mlade garde Artur Jusupov, ki se je v prejšnjem ciklusu prebil skoraj do finalnega dvoboja, saj je prav na koncu izgubil s Sokolovom, že vodi proti mlademu rojaku Ehlvestu, ki bi ga ne smel pretirano ovirati na poti k napredovanju v naslednje kolo. »Enigmatično« je srečanje med Američanom Seirawanom, ki pa je že izgubil včerajšnjo tekmo, in odličnim angleškim pred-

stavnikom mlade garde Speelmanom, ki je teoretično odlično pripravljen, a tudi ambiciozen in odločen.

Tretji igralec na svetovni rang lestvici, 37-letni Jan Timman, je dvoboj z mladim Salovom začel zelo previdno, saj se še dobro spominja, kako je v prejšnjem ciklusu neslavno izgubil z Vaganjanom, torej s tipičnim predstavnikom »neizprosne« sovjetske šole. Nizozemec je vseeno favorit. Finalist prejšnjega ciklusa, Andrej Sokolov (ki pa je finale s Karpovom izgubil kar s 6,5 proti 2,5), ne bo imel nobenih težav v obračunu s Kanadčanom Spargettom, ki se je v tej družini znašel povsem naključno. Srečanje med veteranoma teh dvobojev, Portischem in Vaganjanom, je povsem izenačeno.

Izidi prvih dveh kol: Hjartarson - Korčnoj 1:0, prek.; Short - Sax 1:0, 1:0; Jusupov - Ehlvest 1:0, remi; Seirawan - Speelman remi, 0:1; Timman - Salov remi, remi; Spargett - Sokolov remi, 0:1; Portisch - Vaganjan remi, remi. (dj)

stavnikom mlade garde Speelmanom, ki je teoretično odlično pripravljen, a tudi ambiciozen in odločen.

Tretji igralec na svetovni rang lestvici, 37-letni Jan Timman, je dvoboj z mladim Salovom začel zelo previdno, saj se še dobro spominja, kako je v prejšnjem ciklusu neslavno izgubil z Vaganjanom, torej s tipičnim predstavnikom »neizprosne« sovjetske šole. Nizozemec je vseeno favorit. Finalist prejšnjega ciklusa, Andrej Sokolov (ki pa je finale s Karpovom izgubil kar s 6,5 proti 2,5), ne bo imel nobenih težav v obračunu s Kanadčanom Spargettom, ki se je v tej družini znašel povsem naključno. Srečanje med veteranoma teh dvobojev, Portischem in Vaganjanom, je povsem izenačeno.

Izidi prvih dveh kol: Hjartarson - Korčnoj 1:0, prek.; Short - Sax 1:0, 1:0; Jusupov - Ehlvest 1:0, remi; Seirawan - Speelman remi, 0:1; Timman - Salov remi, remi; Spargett - Sokolov remi, 0:1; Portisch - Vaganjan remi, remi. (dj)

srečanja bili brez Rebule in poškodovanega Budina. Le na začetku tekme so gostje vodili. Od 7. min. prvega polčasa pa so Kontovelovi košarkarji povečevali prednost vse do konca.

V drugem polčasu sta se izkazala odlični Gulič in vse boljši Ban, ki je dobro vodil ekipo. Vsi igralci so se odločili, da se bodo med sobotnim derbijem s še neporaženim Stefanelom bolj upirali kot na začetku letošnjega prvenstva.

Lestvica: Stefanel 26, Kontovel Kronos 24, Bor Radenska 22, Libertas 20, Tecnoluce 18, Latte Carso 14, Ferrovioario, Saba, Autosandra, Don Bosco 10, Ricreatori 8, Breg Adriatherm 6, Sokol 2, Polet 0.

DEČKI

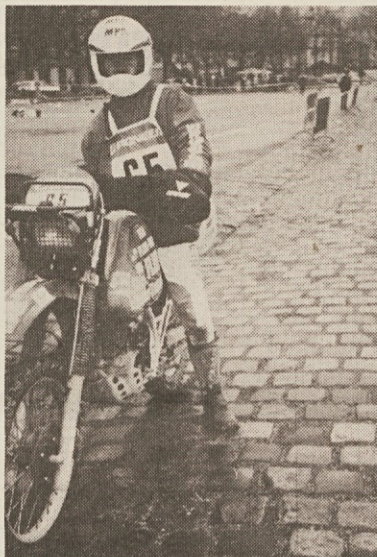
SOLVAY - DOM 82:72 (42:41)
DOM: Lisci 7, Silič 34 (5:10), Pavšič, Bednarik 2, Skok 2, Sfiligoj 2, Primošig, Pintar, Zavadlav 10, Lo Grasso 15 (1:2).

TRI TOČKE: Lisci, Silič. Proti kakovostno enakovrednemu nasprotniku so Domovi košarkarji klonili v Trzihu. Razlog za neuspeh gre predvsem pripisati negotovosti Dornikovi varovanec, ki so bili dokaj netočni v napadu. Čeprav so gostje pokazali večje tehnično znanje, so jih nasprotniki prekašali v odločnosti in borbenosti. V goriških vrstah tokrat pohvalo zaslužita le Silič in Lo Grasso. (Jan Bednarik)

Goričan Franco Zotti o izkušnjah na rallyju Pariz-Dakar

»Velikokrat tvegaš kožo«

V petek se je v senegalski prestolnici zaključil rally Pariz-Dakar, ki je bil letos že deseti po vrsti. Jubilejna izvedba pa ni bila praznična, kakor so si morda nadejali organizatorji, temveč se je zaključila z zelo tragičnim obračunom in v valu zelo hudih polemik. Celoten potek letošnje dirke so označevale številne nesreče, odstopi, na dan pa so prišle tudi razne organizacijske pomanjkljivosti. Šest mrtvih, veliko število ranjenih, dve tretjini tekmovalcev ni dokončalo rallyja, vse to spada v končni obračun dirke. Sam Gilbert Sabine, ki je po smrti sina Thierryja prevzel organizacijo tekmovanja, je avtokritično priznal, da ni bila letos organizacija brezhibna. V prvi vrsti je omenil, da je bilo število vpisanih vozil previsoko (nad 600), tako da je bilo silno težavno slediti vsem nastopajočim, in to predvsem sredi afriške puščave.

»Mislim, da je to dirka, ki je prav na robu človeških sposobnosti. Navedem ti samo primer, da sem v zadnji etapi, predno sem odstopil, vozil nepretrgoma štirindvajset ur. Ko sem tako dospel v bazo, ob 8. jutraj, so ostali tekmovalci že štartali, tako da sem tudi sam moral hitro na pot, brez počitka seveda.

Tragedije, ki so se vrstile dan za dnem, so zasenčile športne dosežke tekmovalcev, ki so se mučili na robu človeških sposobnosti, da bi uspešno prispeli v Dakar. Med temi, ki niso dirke izpeljali do kraja, je tudi osemindvajsetletni Goričan Franco Zotti, ki je zaradi okvare na motorju odstopil po šesti etapi. Kljub temu da se je njegova pot zaključila daleč od Dakara, je fant na lastni koži okusil, kaj pravzaprav pomeni nastop na tako zahtevnem tekmovanju. »Lahko sem vesel, da sem se vrnil domov čil in zdrav. Zadovoljen sem tudi, da sem s seboj pripeljal motor, saj so mnogi tekmovalci pustili vozila kar sredi sipin v puščavi. To je enkratno doživetje, ki ga je zelo težko opisati. Na eni strani sem ponosen, da sem se spustil v to dogodivščino, po drugi strani pa se zavedam, da sem velikokrat tvegal življenje. Pravzaprav se vsakdo, ki se prijavi na rally Pariz-Dakar zave da, čemu gre naproti. Težav je veliko, še posebej ko voziš sredi puščave. Tudi sam sem večkrat padel, k sreči pa nisem utrpel nobene večje poškodbe,« nam je skoraj v eni sapi dejal Zotti.

»Organizacija me je povsem razočarala. Predstavljal sem si, da bo vse potekalo v najboljšem redu, saj že sam vpis stane približno deset milijonov lir, tako da skoraj upravičeno misli, da je vse poskrbljeno. Za nastop na tekmovanju sem namreč odštela kar 35 milijonov lir, od katerih sem 20 milijonov prejel od raznih sponzorjev, ostalo pa sem moral potegniti iz lastnega žepa. Težave so bile že med vožnjo s trajektom, s prihodom v puščavo pa so se še stopnjevale. Tudi med samimi tekmovalci nisem zapazil človeškosti, vsak se pač bori proti vsakemu. Malokdo se namreč ustavi, da bi ti pomagal, ko vidi, da si v težavah, ali pa, da je prišlo do večje nesreče.

Kljub vsemu temu pa ima rally poseben čar, tako da je moja želja, da bi prihodnje leto srečno prispel v Dakar. Tokrat pa se bom na pot opravil s spremstvom, saj je to edino jamstvo, da lahko uspešno zaključiš dirko. Glede vseh teh polemik, ki so se vnele ob letošnji izvedbi, mislim, da se bodo kaj hitro polegile. Preveč je interesov, ki se vrtijo okoli tega rallyja, tako da je skrajno utopistična misel, da bi rally ukinili. Show se mora pač nadaljevati.

Na sliki: Franco Zotti pred startom prve etape v Parizu.

Kljub vsemu temu pa ima rally poseben čar, tako da je moja želja, da bi prihodnje leto srečno prispel v Dakar. Tokrat pa se bom na pot opravil s spremstvom, saj je to edino jamstvo, da lahko uspešno zaključiš dirko. Glede vseh teh polemik, ki so se vnele ob letošnji izvedbi, mislim, da se bodo kaj hitro polegile. Preveč je interesov, ki se vrtijo okoli tega rallyja, tako da je skrajno utopistična misel, da bi rally ukinili. Show se mora pač nadaljevati.

Na sliki: Franco Zotti pred startom prve etape v Parizu.

naše šesterke v pokrajinskih ligah

Sočini ekipi uspešni

1. MOŠKA DIVIZIJA

Olympia Komjanc vini - S. Luigi 2:3 (18:16, 14:16, 16:14, 12:15, 11:15)
OLYMPIA: Košič, Cotič, I. in P. Špacapan, Sfiligoj, Lutman, Dornik, Kors, Jarc.

Po zelo napeti, več kot dveurni tekmi, so slovenski odbojkarji klonili pred eno najmočnejših ekip v ligi. S. Luigi prihaja namreč iz D lige in je med favoriti za napredovanje.

Igralci Olympie niso vzdržali do konca in so v drugi polovici četrtega seta precej popustili. Manjka torej tista volja do zmage, ki si jo vsi pričakujejo, predvsem pa trener Tušar, ki je po tekmi izjavil: »Tokrat smo dobro igrali in pokazali, česa smo zmožni. Tekmo pa smo si sami zapravili saj smo v ključnih trenutkih preveč grešili, predvsem v sprejemu.« (gs)

1. ŽENSKA DIVIZIJA

Azzurra - Olympia Bertolini 3:0 (15:7, 15:9, 15:7)

OLYMPIA: C. in M. Bertolini, T. in L. Košič, Verbi, Antoni, Bensa, Vetrih. Slovenska dekleta so izgubila z ekipo, ki jim je bila enakovredna. Tekma je bila zelo izenačena in v določenih trenutkih tudi dolgočasna, saj sta obe ekipi veliko grešili. Kljub temu sta se obe ekipi borili do zadnje točke in le slaba uigranost naših odbojkaric je pripomogla k zmagi gostiteljic. (gs)

UNDER 16 MOŠKI

Val - Soča 0:3 (13:15, 13:15, 2:15)

VAL: Sošol, Manjč, Volčič, Šuligoj, Komic, Uršič, Juretič.
SOČA: Pavel in Peter Černic, Čavdek, Tomšič, Klede, Pisk, Pellegrin, Kovc, Pelicon.

V slovenskem derbiju so mladi igralci Soče premagali valovce in s tem obdržali prvo mesto na razpredelnici. Srečanje je bilo dokaj zanimivo, saj sta si bili obe postavi enakovredni in to še posebno v prvih dveh setih.

Valovci so dobro začeli in v prvem nizu že vodili s 13:6, nakar so precej popustili in to je Soča dobro izrabila. Podoben prvemu je bil tudi drugi niz (Val je vodil z 8:1), medtem ko so v tretji igri Sočani pokazali nekaj več in brez težav osvojili srečanje. (E. Č.)

UNDER 15 ŽENSKE

Pieris - Soča 0:2 (6:15, 7:15)

SOČA: Saša, Mirjam in Alenka Černic, Florenin, Princ, Devetak, Tuniz.

Mlade predstavnice Soče so v Pierisu s precejšnjo lahkoto (pol ure igre) pospravile novo zmago. Tekma je bila dokaj enosmerna, saj so bile Sovodenjke boljše v vseh prvih igrah, tako da ni bila njihova zmaga nikoli v dvomu. (E. Č.)

obvestila

ŠP POLET
vabi člane na redni občni zbor, ki bo v petek, 29. t. m. ob 20.30 v dvorani Prosvetnega doma na Opčinah. Občnemu zboru bo sledila proslava 20-letnice Poleta.

KK ADRIA
sklicuje v petek, 29. t. m., ob 20 uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju v društvenih prostorih v Lonjerju št. 269 nredni občni zbor z naslednjim dnevnim redom: umestitev delivnega oredsedstva, poročila, razprava in razrešnica staremu odboru, volitev novega odbora in razno.

prava in razrešnica staremu odboru, volitev novega odbora in razno.

ŠK KRAS
sklicuje jutri, 28. t. m., ob 20. uri v prvem sklicanju in ob 20.30 v drugem sklicanju v športno-kulturnem centru v Zgoniku izredni in redni občni zbor z naslednjim dnevnim redom: IZREDNI OBČNI ZBOR: izvolitev delovnega prtdsedstva in spremembe statuta; REDNI OBČNI ZBOR: poročila, razprava in razrešnica staremu odboru, volitev novega odbora ter razno.

Rokomet - D liga: po izdatnem vodstvu

Kras Trimac izenačil 15 sekund pred koncem

Kras Trimac - Cividin 19:19 (12:6)

KRAS TRIMAC: Klinc, M. Milič, A. Milič 4, Grilanc 1, Raseni 4, Gruden, Sosič 4, Sardoč 5, Kozlovič 1, Doljak, Simoneta in Pegan.

Krasovi rokometiši so si zapravili priložnost, da bi premagali neposrednega tekmeča v boju za prvo mesto in napredovanje v C ligo. Potem ko so večji del tekme vodili, so v drugem polčasu popustili in omogočili nasprotniku, da je celo prešel v vodstvo. Tako so se morali naši v napetem koncu tekme pošteno potruditi, da so sploh izenačili.

Naši rokometiši so tekmo sicer začeli naravnost fantastično. Takoj so povedli in prednost stalno večali. Z izvirno igro v obrambi so nevtiralizirali skoraj vse napadalne akcije nasprotnikov, v napadu pa so z brezhibno izve-

denimi napadalnimi kombinacijami in s hitrimi protinapadi kot za šalo polnili vrata presenečenih gostov.

Imeli so celo sedem golov prednosti, a polčas so sklenili s šestimi zadetki naskoka.

Kdor je upal, da bodo naši ponovili tako igro tudi v drugem polčasu, se je krepko zmotil. Lazarjevim varovancem je popustila koncentracija, veliko so grešili in ko je Cividin začel manjšati razliko se je med našimi pojavila še nervoza. Vse prej kot slabi igralci Cividina so brez usmiljenja kaznovali vsako napako naših in štiri minute pred koncem celo povedli.

Poraz pa bi bil prehuda kazen za naše, ki so 15 sekund pred končnim zvižgom izenačili z lepim golom Kozloviča.

(Pjotr)

Krepitev stikov karateistov ob meji

Med karateisti vzbuja ime Hiroshi Shirai veliko pozornost. Vsi so nestrpno čakali, kdaj se bo učitelj podal v naše kraje ter preveril znanje tukajšnjih privržencev te športne panoge: no, prišel je 16. januarja na dnevni seminar v prireditvi ISI (italijanski inšitut za Shotokan). Treningov so se udeležili vaditelji ter učenci društev Shotokan iz dežele FJK, med katerimi tudi člani Shinakai Karate Kluba iz Zgonika. Zraven so bili še člani pobratenih karate klubov iz Slovenije, se pravi člani KK Partizan Črnuče, KK Sežana ter zastopstvo iz Postojne.

Večurni napor ni bil odveč, saj je vsakdo od udeležencev odnesel kaj novega. Zadoščenje je bilo še večje, ker je trening postal stičišče slovenskih društev s te in druge strani meje. Da bi se še boljše spoznali, smo 20. t. m. imeli skupen trening v Zgoniku pod vodstvom karate mojstrov T. Ančnika in S. Štoka. Ob koncu vadbe smo člani Partizana Črnuče povabili naše karateiste na trening-obisk. (r.m.)

naši nogometiši v mladinskih ligah

Primorju derbi naraščajnikov z Bregom

UNDER 18

MUGGESANA - BREG 0:1 (0:0)

STRELEC: Diminich.
BREG: Giorio, Ota, Pitacco, Sancin, Diminich, P. Tamaro, M. Tamaro, Kerstich, Turco, De Franceschi, Bandi (Salvi), Bevk, Zupin.

Čeprav so nastopili v okrnjeni postavi, so Brežani le premagali močno Muggesano. Igra se je vseskozi odvijala na Bregovi polovici igrišča. Nasprotniki so namreč stalno napadali in kar trikrat zadeli prečko ter si zapravili vrsto dobrih priložnosti. Brežani so le s hitrimi protinapadi občasno spravljali v težave nasprotnikove branilce. Pet minut pred koncem je sodnik prav ob robu kazenskega prostora dosodil prosti strel v korist Brežanov, uspešen strel pa je bil Diminich. Pohvalo si zasluži vsa ekipa, posebno pa Ota, ki je odlično opravil svoj krstni nastop v tej starostni kategoriji.

VESNA - SAN SERGIO 0:0
VESNA: Saverino, Grgič, Stefančič, Silvano Sedmak, Zarotti, Kusma, Tomaž Sulčič (od 55. min. Andrej Sulčič), Šuc, Diego Sedmak, Kavalič, Sterni.

Vesna je igrala solidno, čeprav je v postavi manjkalo pet standardnih igralcev. Prvi polčas je bil prijeten, saj sta obe ekipi z lepimi akcijami ustvarili nekaj zares dobrih priložnosti. Kljub odsotnosti nekaterih igralcev so Križani osredotočili svojo igro na sredini, tako da so imeli lepši vpogled na nasprotnikovo ofenzivo. V 2. polčasu se je kriška vezna vrsta pomaknila v obrambo in gostje so brez večjih težav zagospodarili na igrišču. Vesni se je morala omejiti na obrambno taktiko, kar je praktično ohromilo napad. Tržačani so napadali, imeli so nekaj stodontnih priložnosti, ki pa niso obrodile sadu. (A. Kostnapfel)

IZIDI 15. KOLA
Montebello - Chiarbola 3:3, San Marco - Fortitudo 2:1, CGS - San Vito 2:1, Costalunga - Supercaffè 2:1, Vesna - San Sergio 0:0, Edile Adriatico - Opicina 1:1, Muggesana - Breg 0:1, S. Andrea - Vivai Busà 0:0.

LESTVICA
Vivai Busà 25, Edile Adriatica 24, Opicina 20, San Sergio 19, Muggesana 16, CGS in Costalunga 15, Chiarbola 14, Breg 13, Montebello 12, Supercaffè in San Vito 11, San Marco in S. Andrea 10, Vesna 9, Fortitudo 8.

NARAŠČAJNIKI
PRIMORJE - BREG 2:0 (1:0)
STRELECA: Žagar in Tomašetić
PRIMORJE: Blason, Škabar, Tence, Luksa, Princival (Gherbassi), Praselli, Žagar, Štoka, Štolfa (Ban), Trampuž, Tomasetig.

BREG: Giacobbe, Štefančič, Ota, Crisani, Cupin, Degrassi, Majevski, Grilanc, Impelizzari, Rochetti, Buzzi. Prosečani so zaslužno premagali Brežane, saj vratar Blažon skozi vsa

Dvoboj med derbijem naraščajnikov Primorje - Breg na Proseku

tekmo ni imel dela. Domačini so igrali v glavnem na sredini igrišča gostov, vendar jim ni uspelo zaključevati akcij. Do prvega zadetka je prišlo šele proti koncu prvega polčasa po lepi osebni akciji Žagarja, ki je prej že večkrat sam prodril v kazenski prostor, ni pa imel sreče.

V drugem polčasu so Prosečani še napadali. V obrambi so z lahkoto ustavljali poskuse protinapadov gostov in na sredini je bila igra precej urejena. Tokrat so akcije ustvarjali predvsem na obeh krilih, podaj pa niso izkoriščali. Drugi zadetek je dosegel Tomasetig s strelom s kakih 20 metrov, nato je vratar Giacobbe na golčrti lepo zaustavil sicer ne preveč močan strel Žagarja. Omenimo še res dobro igro Škabarja, ki je bil stalna nevarnost na desni strani obrambe gostov. (M. Š.)

MUGGESANA - VESNA 5:0 (1:0)
VESNA: Delise, Saba, Esposito, Mahorčič, Madotto, Košuta, Visentin, P. Sedmak, Baselice, Tence, Pestifalla

Kot priča rezultat, je tekma potekala enosmerno. V prvem polčasu so se Križani še nekoliko držali, v nadaljevanju pa so Miljčani kot za stavo polnili njihovo mrežo. Vesna je igrala vsa pomaknjena v obrambo, kajti branilci sami niso bili zmožni opravljati svoje naloge, tako da so morali priskočiti na pomoč celo napadalci, sicer bi bil poraz še hušji. Zelo dobro sta se tokrat izkazala P. Sedmak in Tence, toda zaradi rešetaste obrambe ni bilo mogoče doseči niti pozitivnega. Predvsem je igralcem manjkala zbranost, ki bi jim vsaj omogočila častno igranje, tako pa so plavi zapustili zares slab vtis, ki pa se ga z dobro voljo in požrtvovalnostjo da tudi odpraviti. (A. Kostnapfel)

IZIDI 16. KOLA
Primorje - Breg 2:0, Portuale - Giarizzole 1:0, Muggesana - Vesna 5:0, Zaule Rabuiese - Campanelle 4:0, Domio - Campi Elisi 2:2, San Sergio -

Fortitudo 2:2, Olimpia - San Vito 6:0, Opicina - CGS 1:2.

LESTVICA
Portuale in Zaule Rabuiese 25, Montebello 22, Giarizzole in Muggesana 21, San Sergio, Olimpia in CGS 20, Fortitudo in Primorje 18, Domio 16, Vesna 11, Campi Elisi 9, Opicina 8, Breg 6, San Vito 4, Campanelle 0.

NAJMLAJŠI
PRIMORJE - GIARIZZOLE 3:1 (2:0)
STRELEC: Gruden 3.
PRIMORJE: Franza, Gherbassi, Battigelli, Štolfa, Husu (Osi, Regent), Savi, Vodopivec, Trampuž, Gruden, Sardoč in Pahor.

Gostje so imeli rahlo terensko premoč, vendar je niso izkoristili. Na sredini so igrali precej dobro, ko pa so se bližali kazenskemu prostoru Prosečani, so bili ti s hitrimi protinapadi mnogo bolj nevarni. Skratka, rdečurumeni niso igrali tako dobro kot znajo, a so bili bolj učinkoviti od Tržačanov, ki praktično niso streljali na vrata. Prvi zadetek je Gruden dosegel z udarcem z glavo na predložek Sardoča, drugega pa s strelom izven kazenskega prostora. V 2. polčasu je Gruden, ki je bil za domačine odločilni igralec, dosegel še 3. gol, ko je spretno izkoristil odbitek po strelu Vodopivca. Ko je bil izid že odločen, so Tržačani dosegli častni zadetek. (M. Š.)

IZIDI 16. KOLA
Olimpia - CGS 1:1, Don Bosco - Fortitudo 2:1, S. Andrea - Esperia n.o. Zaule Rabuiese - San Giovanni 0:2, Montebello - Campanelle 1:2, Portuale - Triestina 1:2, Primorje - Giarizzole 3:1.

LESTVICA
Olimpia in Triestina 26, Portuale 21, CGS in San Giovanni 20, Don Bosco 16, Campanelle 14, Breg 13, Montebello, S. Andrea in Primorje 12, Giarizzole in Fortitudo 8, Zaule Rabuiese 5, Esperia 0.

Izvedenci iz vsega sveta zasedajo v imenu skupnega boja proti virusu V Londonu odprli mednarodni vrh o aidsu, boleznini stoletja

LONDON — Prej ali slej je moralo nujno priti tudi do tega. K številnim »summitom«, kot učeno pravimo mednarodnim političnim ali drugačnim vrhom, lahko od včeraj prištevamo tudi svetovno zasedanje o aidsu. Aids, bolezen (če se že hočemo izogniti ustrahovalni besedi kuga) stoletja je dosegla tako dramatične razsežnosti, da je iz ožjih krogov homoseksualcev, prosti-tuk in drogiranecv že prešla na svet. Z njo so se že okužili dojenčki, heteroseksualci, ljudje, ki si niso nikoli ničesar vzbrižnili v žilo. Aids je torej nekaj, česar ni več mogoče zdraviti s tišino, s prikrivanjem resnice, z neutemeljeno zahtevo, da je treba okužence getizirati in oziगतosati, kot se je pred stoletji delalo z gobavci.

V imenu vesplošne jasnosti in »glasnosti« je princesa Ana včeraj odprla londonski vrh o aidsu. »Poskrbite, da bo vrh učinkovit, in vam bo na tisoče ljudi hvaležnih,« je dejala princesa, ki je svojemu pozdravnemu govoru

dodala še osebno razmišljanje: »Ko sem bila majhna, so mi dejali, da je preprečevanje najboljšje zdravilo. Za aids pa ne poznamo zdravila, zato je preventiva neobhodno potrebna.«

V veliki dvorani centra, ki je poimeno-van po kraljici Elizabeti, je princeso Ano poslušalo 40 ministrov (italijanskega zastopnika Donat Cattina ni bilo, menda zaradi bolezni) in članov 140 delegacij iz vsega sveta. Izvedenci, ki bodo v Londonu zasedali do četrtka, bi se morali domeniti vsaj za kako skupno strategijo boja proti bolezni, kar pa najbrž ne bo lahko.

Velika Britanija je že javila, da bo letos namenila štiri milijone in pol funtov šterlingov za napredovanje raziskav, do danes pa jih je že namenila 3,4 milijona. Raziskovalno delo je kajpak izredno pomembno, finančne podpore tudi, važno pa je tudi to, da se prebivalstvu jasno obrazloži, kaj aids pravzaprav je in kako se lahko

izogne okužbi. Preventiva, ki jo je omenila princesa Ana, mora obstajati, pa čeprav dejansko še ne vemo, koliko različnih virusov aidsa obstaja, kako se bolezen vgnezi, koliko traja njena inkubacija, kdo zbolí in kdo nosi v sebi klice bolezni. Dognano (čeprav še ne stoođstotno dokazano) je menda le to, da se bolezen širi s krvjo in spermom, ne pa, denimo, s slino ali kakim drugim bežnim dotikom.

Vrh naj bi predstavil izhodiščno točko bodočega združevanja moči v imenu skupnega boja, pot do tega je sicer tlakovana z dobrimi sklepi, vprašanje aidsa pa je tako pereče, da se bodo morali v Londonu pošteno potruditi, da ne bo ves trud zaman. Pred palačo, v kateri so donele besede princese Ane, se je kar trlo demonstrantov. Nekateri so zagovarjali pravice »osramočenih« bolnikov, drugi so rjovelí, da je treba bolnike zapreti v geto in jih tam tudi pustiti...

Če ne drugače, pa s čopičem

Pariz bodo v kratkem krasile »freske«, ki bodo predstavljale šest utopičnih načrtov futurističnih mest. Ko jih že niso zgradili, jih bodo vsaj naslikali... (AP)

Pretepli Hrvata misleč, da je Srb

ZAGREB — Služba za notranje zadeve je na sledi skupini nacionalistov in šovinistov, ki so v noči med 6. in 7. januarjem letos pred študentskim domom Stjepan Radić v Zagrebu pretepli študenta Zaviša Arha, za katerega so menili, da se vrača s proslave pravoslavnega božiča.

Napadalci so po izjavah Zaviše Arha s najbolj grobimi nacionalističnimi izrazi in psovkami pretepenemu študentu zagrozili, naj pazi, kje se bo gibal, ker ga bodo ponovno našli. Povod za napad je bil očitno razgovor Arha s svojim kolegom v tramvaju o TV nadaljevanji o Vuku Karadžiću. O tem je precej obširno pisal tudi Studentski list, kasneje pa so pretepli tudi mladega novinarja, ki se je pod ta tekst podpisal. Jezni šovinisti so mislili, da je Arh pravoslavac, in pretepli mladeniča, ki je v resnici Hrvat, rojen v Ljubljani. (dd)

Sindikavno zborovanje uslužbencev Vatikana

RIM — Vatikan je doslej plačeval svoje laične uslužbence anticipirano, to se pravi prvi dan v mesecu, odslej naprej pa bo plače izplačeval zadnje dni meseca, kot dela velika večina podjetij in javnih ustanov. Sklep vatikanske uprave pa je povzročil negotovanje uslužbencev, ki so včeraj v znak protesta priredili javno manifestacijo znotraj Vatikana, njihovo sindikalno predstavništvo pa je zahtevalo takojšnje srečanje z vodilnimi funkcionarji papeške države. Uslužbenci, ki jih je približno tisoč petsto, protestirajo, ker jih ni nihče obvestil o spremembi pri izplačevanju mesečnih prejemkov.

Če Vatikan ne bo v kratkem zadovoljivo utemeljil zgoraj omenjenega sklepa, bodo laični uslužbenci prikrizili roke, kot so že naredili pred dvema letoma. Takrat so protestirali zaradi načrta, s katerim je hotela uprava skriti delovna mesta in torej odpustiti določeno število uradnikov in čuvajev v vatikanskih muzejih. Uslužbenci so posegli tudi pri papežu, ki je prisilil odgovorne, da so načrt pravočasno umaknili.

Versko navdihnjene igrače

Punčke se cmerijo, lulajo, govorijo, prepevajo, ponavljajo besede, zdaj pa še molijo. S punčkami »Poseben blagoslov« so tudi veroučitelji odveč (AP)

Na procesu proti rdečim brigadam

Renato Curcio in Moretti sta raje ostala v zaporu

RIM — V posebni sodni dvorani v rimskem zaporu Rebibbia se je včeraj nadaljeval proces proti 170 pripadnikom rdečih brigad v zvezi z atentati, ki jih je ta teroristična organizacija izvedla med leti 1978 in 1982. Gre za tako imenovani proces »Moro ter«, saj je večina obtožencev sodelovala pri ugrabitvi in pri umoru predsednika Krščanske demokracije. Sodni zbor, tožilec in odvetniki bi morali včeraj vendar zaslišati zgodovinska voditelja rdečih brigad Renata Curcía in Maria Morettija, ki pa sta raje ostala v zaporu in tako razočarala številne častnike, fotografe in televizijske snermalce, ki so skoraj do kraja napolnili sodno dvorano. Novinarji so namreč do zadnjega upali, da bosta Curcio in Moretti javno načela problematiko amnestije ter se ogrižala od oboroženega boja, kot sta storila pred nedavnim v pogovoru z demokristjanskim voditeljem Piccolijem.

Odsotnost dveh najvidnejših ustanoviteljev rdečih brigad pa so včeraj zjutraj spretno izkoristili zagovorniki tako imenovane trde linije iste prevratniške skupine, ki so pred

kratkim ostro kontestirali Curciova in Morettijeva stališča o vesplošni amnestiji. V njihovem imenu je teroristka Natalia Ligas podčrtala, da Moretti in Curcio nista več pripadnika »pravih« rdečih brigad ter sta se že zdavnaj »prodala meščanskim in radikalnim krogom, ki hočejo, da se brigadisti za vsako ceno kesajo svojih dejanj«. Ligasova je tudi napovedala, da če se bosta Moretti in Curcio kdaj pojavila na procesu, bo njena skupina takoj iz protesta zapustila sodno dvorano.

To je bila tudi edina zanimiva točka na procesu, ki bo težko povedal kaj novega za osvetlitev »svinčnih let«. Curcio in Moretti sta se medtem predsinočnim, prvič odkar sta za rešetkami, srečala z ravnateljem italijanskih zaporov Nicolom Atomom. Vsebinska njihovega razgovora bo verjetno ostala tajna, gotovo pa je, da je na srečanju tekla beseda o vprašanju amnestije ter verjetno še o drugih problemih, ki so vezani z življenjem v zaporu.

Japonske sankcije proti Severni Koreji

TOKIO — Japonska vlada je včeraj napovedala vrsto diplomatskih in političnih sankcij proti Severni Koreji, ker jo dolži odgovornosti za atentat na južnokorejsko potniško letalo, v katerem je 29. novembra izgubilo življenje 115 oseb.

Kim Hioun Hui, ki se je z lažnim japonskim potnim listom vkrčala na južnokorejsko letalo je namreč priznala, da je atentat naročila severnokorejska tajnoobveščevalna služba. ZDA so kot prve prekinile diplomatske in gospodarske odnose s Severno Korejo; včeraj napovedane japonske sankcije pa so bolj simbolične in psihološke narave. Japonci nimajo diplomatskih stikov, tako da so v bistvu le prepovedali posredne stike in obiske, gospodarskih sankcij pa niso sprožili.

Japonska opozicija ob tem poudarja, da je ob pomanjkanju konkretnih dokazov pričevanje Hiounove nezadostno, da lahko vlada uradno obtožuje Severno Korejo za atentat. V Tokiju navajajo, da imajo tudi druge dokaze, a da jih ne smejo objaviti.

Medtem ko se belci veselijo svoje obletnice, domorodci žalujejo Protislovnosti avstralskega slavja

Avstralski domorodci so mirno protestirali tudi v Sydneyem zalivu, neda-leč od Opere (Telefoto AP)

SYDNEY — Dva milijona ljudi se je včeraj v Sydneyu udeležilo začetne slovesnosti ob 200-letnici prihoda prvih belih kolonizatorjev v Avstralijo. Vsi slavnostni govorniki so se potrudili omiliti nesporno zgodovinsko dejstvo, da so bili prvi beli priseljenci le navadni kaznjenci, da je Avstralija postala ogromna kaznilnica, ker je Velika Britanija v ameriški državljanski vojni zgubila svoje severnoameriške kolonije. Waleski princ Charles je zato poudaril, da je ob iskanju primerne kazenske kolonije prve angleške raziskovalce vodila na peti kontinent predvsem želja po novih znanstvenih odkritjih. Navedel je tudi, da se je v novih pogojih, daleč od matične domovine, razvila »nova človečnost«, ki je bistveno vplivala na prve avstralske sodnike, ki so tako dali svoj pečat in postavili temelje avstralski demokraciji. Britanski prestolonaslednik je omenil tudi napake in trpljenje, ki ga je hitra kolonizacija prizadela domorodcem, avtohtonemu prebivalstvu, ki je 40 tisoč let v miru živelo na tem kontinentu. Takoj pa je dodal, da je

treba gledati predvsem v bodočnost in ne vztrajati na preteklosti.

Kako težko živijo v svoji domovini pa so včeraj s svojo žalno demonstracijo po sydneyskih ulicah dokazali tudi avstralski domorodci. Za nečloveško trpljenje jih je vsaj nekoliko poplačalo spoznanje, da so jih podprla avtohtona ljudstva Severne in Južne Amerike, Japonske in Indije in da so se jim pridružili tudi številni belci. Skupaj z njimi je korakal tudi minister za domorodska vprašanja Novega Walesa Ken Gabb, ki je s tem bojkotiral uradno slovesnost pred sydneysko Opero. Ken Gabb je včeraj izrazil pripranost, da bo avtohtono prebivalstvo Avstralije prej ali slej uveljavilo svoje pravice.

Avstralska družba se namreč nahaja na razpotju. Intenzivno izkoriščevanje naravnih bogastev je ljudem nudilo le kratkotrajno blagostanje. Družba se je s pospešenim ritmom »amerikanizirala« in pozabila na splošne človeške vrednote. Marsikdo si sedaj želi kakovostnejše življenje, vrnitev k naravi, v tem procesu pa igrajo domorodci pomembno vlogo, saj so od pantiveka živeli v neposrednem stiku z naravo.